Jaarstukken | 2024

GGD Drenthe | maart 2025
Mien Ruysweg 1
9408 KA Assen
T. (0592) 306 300
E. info@ggddrenthe.nl
I. www.ggddrenthe.nl

GGD Drenthe

Inhoud

Inhoud		**2**
Voorwoord		**3**
1	**Jaarverslag 2024**	**4**
1.1	**Programma's**	**4**
1.1.1	***Programma Gezondheid en Leven***	***4***
1.1.2	***Programma Publieke Zorg en Dienstverlening***	***18***
1.1.3	***Programma Samen Veilig***	***38***
1.2	**Paragrafen**	**53**
1.2.1	***Paragraaf Bedrijfsvoering***	***53***
1.2.3	***Paragraaf Verbonden partijen***	***67***
1.2.4	***Paragraaf Financiering***	***67***
2	**Jaarrekening 2024**	**71**
2.1	**Balans per 31 december 2024**	**72**
2.2	**Overzicht van baten en lasten**	**73**
2.3	**Overzicht Incidentele Baten en Lasten**	**88**
2.4	**Rechtmatigheidsverantwoording**	**89**
Bijlage 1	**Jaarverantwoording Veilig Thuis Drenthe**	**90**
Bijlage 2	**Nota Reserves en Voorzieningen 2025 - 2028**	**91**
Bijlage 3	**SiSa verantwoordingen**	**98**
Bijlage 4	**Verklarende woordenlijst**	**100**

Voorwoord

In deze Jaarstukken 2024 informeren wij u over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen binnen GGD Drenthe in dit jaar.

Ook in 2024 heeft GGD Drenthe onder het motto ‘van ziekte en zorg naar gezondheid en veerkracht’ weer volop ingezet op het bijdragen aan de gezondheid en sociale veiligheid van de Drentse bevolking. Dit hebben wij niet alleen in nauwe samenwerking met onze primaire opdrachtgevers, de Drentse gemeenten, gedaan, maar ook steeds meer in het netwerk van zorg en veiligheid in onze provincie. Zo participeerden we volop in de ‘Gezonde Marke’, het samenwerkingsverband van gemeenten en zorgpartners in het kader van het Integraal Zorgakkoord. Ook had het op peil houden en versterken van de vaccinatiegraad onze volle aandacht, onder meer door het ontwikkelen van een integraal aanbod van vaccinaties die kleinschalig en dicht bij de burger wordt aangeboden. En op het gebied van sociale veiligheid heeft Veilig Thuis Drenthe in het kader van de transitie hard gewerkt aan een nauwere samenwerking met de partners uit het voorliggend veld van de gemeentes.

Een duurzame inzet op publieke gezondheid blijft echter nodig. De in 2024 uitgekomen Volksgezondheid Toekomst Verkenningen 2024 laten onder meer zien dat de gezondheidsverschillen tussen verschillende bevolkingsgroepen groot zijn en dat jongeren nog onvoldoende gestimuleerd worden om gezond gedrag te laten zien. Ook spelen mentale gezondheidsproblemen een grote rol bij jeugdigen. Deze vraagstukken spelen zeker ook volop in Drenthe.
Tegelijkertijd beseffen we ons dat dat er financieel moeilijke jaren op ons afkomen. Daarom heeft het algemeen bestuur in 2024 ook tijd met het managementteam doorgebracht om te verkennen wat dit betekent voor de verdere ontwikkeling en inzet van GGD Drenthe. Duidelijk is dat het aanstaande Ravijnjaar en de bezuinigingen die het huidige Kabinet op de publieke gezondheid wil doorvoeren noopt tot scherpere keuzes in de dienstverlening van GGD Drenthe. Wij zullen hier in 2025 gezamenlijk verder met elkaar over in gesprek gaan en met concrete voorstellen komen in de aanloop naar de begroting 2026.

Namens het algemeen bestuur van GGD Drenthe

Raymond Wanders
Voorzitter

N. Vedelaar
Secretaris

1 Jaarverslag 2024

1.1 Programma's

1.1.1 Programma Gezondheid en Leven

1. Advies en beleid Gezondheid en Leven

Een van de taken van de GGD is het adviseren van de Drentse gemeenten over beleid en interventies die de gezondheid van de inwoners versterken en bijdragen aan het verkleinen van gezondheidsverschillen. Hierbij gebruiken we het gedachtengoed van 'Health for all policies' waar gezondheid in alle domeinen meegewogen wordt. We adviseren op basis van populatie inzichten vanuit (lokale) data en op basis van wetenschappelijke inzichten ten aanzien van effectief gezondheidsbeleid en bewezen interventies. Wij adviseren ook bij lokale en regionale preventienetwerken. We vertalen landelijke initiatieven gericht op het versterken van gezondheid naar de Drentse context. De resultaten van onderzoek en kennis worden toepasbaar gemaakt voor de lokale praktijk.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?

Advisering van gemeenten over gezondheidsvraagstukken
Gebaseerd op data en (wetenschappelijke) kennis en inzichten ondersteunen we gemeenten bij het formuleren en monitoren van beleid en interventies aan de hand van tussentijdse inzichten of evaluaties. Gemeenten werden op verschillende manieren geadviseerd over gezondheidsbeleid, passend bij de maatschappelijke ontwikkelingen en de lokale praktijk. Het afgelopen jaar hebben adviseurs diverse presentaties gegeven op raadsbijeenkomsten of voor beleidsprofessionals over urgente gezondheidsvraagstukken. Adviseurs fungeerden als sparringpartner voor beleidsmedewerkers van gemeenten, participeerden in lokale werkgroepen, lazen mee met conceptversies van plannen in een verscheidenheid van beleidsdomeinen en deelden proactief informatie over voor de gemeente relevante regionale en landelijke ontwikkelingen.

Inhoudelijk lag de focus in de advisering vaak op de thema's kansrijke start, gezonde leefomgeving en mentale gezondheid. De transitie van ziekte en zorg naar gezondheid en veerkracht, kennisgedreven werken en 'health for All Policies' zijn belangrijke uitgangspunten. Adviezen worden intern integraal vormgegeven door nauw samen te werken met collega's met verschillende expertise, zoals milieu en gezondheid, jeugdgezondheidszorg of Veilig Thuis Drenthe.

Voorbeelden van gemeentelijke advisering in 2024 zijn:

- Adviseren en inspireren over het opnemen van gezondheid in evenementenbeleid.
- Stimuleren van samenwerking tussen het fysieke en het sociale domein bij de totstandkoming of actualisatie van omgevingsvisies en sparringpartner zijn op het thema gezonde leefomgeving.
- Bijdragen aan de uitwerking van de woonzorgvisie van de BOCE-gemeenten op de onderdelen toegankelijkheid, vroegtijdige signalering en preventie.
- Intensieve bijdrage aan totstandkoming van nieuw kind- en jeugdbeleid bij meerdere gemeenten
- Advisering bij de totstandkoming van nieuw gezondheidsbeleid in gemeente Midden-Drenthe, waarin het 'health for all policies' gedachtengoed een nadrukkelijke plek heeft gekregen.
- Nauwe samenwerking met projectleiders en deelname in lokale kern- en werkgroepen die uitvoering geven aan het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). We adviseren over de integraliteit van lokale GALA-plannen. Dit heeft geleid tot nieuwe verbindingen met bijvoorbeeld

gemeentelijke beleidsmedewerkers onderwijs, jeugd, armoede, laaggeletterdheid, cultuur en het ruimtelijk domein. Interventies die passen bij GALA of gemeentelijke doelstellingen worden door ons aangedragen. Ook ondersteunen we in het monitoren van de GALA-plannen door het inzichtelijk maken en/of duiden van data die relevant zijn voor de GALA-doelstellingen.
- Advisering bij de actualisatie van preventie- en handhavingsplannen alcohol en drugs in gemeenten De Wolden, Hoogeveen, Assen en Midden-Drenthe.
- Verzorgen van een presentatie over mentale gezondheid aan professionals in het lokale netwerk van gemeente Meppel en actieve deelname aan de werkgroep die zich heeft gevormd.

Versterken van de kennis- en adviesfunctie

De kennis- en adviesfunctie van de GGD werd versterkt om gemeenten nog beter van dienst te zijn. Gemeenten kunnen bij de GGD terecht met adviesvragen over het brede scala van thema's binnen de publieke gezondheid. In onze strategische koers zetten we in op het steviger ontwikkelen van de GGD als expert en kennispartner voor gemeenten en (keten)partners op het gebied van publieke gezondheid. Hiertoe is het afgelopen jaar een kennisnetwerk met Kenniswerkplaatsen ingericht op de thema's kansrijke start, gezonde leefstijl & leefomgeving, mentale gezondheid, onbegrepen gedrag, vitaal ouder worden, sociale veiligheid & veerkracht en infectiepreventie.
Vanuit het kennisnetwerk participeerden we op bovengenoemde thema's actief in netwerken met onderzoeks- en onderwijsinstellingen, professionele instituten, zorginstellingen en ketenpartners. We schreven in op subsidies gericht op de ontwikkeling en implementatie van kennis en innovaties. We participeerden in onderzoeksprogramma's, zijn verbonden aan lectoraten en boden een aantrekkelijke leeromgeving voor stagiairs, trainees, AIOS, coschappen en specialisaties van artsen Maatschappij en Gezondheid. De Kenniswerkplaatsen zijn daarnaast ook de verbindende schakels tussen de drie programma's binnen de GGD.

Voorbeelden van inzet vanuit de Kenniswerkplaatsen in het afgelopen jaar:

- Voorbereiding van een factsheet over een gezonde voedselomgeving, waarin we de mogelijkheden uitwerkten die gemeenten hebben om de vestiging van fastfoodketens in de gemeente te reguleren. We werken hierbij samen met een Drentse gemeente, Aletta Jacobs School of Public Health, het landelijke JOGG-bureau en andere GGD'en.
- Samenstellen van gemeentelijke infographics die inzicht geven in valongelukken per gemeente. De infographics zijn gepubliceerd op www.gezondheidsatlasdrenthe.nl en vormen een belangrijke basis voor het adviseren van gemeenten over de ketenaanpak valpreventie.
- De volgende subsidies zijn (mede)aangevraagd en gehonoreerd:
    - Versterken van de ketenaanpak valpreventie (ZonMW)
    - Verdere implementatie Gezonde Schoolaanpak in de gemeenten Borger-Odoorn, Emmen, Coevorden en Hoogeveen (Regiodeal Zuidoost Drenthe)
    - Uitvoering STORM-aanpak op VO-school en Drenthe College in gemeente Assen (113 Suïcidepreventie)
    - Opschaling en borging van de STORM-aanpak (ZonMW)
    - 'Kiemen in Drentse Grond' waarbij kunst en cultuur als aangrijpingspunt wordt gebruikt om mentale gezondheid meer bespreekbaar te maken (Regiodeal Zuidoost Drenthe)
    - Deelname landelijk netwerk versterken kennisfunctie GGD (ZonMW)
- Begeleiding van een vierjarig promotieonderzoek samen met de afdeling Gezondheidswetenschappen van het UMCG. Het promotieonderzoek heeft als doel om regionale verschillen in mentale gezondheid en factoren die dit beïnvloeden beter te begrijpen.

- Er zijn afspraken gemaakt in Noord-Nederlands verband over een coördinerende rol van GGD Drenthe in de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Noord-Nederland.

We zetten in op een goede verbinding met partners buiten het zorglandschap, zoals het onderwijs, inwonersinitiatieven, Biblionet, de Stichting Kunst en Cultuur, woningcorporaties en de Alliantie van Kracht en Sport Drenthe. Deze nieuwe samenwerkingen vormen een goed fundament om volgens 'health for all policies' door te bouwen aan gezondheid in Drenthe.

Participatie in Gezonde Marke

We zijn zowel bestuurlijk als ambtelijk actief deelnemer van de coalitie Mentale Gezondheid van Gezonde Marke. Onze inzet het afgelopen jaar binnen deze samenwerking richtte zich o.a. op:

- Actief bijdragen aan bijeenkomsten in de aanloop naar de coalities gezonde leefstijl & leefomgeving, mentale gezondheid en vitaal ouder worden. We schreven mee aan de werkagenda's 2024 en 2025-2028.
- Deelname aan het Programmateam en de Kerngroep
- Invulling geven aan onze regierol op monitoring van het Regioplan Gezonde Marke. Samen met relevante partners in de regio maakten we plannen en afspraken voor het monitoren van implementatie, voortgang en het proces.
- In lijn met 'health for all policies' en afspraken binnen de coalitie Mentale Gezondheid, namen GGD en de betrokken partners stappen om te komen tot een gedeeld beeld en samenwerking met samenwerkingsverbanden van het onderwijs. Het doel is om de mentale gezondheid van kinderen en jongeren te verbeteren vanuit de schoolomgeving.
- Samen met Accare en Jeugdhulpregio Drenthe startten we een gestaag uitbreidend netwerk op met Gezonde Marke- en Onderwijspartners, om vanuit de schoolomgeving in een samenhangend aanbod in te zetten op de gezondheid en welzijn van leerlingen.
- De GGD initieerde een eerste verkenning hoe we in Drenthe kunnen komen tot meer aandacht voor mentale gezondheid in de buurt, bijvoorbeeld door te leren van aanpakken als Thrive Amsterdam en de landelijke aanpak 'Mentale Gezondheid: van ons allemaal' en door aansluiting te zoeken bij het initiatief 'zorgzame gemeenschappen'.

Regionale samenwerking Wet Integrale Suïcidepreventie

De gemeentelijke (en landelijke) overheid kan veel betekenen in suïcidepreventie. In 2024 werd duidelijk dat in juli 2025 de Wet Integrale Suïcidepreventie ingaat. De inzet van de gemeente en landelijke overheid is dan niet meer vrijblijvend. Gemeenten kunnen zelf invulling geven aan hun aanpak op suïcidepreventie. GGZ Drenthe, gemeenten en GGD Drenthe hebben afgesproken om in regionaal verband (binnen Gezonde Marke) vorm te geven aan de nieuwe wet. Dit is goed ontvangen door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd tijdens een bezoek aan Drenthe in het najaar 2024. In de aanloop naar dit inspectiebezoek werd een infographic gemaakt met cijfers gerelateerd aan suïcide in Drenthe en een overzicht van initiatieven die al lopen.

Participatie in andere lokale en regionale gezondheid gerelateerde netwerken

Adviseurs waren coördinerend, aanjagend of namen deel in verschillende (landelijke en regionale) netwerken en werkgroepen. We ontsluiten en delen actief kennis over de publieke gezondheid in Drenthe, agenderen maatschappelijke en gezondheidsvraagstukken en adviseren over kansen voor het versterken van gezondheid. Naast onze inzet voor de Gezonde Marke participeerden we het afgelopen jaar in de volgende gezondheid gerelateerde netwerken:

- Stuurgroep van het meerjarenprogramma ‘Drenthe, samen Gezond in Beweging’ en de expertgroepen rond middelengebruik, gezond gewicht en mentale gezondheid
- Werkgroepen bewustwording, formele & informele zorg en monitoring van de Drenthe Alliantie Zorg Met Ouderen. Samen met de werkgroep bewustwording is een bijdrage geleverd aan de vragenlijst van de gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen die in september 2024 is uitgezet.
- Datawerkplaats mentale gezondheid
- Beleidsoverleg sluitende keten GGZ
- VDG-bijeenkomsten met gemeentelijke GALA-coördinatoren
- Alliantie van Kracht, waarbij we samen met CMO STAMM initiatief namen voor de voorbereiding en begeleiding van een aantal transitietafels rond verborgen armoede
- Landelijke en regionale bijeenkomsten over IZA/GALA-plannen, de bevindingen van deze bijeenkomsten deelden wij met adviseurs in gemeenten.

Faciliteren partners met gezondheid gerelateerde publieksinformatie
Via de Campagnemix ‘Gezond leven in Drenthe’ worden gemeenten en partners in lokale en regionale preventienetwerk het hele kalenderjaar gefaciliteerd met diverse communicatieberichten over een verscheidenheid aan gezondheidsthema’s die bruikbaar zijn in de eigen gemeente en organisatie. Daarnaast was GGD Drenthe aanwezig bij startplaats Dalen van de Drentse fietsvierdaagse met een stand en diverse activiteiten, zoals deelname aan het panelonderzoek over fietsveiligheid, een prijsvraag en kleurplaten voor kinderen. Er werd fruit, water en zonnebrandcrème uitgedeeld.

2. Epidemiologie & Data

Wij bewaken de gezondheid en de leefstijl van de inwoners van Drenthe door de uitvoering van monitor-onderzoeken, onderzoek op basis van interne registraties of andere bronnen.

Resultaten en duiding worden teruggekoppeld aan gemeenten en andere partners, en kunnen leiden tot beleidsimpulsen en in te zetten interventies door gemeenten. De monitor geeft inzicht in de effecten van het gemeentelijk beleid en is een belangrijk instrument voor evaluatie van gemeentelijk beleid. We stellen onze data beschikbaar voor gemeenten en verrijken deze steeds meer met data uit andere bronnen. We ontwikkelen actuele interactieve regio- en gemeentebeelden waarin gezondheid en samenhangende factoren in beeld zijn gebracht. Daarnaast presenteren we onze producten en cijfers op www. Gezondheidsatlasdrenthe.nl zodat iedereen 24/7 toegang heeft tot de meest actuele cijfers en producten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?

- We hebben iedere gemeente inzicht geboden in de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van de jeugd in Drenthe. De uitkomsten van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 laten zien dat de gezondheid van jongeren kwetsbaar blijft. Ze zijn minder positief over hun eigen gezondheid dan voorgaande jaren. Ook hun mentale gezondheid laat na de coronapandemie nog geen herstel zien. Daarnaast zien we een toename van ongezond gedrag, zoals vapen en problematisch gebruik van sociale media. Ook hebben meer jongeren last van gehoorschade.
- Van april tot juli 2024 hebben we via sociale media een Gezondheidsmonitor uitgevoerd onder jongvolwassenen in de leeftijd van 16 tot en met 25 jaar. De resultaten worden eind januari 2025 gepubliceerd.

- In het najaar van 2024 is vragenlijst van de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen voorgelegd aan een steekproef van inwoners uit Drenthe. De resultaten worden voor de zomer van 2025 bekend gemaakt.
- In 2024 hebben we een online omgeving ingericht (www.gezondheidsatlasdrenthe.nl) waar iedereen 24/7 toegang heeft tot de meest actuele cijfers en producten over de gezondheid van de inwoners in Drenthe. Op dit moment zijn we bezig met de voorbereidingen voor de ontwikkeling van gebiedsprofielen waarbij in één oogopslag te zien is hoe het gaat met een gemeente op verschillende onderwerpen. We verwachten deze gebiedsprofielen in januari 2025 toe te kunnen voegen aan de gezondheidsatlas.
- In opdracht van de Kerngroep Gezonde Marke monitort de werkgroep Monitoring het Regioplan Drenthe dat is geschreven binnen het kader van IZA. Epidemiologie is onderdeel van deze werkgroep. Door te monitoren wordt de voortgang van de activiteiten en processen uit de werkagenda Gezonde Marke en het Regioplan Drenthe en de impact daarvan op de transitie gevolgd en geëvalueerd. Daarnaast draagt monitoring bij aan het inzichtelijk maken hoe projecten en activiteiten in relatie staan tot de ambitie van de Gezonde Marke. In 2024 is een monitoringsplan opgesteld en is een voortgangsrapportage gemaakt. Als onderdeel van de voortgangsrapportage is een vragenlijst ontwikkeld en uitgezet en zijn er interviews afgenomen met de coalitiecoördinatoren.
- GGD Drenthe is partner van de Datawerkplaats Mentale Gezondheid. In 2023 zijn we actief betrokken geweest bij het verrijken van het dashboard van de datawerkplaats met data van o.a. de GGD Gezondheidsmonitor. Daarnaast hebben we actief bijgedragen aan het proces data-duiden-dialoog-doen. Dit proces hebben we doorlopen in samenwerking met gemeenten en partners. Onderdeel van dit proces is het maken van een startfoto, analyseren van kwalitatieve data en organiseren van werksessies. Binnen het kader van de datawerkplaats hebben we ook bijgedragen aan de organisatie en uitvoering van een inspiratiesbijeenkomst Mentale Gezondheid in Drenthe en een infographic ernstige problematiek.
- In 2024 hebben we data over infectieziekten verzameld, geanalyseerd en geïnterpreteerd met als doel om gericht acties uit te voeren om verspreiding ervan tegen te gaan. Daarnaast is er, i.s.m. de REC/RAC, een strategie m.b.t. (boven)regionale monitoring en surveillance ontwikkeld, met in elk kwartaal een bovenregionaal overleg met presentatie van de cijfers van IZB. GGD Drenthe is hierin een actieve deelnemer. Er is in samenwerking met GGD Groningen en GGD Fryslân gewerkt aan de ontwikkeling van een (boven)regionaal risicoprofiel waarin regio-specifieke risico's voor infectieziekten worden beschreven.
- Het IZB-dashboard voor Drenthe is verder doorontwikkeld (participatie werkgroep Dashboard & IV). Tevens wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een bovenregionaal IZB-dashboard. Daarnaast is een actieve bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van een nieuw PP IV landschap (Pandemisch Parate Informatievoorziening).
- op het gebied van monitoring en surveillance. In 2024 is een opzet gemaakt voor het programma 'Surveillance & Signalering AMRZNN' om een samenwerkingsverband op te zetten tussen Certe en de drie noordelijke GGD-en met als doel het delen van laboratoria data en het opstellen van gezamenlijke projecten ten behoeve van bovenregionale surveillance.
- In 2024 is een pilot fijnmazig vaccineren uitgevoerd bij drie gemeenten in Drenthe. Epidemiologie heeft bijgedragen aan de evaluatie van de pilot door het analyseren van de resultaten van een vragenlijst die is uitgezet onder ouders van kinderen en een kwantitatieve analyse naar het opkomstpercentage.

- In 2024 zijn drie keer Veilig Thuis Drenthe (VTD) bestuursrapportages en gemeentelijke rapportages uitgebracht. In deze periodieke rapportages wordt inzicht gegeven in de uitvoering van de taken van VTD. We presenteren o.a. cijfers over het aantal adviezen en meldingen van huiselijk geweld en analyseren trends. Cijfers worden waar mogelijk aangevuld met duiding vanuit de VTD-teams.
- We zijn betrokken geweest bij een pilot voor de landelijke OGGZ (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg) monitor. Dit is een onderzoek naar de (trends in) omvang, problematiek, zorgbehoeften en (knelpunten in) de toeleiding naar reguliere ondersteuning en zorg van thuiswonende ouderen met (vermoedelijke) dementie. Deze monitor wil zicht krijgen op een aantal specifieke OGGZ-doelgroepen zodat deze inzichten de relevante beleidsmakers en organisaties helpen beleid en ondersteuning voor de gezondheid en het welzijn van deze doelgroepen te verbeteren. Samen met twee andere GGD-en hebben we door middel van interviews en dossieronderzoek informatie verzameld over deze doelgroep en een factsheet ontwikkeld. In 2025 zal de factsheet worden afgerond en gepubliceerd.
- Er is gestart met de monitoring van de samenwerking tussen VTD en de lokale teams. Om veiligheid te borgen is het belangrijk om samen te werken binnen het hele netwerk. VTD en de lokale teams krijgen hierdoor een andere rol als het gaat om ondersteuning bij het terugdringen van huiselijk geweld en kindermishandeling. In het Meerjarenplan VTD is een aantal specifieke stappen beschreven die de samenwerking beogen te verbeteren. Met monitoring wordt er zicht gehouden op de voortgang hiervan en op de beoogde resultaten, en is het mogelijk om tijdig bij te sturen als dat gewenst is. Professionals van VTD en de lokale teams hebben eind 2024 een vragenlijst ingevuld over de lokale samenwerking. De resultaten worden in 2025 geanalyseerd en gepresenteerd. Later in 2025 zullen de professionals opnieuw bevraagd worden om te zien of er iets veranderd is in de samenwerking ten opzichte van de eerste meting.
- In 2024 hebben we drie metingen bij ons publiekspanel uitgevoerd. In januari was het thema sociale cohesie, in juli hebben we gelijktijdig met de Drentse Fiets4daagse een uitvraag over veilig fietsen uitgevoerd. In oktober hebben we een uitvraag over rookvrije omgevingen gedaan. Van alle metingen zijn infographics gemaakt die te vinden zijn op onze Gezondheidsatlas.
- Voor alle 12 gemeenten en voor de provincie Drenthe is de infographic Rookvrije omgeving geüpdatet.
- Vanuit subsidie van de Sociale Agenda van de provincie Drenthe is GGD Drenthe in het najaar gestart met preconceptielessen op een mbo-school. Epidemiologie is betrokken bij de inrichting en uitvoering van het monitoren van deze lessen.
- In het voorjaar van 2024 hebben we alle JGZ-collega's die in het basisonderwijs werken, voorzien van actuele informatie op schoolniveau. Deze informatie is afkomstig uit het Kinddossier en wordt gebruikt in de adviesgesprekken met school.
- In 2024 is bijgedragen aan het opzetten van een werkgroep ten behoeve van een landelijke monitor gezonde leefomgeving. Het doel van de werkgroep is om een gestandaardiseerde set vragen te ontwikkelen voor een gezonde leefomgeving, die gebruikt kan worden in een landelijke monitor. Deze vragen zullen verschillen per leeftijdsgroep en thema. In 2025 zal de werkgroep worden voortgezet.

3. Milieu en Gezondheid

We adviseren gemeenten over de manier waarop de fysieke en sociale leefomgeving kan bijdragen aan gezondheid en over gezondheidsbescherming t.a.v. milieuthema's waar gezondheidsrisico's te verwachten zijn. Denk aan thema's als luchtkwaliteit, geluid, geur, bodem, straling, kwaliteit binnenmilieu, klimaatverandering, energietransitie en meer. Gezondheidsrisico's omvat ook

ongerustheid, hinder en/of overlast. Daarnaast geven we voorlichting en advies over het effect van het binnen- en buitenmilieu op de gezondheid. Binnen de crisisorganisatie adviseren we over het effect van schadelijke stoffen op de gezondheid bij incidenten met gevaarlijke stoffen vanuit de vanuit een noordelijke GAGS poule (gezondheidskundig adviseur gevaarlijke stoffen).

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?

- Gemeenten zijn geadviseerd over gezondheidsaspecten met betrekking tot milieufactoren in omgevingsvisie, –plannen en vergunningaanvragen. Ook gezondheidsaspecten bij de energietransitie en bij klimaatadaptatie zijn meegenomen in deze visies, plannen en aanvragen.
- Onze advisering is integraal en in afstemming met andere GGD-teams, waaronder met Gezondheidsbevordering en Infectieziektebestrijding.
- Gemeenten zijn adequaat geadviseerd over gezondheidsaspecten volgens het principe van 'health-for-all-policies'. Denk bijvoorbeeld aan energietransitie (zoals bij windturbines, nul-op-de-meter (NOM) woningen en andere ontwikkelingen en technologieën).
- Burgers, gemeenten en provincie zijn met gebruikmaking van verschillende kanalen geïnformeerd over gezondheidsaspecten in relatie tot een mogelijke blootstelling aan milieu-determinanten en de gevolgen daarvan op de gezondheid.
- Uitbreiding van de GAGS-poule Noord-Nederland: in 2024 is 1 medewerker gestart aan de GAGS opleiding.

Gezondheidsaspecten in opgaven van gemeenten
Voor het opstellen van adviezen en handelingsperspectieven zijn nieuwe ontwikkelingen op de voet gevolgd en hebben wij gezorgd dat onze kennis en expertise up-to-date is. We zijn ingebed in landelijke groepen met andere Nederlandse GGD'en en het RIVM, waardoor we ook ervaringen en ontwikkelingen landelijk en bij andere regio's in Nederland hebben meegenomen. Denk hierbij aan onderwerpen zoals PFAS, gewasbeschermingsmiddelen, klimaat en gezondheid rondom industrie.

Datagericht adviseren
Datagericht adviseren is één van de focuspunten van GGD-Drenthe passend bij de strategische koers. Ook met betrekking tot de gezonde leefomgeving hebben we gewerkt binnen het kader van data-duiden-doen. Hiervoor zijn bestaande (landelijke) databronnen aangeboord, ontsloten en geduid. In de toekomst zal in GGD-gezondheidsmonitors meer ruimte komen voor vragen ten aanzien van de leefomgeving. Ook hierbij zullen we de data duiden en de resultaten toepassen in onze advisering

Behandelen van meldingen en klachten

De GGD behandelt vragen, klachten en meldingen op het gebied van binnen- en buitenmilieu in relatie tot gezondheid. Naast burgers benaderen ook gemeenten en provincie ons met vragen. We hebben een inschatting gemaakt van mogelijke blootstelling aan milieu-determinanten en de gevolgen daarvan op de gezondheid. Soms is de GGD ook ingeschakeld voor nazorg na inzet van de Gezondheidskundig adviseur Gevaarlijke stoffen (GAGS).

Gezondheidskundig Adviseurs Gevaarlijke Stoffen
De GAGS wordt bij crises en rampen als gezondheidskundig adviseur gevaarlijke stoffen ingezet. Daarnaast neemt de GAGS in de voorbereidende fase deel aan oefeningen, informeert hij ketenpartners over zijn rol waarbij de meerwaarde van de GAGS bij crises en rampen wordt benadrukt. Om 24/7 bereikbaarheid en

beschikbaarheid in Noord-Nederland te kunnen garanderen zijn en worden nieuwe GAGS functionarissen opgeleid.

Omgevingswet/gezonde leefomgeving
In 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Deze ontwikkeling biedt kansen voor de Gezonde leefomgeving. Dit is terug te zien in een grotere vraag van de Drentse gemeenten.

- Visies en plannen en programma's: Veel Drentse gemeenten zijn met hun lokale omgevingsvisie en -plannen bezig. Bij het opstellen van deze instrumenten kan de GGD als deskundige partner ondersteunen en adviseren over de inbedding van gezondheidsaspecten in de fysieke leefomgeving. We hebben dit jaar bij 5 gemeenten input geleverd op deze instrumenten.
- Vooroverleg en vergunningverlening: Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden vergunningen kunnen aanvragen en kunnen kijken welke regels en beleid van toepassing zijn, is nu actief. Alle adviesvragen gericht aan de GGD hebben we integraal en binnen de gestelde termijn in het DSO behandeld. We zijn actief met het inregelen van een zaaksysteem dat aansluit op de samenwerkingsfunctionaliteit van het DSO. Totdat het zaaksysteem functioneert sluiten we aan via het e-loket. Ook zijn we aangesloten bij de omgevingstafels van verschillende gemeenten.
- De nieuwe adviseurs Gezonde Leefomgeving, die in 2024 geworven zijn hebben dit jaar een netwerk opgebouwd binnen alle 12 Drentse gemeenten. De nieuwe collega's kijken vanuit de brede blik op positieve gezondheid, zowel vanuit gezondheidsbescherming als gezondheidsbevordering en adviseren over de fysieke en sociale leefomgeving.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Aantal meldingen/klachten	115	170	124	96	111
• Binnenmilieu	53	65	70	63	36
Aantal beleidsadviezen (incl. vergunningverlening)	82	50	42	66	34
Aantal GAGS inzetten in Drenthe	65	30	34	28	43
Aantal gemeenten waarin M&G actief is i.h.k.v. de Omgevingswet	12	12	12	12	12

4. Additionele dienstverlening

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Kansrijke Start
Het actieprogramma Kansrijke Start met als inzet het investeren in de eerste duizend dagen van het leven, is het fundament onder de collectieve preventie en gaat een belangrijke bijdrage leveren aan de transitie van zorg naar gezondheid.
In het afgelopen jaar hebben we weer mooie stappen gezet en verder bijgedragen aan een Kansrijke Start voor ieder kind in Drenthe door de volgende activiteiten;

- Deelname en advisering in alle 12 de coalities/werkgroepen Kansrijke Start in Drenthe
- Het houden van diverse presentaties en workshops in lokale coalities, op provinciaal niveau, en de VDG
- Factsheet Kansrijke Start voor alle 12 gemeenten in Drenthe zijn geüpdated en gedeeld
- Een 'tegel' Kansrijke Start ontwikkeld en op de website geplaatst

- De pilot startmoment Jeugdgezondheidszorg is succesvol afgerond
- Er is een start gemaakt met de pilot preconceptievoorlichting op het MBO
- De kenniswerkplaats Kansrijke Start is verder doorontwikkeld
- We hebben deelgenomen aan het landelijk leernetwerk Kansrijke Start
- Deelname aan het landelijk leernetwerk Gezond zwanger worden en de lerende lokale monitor van het RIVM
- Het initiëren en aanjagen van een leernetwerk 'drie Noord'
- Samenwerking gezocht met Sport Drenthe op het programma Jong Leren
- Samen met de Alliantie van Kracht hebben we een transitietafel verborgen armoede ingericht en mee aangejaagd. Binnen de Alliantie nemen we op diverse niveaus deel aan werksessies
- Zijn we aandachtfunctionaris kinderarmoede
- Hebben we de contacten met de Verloskundig samenwerkingsverbanden verder verstevigd
- Zijn we deelnemer geworden aan de adviesraad van het Consortium Geboortezorg Noord Nederland
- Zijn we in gesprek gegaan hoe we een basisaanbod Kansrijke Start kunnen gaan vormgeven en hebben we hiervoor een plan opgeleverd.
- Er zijn contacten gelegd met de Provincie Drenthe met betrekking tot een subsidie aanvraag, welke inmiddels ook is voorbereid
- Zijn we vanuit Kansrijke Start verbonden aan de expertgroepen middelengebruik en gezond gewicht
- Hebben we een regionale rol in de proces coördinatie voor de ketenaanpak Kansrijke Start IZA
- Participeren we actief in de coalitie gezondheid en leefstijl van de Gezonde Marke en werken we actief aan de doelen vanuit de opgestelde werkagenda

Procescoördinatie ketenaanpak Kansrijke Start

Het afgelopen jaar zijn we samen met een andere partij in de regio verantwoordelijk geweest voor de procescoördinatie van de IZA ketenaanpak Kansrijke Start. We hebben hiervoor diverse stakeholders bij elkaar gebracht. We hebben vier keer een Provinciaal georganiseerd en gefaciliteerd.
We hebben in dit gremium partijen geïnformeerd over ontwikkelingen op landelijk regionaal en lokaal niveau. We hebben diverse gesprekken met stakeholders gevoerd, waaronder de zorgverzekeraar om draagvlak en extra middelen te creëren.
Doordat we als GGD in iedere gemeente in Drenthe betrokken zijn bij de lokale aanpak Kansrijke Start, hebben we een verbindende rol kunnen spelen op zowel proces als vanuit kennis en expertise.
We hebben samen met de andere ketenaanpakken een bijeenkomst georganiseerd waarin workshops zijn gegeven vanuit iedere ketenaanpak afzonderlijk, maar waar we ook hebben kunnen benadrukken dat er meer vanuit integraliteit kan worden samengewerkt.

Preconceptielessen

In 2024 is de pilot van preconceptielessen in het Drentse onderwijs gestart. De eerste vier lessen zijn gegeven. Aan de hand van de vragenlijst van TNO is door onze epidemiologen een passende vragenlijst ontwikkeld om de effectiviteit van de lessen te monitoren met een voor- en nameting. De vragenlijst is door 4 studenten getest, om te kijken of hij voldoende aansluit.
Het doel van de pilot is om toekomstige ouders meer bewust te maken van het belang van de eerste 1000 dagen en gezond zwanger worden/zijn. Hierdoor zal op de lange termijn het aantal kinderen dat een Kansrijke Start maakt in het leven toenemen. De pilot wordt mede mogelijk gemaakt door een subsidie vanuit de Sociale Agenda Drenthe. Voor deze pilot is er een nauwe samenwerking tussen de GGD en DCTerra. Daarnaast is er o.a. afstemming geweest met de Hanze Hogeschool, om de doelgroep (jongeren) te betrekken in de voorbereidingen. Voor de uitvoer van de preconceptielessen wordt het erkende

lessenpakket ‘Niet of Wel Zwanger’ gebruikt. Dit lessenpakket is ontwikkeld door TNO, waar we ook regelmatig mee hebben afgestemd en uitgewisseld.

Nu Niet Zwanger

- In 2024 zijn 25 nieuwe aandachtfunctionarissen getraind in de basistraining.
- De verdiepende training is gevolgd door 45 aandachtfunctionarissen. Deze training gaat over implementatie en borging van het programma Nu Niet Zwanger binnen de eigen organisatie.
- De basistraining en de verdiepende training zijn geaccrediteerd bij V&VNN, SKJ, Registerplein en KNOV.
- We hebben 16 keer intervisiemomenten aangeboden aan de aandachtfunctionarissen met in totaal 164 deelnemers.
- We hebben twee keer een deskundigheid bevorderende scholing aangeboden aan de aandachtfunctionarissen. Deze gingen over cultuursensitief werken, rouwverwerking en motiverende gespreksvoering.
- De basis e-learning is door 98 professionals (geen aandachtfunctionarissen) gevolgd.
- We merken dat steeds meer professionals het gesprek voeren met hun cliënten over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie.

Bij diverse organisaties hebben wij aandachtfunctionarissen Nu niet Zwanger voorzien van informatie en nieuws. Daarnaast hebben wij periodieke gesprekken gevoerd met hen en hen ondersteund bij het implementeren van aandacht voor (on)gewenste zwangerschap in hun organisaties, bijvoorbeeld in de vorm van gezamenlijke workshops. Tenslotte hebben we nieuwe organisaties aangeschreven en geworven voor het programma Nu Niet Zwanger.

Gezonde School-aanpak

- Er zijn 15 Gezonde School adviseurs (GSA's) in Drenthe, 13 in dienst bij de GGD en 2 bij MEEsamen.
- Deskundigheidsbevordering is geboden aan de GSA’s in de vorm van intervisie. Ook zijn er thema gerelateerde bijeenkomsten gehouden.
- We hebben scholen gestimuleerd om gebruik te maken van de landelijke stimuleringsregelingen van de Gezonde School (helaas zijn niet alle aanvragen toegekend, vanwege een landelijke overinschrijving). Dit heeft voor Drenthe geresulteerd in een financiële bijdrage voor scholen en begeleiding door een Gezonde School adviseur. In 2024 zijn 51 scholen in Drenthe bezig met 1 van de stimuleringsregelingen.
- Vanuit de inspiratiesessies van vorig jaar zijn gesprekken op de scholen in de gemeenten Coevorden en Emmen geweest samen met de JGZ. Het doel is om de schoolrapportage te bespreken en advies te geven aan scholen zodat ze aan de slag kunnen met gezondheidsbeleid in het onderwijs.
- Drenthe College heeft het thema gezonde relaties en seksualiteit geborgd binnen hun onderwijs. Een van de lopende interventies is het programma Niet of wel zwanger.

Jong leren eten

Jong leren eten heeft als doel dat kinderen en jongeren van 0-18 jaar meer weten van 'duurzaam’ geproduceerd voedsel zodat ze later gezonde en bewuste keuzes kunnen maken. Jong leren eten wordt in Drenthe uitgevoerd door IVN natuureducatie Drenthe en GGD Drenthe. In 2024 is het volgende bereikt.

- Er is een breed netwerk van educatieboeren met lesprogramma's voor zowel primair als voortgezet onderwijs
- Er zijn extra moestuincoaches opgeleid om hiermee voor de hele provincie ondersteuning te bieden aan kinderopvang en scholen in het moestuinieren.

- De samenwerking met aanbieders van voedseleducatie is verstevigd en er wordt toegewerkt naar borging

Procescoördinatie ketenaanpakken kind naar gezonder gewicht (KnGG) en gecombineerde leefstijlinterventie volwassenen (GLI)

In het afgelopen jaar zijn we samen met een andere partij in de regio verantwoordelijk geweest voor de proces coördinatie van de ketenaanpakken Kind naar gezonder gewicht en de GLI- volwassenen.
We hebben een aantal bijeenkomsten georganiseerd en gefaciliteerd om gemeenten collectief te informeren over de beide aanpakken. De focus lag hierbij voornamelijk op de ketenaanpak kind naar gezonder gewicht. Er kwamen daarnaast veel vragen van individuele gemeenten waar we middels gesprekken een antwoord op hebben geprobeerd te geven. We hebben de verbinding gemaakt met de uitvoering en zijn aanjager geweest in het genereren van middelen om de opleiding voor centrale zorgverlener te faciliteren en in gang te zetten. We hebben actief deelgenomen aan, en daarnaast een adviesfunctie gehad in, het landelijk en regionaal lerend netwerk. We zijn ondersteunend geweest aan de uitrol van de aanpak KnGG in een drietal gemeenten.
Er zijn een aantal gesprekken gevoerd met belangrijke stakeholders zoals de zorgverzekeraar, Dokter Drenthe en het Partnerschap Overgewicht Nederland (PON).
We hebben actief meegedacht in de subsidieaanvraag in het kader van de Regiodeal voor een stakeholder die het programma 'Kids Life' als kinder-gli willen gaan uitrollen in Drenthe.
We hebben samen met de andere ketenaanpakken een bijeenkomst georganiseerd waarin workshops zijn gegeven vanuit iedere ketenaanpak afzonderlijk, waar we ook hebben kunnen benadrukken dat er meer vanuit integraliteit moet worden samengewerkt.

Rookvrij Leven voor Iedereen

Rookvrij Leven Voor Iedereen (RLVI) is een domeinoverstijgende, integrale wijkaanpak ontwikkeld door Pharos en GGD GHOR Nederland. Met de wijkaanpak wordt gestreefd naar een aanpak voor een gezonde en rookvrije wijk, die aansluit bij de behoeften van de inwoners. Door er samen met inwoners aan te werken ontwikkelen we een duurzame aanpak die ook door inwoners zelf wordt gedragen. De aanpak richt zich op 3 resultaatgebieden: 1) het gesprek over roken/stoppen met roken versterken (en daarbij de sociale norm verschuiven naar rookvrij), 2) de toeleiding naar stoppen met roken ondersteuning versterken en 3) inzicht in beter passende stoppen met roken ondersteuning. Pharos en GGD GHOR Nederland organiseren jaarlijks meerdere bijeenkomsten waar we bij aansluiten.
In Emmen (Angelslo) en Hoogeveen (Wolfsbos/Zuid) wordt vanaf december 2023 uitvoering gegeven aan de wijkaanpak RLVI. In Emmen is de wijkaanpak onderdeel van het programma Angelslo Academy. Vanuit de GGD sluiten we hier als kennispartner en adviseur bij aan (vanuit G&L en JGZ). In Hoogeveen heeft de GGD de projectleiding van de wijkaanpak. In beide wijkaanpakken wordt gebruik gemaakt van ervaringskennis, worden inwoners betrokken en wordt er integraal en domeinoverstijgend samengewerkt met verschillende partners in de wijken.

Ondersteuningstraject rookvrije omgeving

Samen met SportDrenthe geven wij uitvoering aan het Ondersteuningstraject Rookvrije Omgeving. SportDrenthe richt zich hierbij, in aanvulling op het werk van de Teamfitcoach voor sportlocaties, nu ook op het ondersteunen van niet-sportlocaties bij het rookvrij worden. Vanuit de GGD is de ondersteuning gericht op gemeenten, waarbij we kennis delen en advies op maat bieden in het kader van rookvrije omgevingen.

- In 2024 zijn wij met alle 12 gemeenten structureel in contact gekomen over rookvrij. Hierbij ondersteunen en faciliteren we de gemeenten in hun stappen (intern en extern) naar een Rookvrije

Generatie. De minder actieve gemeenten (op dit thema) proberen we daarbij ook te stimuleren extra in te zetten op rookvrij.

- Er is in 2024 een bijeenkomst georganiseerd voor de Drentse gemeenten, waarin (kennis)uitwisseling, inspiratie en netwerken centraal stonden.
- Maandelijks ontvangen gemeenten een informatiemail om hen op de hoogte te houden van de ontwikkelingen rondom rookvrij.
- In 2024 zijn minimaal 13 locaties (waar veel kinderen komen, zoals kinderboerderijen en speeltuinen) rookvrij geworden (verspreid over verschillende gemeenten).
- Er zijn meerdere infographics ontwikkeld voor gemeenten om de stand van zaken omtrent rookvrije omgeving/Rookvrije Generatie in hun gemeente in te zien.
- Het stoppen met roken aanbod per gemeente is geactualiseerd en gedeeld met de gemeenten.
- Er is deelgenomen aan landelijke bijeenkomsten op het thema rookvrij.
- In 2024 hebben we afstemming gehad met de Provincie Drenthe over de voortgang van het rookvrij maken van het OV. Komend jaar worden hierin vervolgstappen gezet.

Impuls versterking kennisfunctie GGD

In samenwerking met het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) is in september 2023 promotie-onderzoek gestart naar mentale gezondheid in Drenthe. Het doel van het onderzoek is om regionale verschillen in de sociale determinanten van mentale gezondheid in kaart te brengen. Dit onderzoek heeft als doel dat belangrijke stakeholders op het gebied van mentale gezondheid in Drenthe, waaronder de Drentse gemeenten, beter zicht hebben op de thema's waarop zij kunnen inzetten voor preventie van mentale ongezondheid en handvatten te krijgen om mentale gezondheid in hun regio te bevorderen. Het onderzoek wordt gedaan in verschillende stappen, met behulp van kwantitatief en kwalitatief onderzoek. In 2024 is literatuuronderzoek gedaan en zijn zowel het kwantitatieve als kwalitatieve onderzoek gestart. In 2025 zullen interviews met o.a. professionals in welzijnswerk plaatsvinden, waardoor waardevolle inzichten kunnen worden opgehaald vanuit de praktijk. Voor het kwantitatieve deel van het onderzoek wordt samengewerkt met de Datawerkplaats Mentale Gezondheid, Lifelines en het Centraal Bureau voor de Statistiek. Samenwerking met deze regionale en landelijke partners zorgt ervoor dat inzichten vanuit verschillende databronnen kunnen worden samengevoegd om tot nieuwe inzichten te komen ten behoeve van mentale gezondheid in Drenthe.

Pilot Storm Assen

In 2024 is de pilot van STORM in Assen gestart. Deze pilot bestaat uit een samenwerking tussen GGD Drenthe, GGZ Drenthe, Accare, Gemeente Assen, DNC Quintus en DCTerra. De pilot wordt gefinancierd door de gemeente Assen en Stichting 113 Suïcidepreventie. STORM staat voor Strong Teens and Resilient Minds, en is een wetenschappelijk bewezen effectieve interventie voor de preventie en vroegsignalering van depressie en suïcide onder jongeren. De aanpak bestaat uit vier pijlers:

- Mental Health Lessen: klassikale lessen om jongeren meer te leren over wat mentale gezondheid is en hoe ze problemen bij zichzelf en anderen kunnen herkennen.
- Gatekeepertrainingen: mentoren/docenten worden getraind als Gatekeeper zodat zij signalen van depressie/suïcide bij jongeren beter opmerken en het gesprek hierover aan kunnen gaan.
- Vroegsignalering: de GGD voert een screening uit (de reguliere screening die al jaarlijks plaatsvindt op de VO-scholen) om te kijken of er jongeren zijn met een verhoogd depressie/suïcide risico.
- Op Volle Kracht (OVK): jongeren die hoog scoren op depressie komen in aanmerking voor het OVK-programma. Dit is een lesprogramma gebaseerd op cognitieve gedragstherapie. Tijdens dit

lesprogramma leren jongeren o.a. om de negatieve gedachten spiraal te doorbreken en deze om te zetten naar positieve gedachten.

In 2024 hebben professionals van de betrokken partijen alle STORM trainingen gevolgd en vervolgens ook zelf gegeven. Na het volgen van de trainingen zijn in december de eerste Mental Health Lessen op de scholen gegeven.

- Er zijn in 2024 10 Mental Health Lessen gegeven.
- Er zijn 27 mentoren/docenten getraind tot Gatekeeper.
- Er zijn 9 professionals getraind in PITSTOP, en 2 professionals als PITSTOP trainer.
- Er zijn 6 professionals getraind als Gatekeeper trainer.
- Er zijn 5 professionals getraind als OVK trainer.

Er is structureel contact en uitwisseling met STORM Brabant (ontwikkelaar STORM) en de overige regio's (waaronder Groningen en Friesland) in Nederland die STORM implementeren.

5. Financiële verantwoording bij het programma Gezondheid en Leven

Programma		Taak	Product	Resultaat 2023	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Resultaat 2024	Verschil 2024
Gezondheid en Leven	Baten	Basis	Epidemiologie	569	473	533	507	-27
			Gezondheid en Leven algemeen	0	0	105	36	-69
			Gezondheidsbevordering	896	833	1.584	1.185	-399
			Milieu en Gezondheid	750	609	624	607	-16
		Totaal Basis		2.215	1.915	2.846	2.335	-511
		Additioneel	Epidemiologie	86	114	95	49	-46
			Gezondheidsbevordering	159	148	566	543	-23
			Kansrijke Start	135	140	166	164	-2
			Milieu en Gezondheid	0	0	0	0	0
		Totaal Additioneel		381	403	826	755	-71
	Totaal Baten			**2.596**	**2.318**	**3.672**	**3.090**	**-582**
	Lasten	Basis	Epidemiologie	-527	-530	-590	-579	11
			Gezondheid en Leven algemeen	0	0	-105	-33	72
			Gezondheidsbevordering	-845	-833	-1.584	-920	664
			Milieu en Gezondheid	-619	-609	-624	-599	25
		Totaal Basis		-1.990	-1.972	-2.903	-2.131	771
		Additioneel	Epidemiologie	-82	-111	-91	-45	46
			Gezondheidsbevordering	-168	-138	-548	-521	27
			Kansrijke Start	-132	-131	-155	-139	16
			Milieu en Gezondheid	0	0	-139	-150	-11
		Totaal Additioneel		-382	-380	-933	-855	78
	Totaal Lasten			**-2.373**	**-2.352**	**-3.836**	**-2.986**	**849**
	Reserveringen	Basis	Epidemiologie	-16	57	57	58	1
		Totaal Basis		-16	57	57	58	1
		Additioneel	Epidemiologie	-5	-3	-4	-4	0
			Gezondheidsbevordering	-4	-10	-18	-20	-2
			Kansrijke Start	-4	-9	-11	-11	0
			Milieu en Gezondheid	0	0	139	138	-1
		Totaal Additioneel		-12	-23	106	103	-3
	Totaal Reserveringen			**-28**	**34**	**163**	**162**	**-2**
Totaal Gezondheid en Leven				**195**	**0**	**0**	**266**	**266**

NB: Alle bedragen in de financiële overzichten zijn in afgeronde duizendtallen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

Epidemiologie

Een deel van de opbrengsten ontvangen voor de "versterking kennis- en adviesfunctie GGD" is doorgeschoven naar 2025 om zo aan de verplichtingen te kunnen voldoen die we zijn aangegaan met het UMCG voor de inzet van een PhD voor de periode 1 september 2023 – 31 augustus 2027 voor promotieonderzoek: inzichten over regionale verschillen in determinanten van mentale gezondheid.

Gezondheidsbevordering
Het voordeel is ontstaan doordat de formatieplaats voor de strategisch adviseur per september en de formatieplaats voor adviseur publieke zorg en dienstverlening per december zijn ingevuld. Het budget voor deze 2 formatieplaatsen is hierdoor niet volledig benut wat heeft geresulteerd in een voordeel.

Milieu en Gezondheid
Voor vraagstukken ten aanzien van de omgevingswet zijn 2 adviseurs aangetrokken. Inzet van deze adviseurs wordt in rekening gebracht bij de specifieke gemeenten. Aangezien we in de opbouw zitten van de dienstverlening is de afspraak dat een eventueel resterend deel kan worden onttrokken aan de Risicoreserve additionele taken. In 2024 is per saldo € 138.000 onttrokken aan de Risicoreserve additionele taken.

1.1.2 Programma Publieke Zorg en Dienstverlening

1. Infectieziektebestrijding

GGD Drenthe zet zich in voor het voorkómen, opsporen en bestrijden van infectieziekten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?
In de jaren 2023 en 2024 is ingezet op de versterking van infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid (VIP), om beter voorbereid te zijn op (grootschalige) uitbraken of een eventuele volgende pandemie. Hiervoor zijn in 2023 en 2024 de zogenoemde VIP-gelden (versterking infectieziekten en pandemische paraatheid) beschikbaar gesteld. Inmiddels is in dit kader het nodige gerealiseerd. De formatie is uitgebreid tot 5 verpleegkundigen, 3 deskundigen infectiepreventie, 3 artsen, 1 beleids-/projectondersteuner, 1 epidemioloog, 1 communicatieadviseur, 1 opleidingsadviseur en een projectleider/teammanager. Daarnaast zijn er 2 verpleegkundigen, 1 deskundige infectiepreventie en 1 arts infectieziektebestrijding in opleiding. Hiermee heeft een forse versterking van het team IZB plaatsgevonden, maar nog onvoldoende indien we willen voldoen aan de landelijke norm, zoals deze is vastgesteld door het onderzoek van Bureau Berenschot en is beschreven in de eindrapportage ‘Formatienormering algemeen IZB’. De formatie van het team IZB van Drenthe zou volgens dit onderzoek op 20 FTE moeten uitkomen. Na de huidige versterking op basis van de VIP-gelden is de formatie op dit moment circa 13 fte. De norm vanuit het rapport van Berenschot kan alleen worden gerealiseerd indien aanvullende middelen vanuit de gemeenten beschikbaar zouden worden gesteld.
De extra middelen voor versterking van infectieziektebestrijding zouden vanaf 2025 structureel door VWS worden toegekend aan de GGD-en. Door de aangekondigde bezuinigingen van 300 miljoen euro op pandemische paraatheid is deze structurele versterking van de baan en staat de huidige versterking onder grote druk. Voor het jaar 2025 is nog een SPUK verleend door VWS, waarmee in 2025 de huidige formatie behouden kan blijven. De voorgenomen invulling van de functie van een coördinator pandemische paraatheid kan echter geen doorgang vinden, doordat deze in de eerste fase van de voorgenomen bezuiniging niet meer gefinancierd wordt (50 miljoen in 2025). In het eerste half jaar van 2025 hopen we meer duidelijkheid te krijgen over de (voorgenomen) bezuinigingen vanaf 2026.

In het afgelopen jaar is, naast de uitbreiding van formatie gewerkt aan het optimaliseren en beschrijven van werkprocessen (volgens de 7 kerntaken van IZB) en werkinstructies, de ontwikkeling van een dashboard (een dashboard voor 3 Noord is naar verwachting begin 2025 gereed) en wordt er gewerkt aan een preventiestrategie. Focuspunten van preventieactiviteiten worden hierbij bepaald aan de hand van het dashboard. Tevens is er een GGD breed crisisplan ontwikkeld (met bijbehorende crisismanagementstructuur) inclusief een actueel opschalingsdraaiboek IZB. De implementatie hiervan zal begin 2025 plaatsvinden. Daarnaast zijn professionele profielen (waarin de benodigde scholingsactiviteiten voor de medewerkers zijn opgenomen) en inwerkplannen gemaakt en is er ingezet op teamontwikkeling. Ook is er een jaarplan gemaakt en er wordt gewerkt met aandachtsgebieden/werkgroepen.

De samenwerking tussen GGD Groningen en GGD Fryslân is verder versterkt in de vorm van een samenwerkingsovereenkomst waarin de piketdienst voor IZB-artsen in 3 Noord gezamenlijk is geborgd. Voor 2025 is een gezamenlijk jaarplan 3 Noord in ontwikkeling.

Er worden er door VWS in 2024, 2025 en 2026 tijdelijk extra middelen beschikbaar gesteld voor de implementatie en aansluiting bij de Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding (LFI). Hierin trekken

wij samen met GGD Groningen en GGD Fryslân op. Inmiddels is een transitie coördinator LFI voor 3 Noord aangesteld. Mogelijk zullen de bezuinigingen ook impact op de implementatie van de LFI gaan hebben. De ontwikkeling van het nieuwe informatielandschap ten behoeve van IZB wordt heroverwogen en gaat naar verwachting in 2025 in afgeslankte vorm door. Dit mede ten gevolge van de (voorgenomen) bezuinigingen.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Aangiften meldingsplichtige ziekten (art.26) m.u.v. COVID-19 en MPOX	175	90	121	164	114
Individuele meldingsplichtige infectieziekten	718	1.110	1.244	986	626
Overige vragen en signalen betreffende infectieziekten	1.242	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totaal aantal meldingen infectieziekten	2.135	1.200	1.365	1.150	740
Aantal oefeningen draaiboeken outbreaks	1	n.v.t.	0	0	0
Aantal openbare gezondheidszorg-diagnostieken	8	n.v.t.	4	2	7
Aantal besmettingen met hepatitis A per 10.000 inwoners	0,30	n.v.t.	0,06	0,04	0,1
Aantal georganiseerde groepsvoorlichtingen gericht op infectiepreventie	12	n.v.t.	22	23	21

In 2024 zagen we een sterke stijging van het totaal aantal meldingen van infectieziekten. Dit werd vooral veroorzaakt door het grote aantal meldingen van kinkhoest, 463 in 2024, ten opzichte van 24 meldingen in 2023.

2. Tuberculosebestrijding

In de bestrijding van tuberculose werkt GGD Drenthe samen met het Regionaal Expertise Centrum. Er wordt gescreend bij risicogroepen en indien nodig wordt behandeling ingezet. De dienstverlening wordt uitgevoerd door GGD Groningen via een dienstverleningsovereenkomst.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?

De werkzaamheden voor de tuberculosebestrijding volgen de doelen van het Nationaal plan tuberculosebestrijding (2021- 2025) waarin gewerkt wordt aan een daling van het aantal mensen met tuberculose, het terugbrengen van het aantal geïnfecteerde en het genezen van tuberculosepatiënten. Daartoe is het onder andere van belang dat migranten (asielzoekers en immigranten) uit landen waar veel tuberculose voorkomt gescreend worden bij binnenkomst.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Aantal BCG vaccinaties		130	x	71	104
Latente tuberculose infectie aangemeld		15	17	9	21
Aantal opgespoorde latente infecties TBC per 100.000 inwoners in het werkgebied		3,05	3,39	1,81	4,24
Aantal mantouxtesten om TBC vast te stellen		350	179	128	273
Aantal röntgenfoto's van de longen	1.233	400	650	608	609
Aantal nieuwe patiënten	17	12	13	22	11
Aantal nieuwe TBC gevallen per 100.000 in het werkgebied	3,37	2,44	2,59	4,42	2,22

Er werden voor GGD Drenthe 1.233 röntgenfoto's van de longen gemaakt bij migranten die als asielzoeker, immigrant of als contact van een tuberculosepatiënt werden onderzocht op tuberculose. Dat doen we in Assen en Emmen In de mobiele röntgenbus (MRU).
In 2024 werden bij 37 inwoners de tuberculose-infectie gevonden. Niet alle mensen die de TBC infectie hebben zijn ook besmettelijk. Bij 17 inwoners van Drenthe werd de ziekte tuberculose vastgesteld, dat is een toename ten opzichte van 2023 toen het 6 inwoners betrof. Daar waar de ziekte de besmettelijke vorm heeft wordt er nader onderzoek uitgevoerd. 12 keer werd er bron-en contactonderzoek (BCO) uitgevoerd waarbij enkele tot tientallen personen per BCO werden onderzocht op tuberculose. Dat onderzoek wordt uitgevoerd door de tuberculose verpleegkundigen, medisch technisch medewerkers en arts, die werkzaam zijn bij de tuberculose afdeling van de GGD. Uit de cijfers blijft dat TBC werkzaamheden van belang zijn in het kader van infectieziekten bestrijding.

We werken daarvoor samen het cluster 3 Noord (voor GGD Drenthe en samen met GGD Fryslân) conform de afspraken binnen ons regionaal overleg (REC), waar 8 GGD-en vertegenwoordigd zijn. Die samenwerking wordt gefaciliteerd door de zogenaamde REC manager.

3. Technische Hygiënezorg

Technische Hygiënezorg (THZ) houdt toezicht op de kinderopvang door inspecties en voorlichting. Daarmee wordt de veiligheid, hygiëne en gezondheid bevorderd. Daarnaast worden tatoeage- en piercingshops geïnspecteerd.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?

Toezicht kinderopvang

In 2024 is voldaan aan de 100% norm, wat inhoudt dat bij alle geregistreerde kindcentra in ieder geval een jaarlijks onderzoek, onderzoek voor registratie of onderzoek na registratie is uitgevoerd.
Daarnaast heeft ook bij alle nieuw gestarte kindcentra een inspectiebezoek plaatsgevonden binnen de gestelde termijn. Ook zijn de aantallen inspecties bij geregistreerde gastouders, zoals die vooraf met gemeenten waren afgesproken, uitgevoerd.

Om tot dit resultaat te komen hebben we de formatie aan het begin van het jaar uitgebreid met twee nieuwe collega's. Het toezicht vindt plaats in nauwe samenwerking en afstemming met de gemeenten.
Er zijn stappen gemaakt voor verdere professionalisering en uniformering van het toezicht, ook binnen ons eigen team. Continue vinden er verbeteringen en aanpassingen plaats om het toezicht verder te optimaliseren. Zo vindt er regelmatig casusbespreking plaats, wordt door individuele toezichthouders meegewerkt aan landelijke specialisten groepen en wordt aangesloten bij het agenda- en afstemmingsoverleg bij GGD/GHOR Nederland.

Inspecties Tatoeage, piercing en permanente make-up

Alle aanvragen voor inspecties van tatoeage- en piercingshops zijn in behandeling genomen.
De locaties zijn bezocht. Alle locaties die voldeden aan de getoetste wettelijke eisen hebben een (nieuwe) vergunning gekregen. Hiermee is bijgedragen aan beperking van volksgezondheidrisico's binnen tatoeage- en piercingshops.

Binnen team THZ houden twee toezichthouders zich bezig met inspecties bij tatoeageshops. Om de kwetsbaarheid in het toezicht te verlagen is een derde toezichthouder gestart met de opleiding hiervoor.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Reguliere inspecties					
Aantal inspecties KDV/BSO/GOB	596	657	625	628	540
Gastouders (steekproef 50%)	415	240	139	154	46
Gastouders nieuw					120
Totaal regulier	**1.011**	**897**	**764**	**782**	**706**
Onvoorzien inspecties					
KDV, BSO/GOB nieuw (OVR + ONR)	108	140	87	72	64
KDV/BSO/GOB/VGO nader onderzoek + herstelaanbod	139	200	171	175	129
KDV, BSO/GOB/VGO inspectie incidenteel	86	120	102	76	87
Ophoging steekproef gastouders	0	250	248	226	91
Totaal onvoorzien	**333**	**710**	**608**	**549**	**371**
Aantal inspecties Tattoo & piercing	45	50	39	51	54
Totaal	**1.389**	**1.657**	**1.411**	**1.382**	**1.131**

KDV = kinderdagverblijf/ BSO = buitenschoolse opvang/ GOB = gastouderbureau/ OVR = Onderzoek Voor Registratie / ONR = Onderzoek Na Registratie / VGO = voorziening gastouderopvang

4. Jeugdgezondheidszorg

Alle kinderen in Nederland hebben het recht om zo gezond, veilig en kansrijk op te groeien. Dat betekent dat de JGZ staat voor het kind, de belangen van het kind behartigt en zich inzet op alle terreinen waarop het leven van een kind zich afspeelt. Dit kan al starten tijdens de zwangerschap. Als er eerder goede ondersteuning is in kwetsbare situaties komt dat ten goede aan betere geboorte uitkomsten en beter toekomstperspectief. Voor de groep 0-18 jaar voeren we de JGZ in acht Drentse gemeenten uit en in alle Drentse gemeenten voor de kinderen van 4-18 jaar.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?

JGZ prenataal tot 4 jaar

- We stellen de ontwikkeling van het kind en de behoefte van de ouder centraal in de contacten op het consultatiebureau. Onderzoek laat zien dat de dienstverlening wordt beoordeeld met gemiddeld een 8.2. Dit is gelijk aan de beoordeling van het jaar daarvoor. Ouders voelen zich gehoord en gezien. Dit is mede te danken aan het gebruik van de GIZ-methodiek tijdens de contacten.
- Ouders hebben meer gebruik gemaakt van de groeigids app en de landelijke ouderchat Groeigids; gemiddeld 324 chats per maand in 2024 tegenover 281 chats per maand in 2023 (207 in 2022).

  Top 3 onderwerpen GroeigidsApp:
  1. Spugen
  2. Wat te doen bij koorts
  3. huilen

  Top 3 onderwerpen Ouderchat:
  1. Flesvoeding
  2. Slapen
  3. Gezondheid kind/baby
- Het traject Taakherschikking, waarbij de jeugdverpleegkundigen worden opgeleid om de gezonde kinderen op het consultatiebureau te volgen, is in 2024 doorgezet. Er zijn inmiddels 29 jeugdverpleegkundigen gecertificeerd. Zij kunnen nu alle kinderen zien tenzij er extra aandacht nodig is op medisch gebied. De jeugdarts blijft de kwetsbare kinderen en de kinderen met (medische) indicatie zien. Het doel hiervan is een continuïteit van zorg te borgen voor ouders en beter aan te sluiten vanuit de jeugdverpleegkundigen op de veranderende zorgvraag welke van

medisch naar meer psychosociaal is verschoven. Een groep van 8 jeugdverpleegkundigen is in september 2024 nog gestart met de opleiding en zal deze in april 2025 afronden.

- In januari ’24 is het e-consult voor peuters geïmplementeerd. Hiermee is het programma JGZ in Flow volledig tot uitvoering gekomen en kan als afgerond worden beschouwd. Het e-consult wordt aangeboden aan ouders met een peuters van 2 of 3 jaar die een laag risico hebben op opvoed- en opgroeiproblemen. In het e-consult krijgen ouders door middel van een vragenlijst de mogelijkheid om zelfstandig met aangereikte informatie, de ontwikkeling van hun kind te monitoren. Ervaringen met het e-consult vanuit de pilot waren positief. In februari 2025 vindt een evaluatie plaats van de ervaringen van ouders met het e-consult na implementatie. Voor 2025 ligt de focus op het verhogen van deelname aan het e-consult peuters.
- Jonge zuigelingen ontvangen sinds dit jaar 2 extra vaccinaties. Op de leeftijd van ongeveer 2 maanden en 3 maanden wordt er een zoete druppelvloeistof toegediend aan de baby welke antistoffen opbouwt tegen het ROTA-virus. Deze toediening vraagt meer consulten op de leeftijd van 2 maanden dan voorheen en extra tijd op de leeftijd van 3 maanden vanwege de tijd die het vraagt om dit in alle rust te kunnen geven zonder dat de baby zich verslikt.
- Versterking prenatale zorg: Het aantal zwangere vrouwen dat wordt aangemeld voor een prenataal huisbezoek blijft ver achter bij de verwachting. Verloskundigen ervaren een drempel om zwangere vrouwen in een (potentieel) kwetsbare situatie te wijzen op het prenataal huisbezoek. Gezien het belang van de eerste 1000 dagen gaat de JGZ extra investeren in de prenatale periode. Hiertoe is in april 2024 gestart met het project Versterken Prenatale Zorg voor het opzetten van een prenataal consult voor alle zwangere vrouwen, het ‘Startmoment consultatiebureau’. Verloskundigen ondersteunen deze werkwijze. De verwachting is dat zwangere vrouwen (en hun gezin) in een (potentieel) kwetsbare situatie zo eerder in beeld zijn en passende ondersteuning kan worden aangeboden, bijvoorbeeld een prenataal huisbezoek. Ook is de verwachting dat deze werkwijze een positief effect heeft op de vaccinatiegraad van zwangere vrouwen. Voor de registratie van de prenatale activiteiten wordt gebruik gemaakt van het ouderdossier welke gelijktijdig wordt geïmplementeerd. In september/oktober 2024 heeft een pilot met het prenatale consult plaatsgevonden in de gemeente Hoogeveen. Tijdens de pilot zijn mooie gesprekken gevoerd en zowel de jeugdverpleegkundigen als de zwangere vrouwen zijn positief over het prenatale consult. Jeugdverpleegkundigen geven het een 7 à 8 en de zwangere vrouwen een 8 à 9. Vanaf januari 2025 wordt het prenatale consult aangeboden aan alle zwangere vrouwen in het werkgebied van GGD Drenthe en vindt de registratie hiervan plaats in het geïmplementeerde ouderdossier.

JGZ 4 tot 18 jaar

- Voor scholen met anderstaligen en/of lage SES is een aangepaste werkwijze vastgesteld in 2024. Vanuit een pilot is gebleken dat deze werkwijze beter aansluit bij de genoemde doelgroep en recht doet aan het uitgangspunt van de JGZ als het gaat om het aanbieden van dienstverlening op maat.
- De centrale rol van de jeugdverpleegkundige op het basisonderwijs is verder verstevigd; uitgangspunt is hierbij om de JGZ beter zichtbaar te laten zijn en korte lijnen tussen de scholen en hun ketenpartners te hebben.
- In 2024 werd volledig leeftijdsgericht gewerkt voor de screeningen op de scholen waar dit voorheen groepsgericht werd uitgevoerd. Leeftijdsgerichte screening (5- en 10-jarigen) sluit aan bij de landelijke richtlijnen.
- Jongeren hebben minder gebruik gemaakt van de chat via JouwGGD.nl in 2024. Ook is de site zelf minder vaak bezocht. Er wordt onderzoek uitgevoerd naar de onderliggende redenen hiervoor en welke inzet zinvol is. Een van de maatregelen is wel geweest dat sinds zomer 2024 de

openingstijden minder ruim zijn neergezet. Er zijn 6 jeugdverpleegkundigen van GGD Drenthe die participeren in de chatdiensten.

- Er is een pilot gestart in Assen, waar op een voortgezet onderwijs school en op het Drenthe College in schooljaar 2024-2025 STORM wordt ingezet. Jongeren worden doorgeleid naar STORM vanuit de screening van de JGZ. STORM staat voor Strong Teens and Resilient Minds en investeert in een gezonde ontwikkeling van jongeren. In de aanpak leren jongeren dat zij zelf invloed hebben op hun gevoelens, stemming en mentale gezondheid. Zij leren hun negatieve gedachten om te buigen naar positieve, wat hen helpt in hun ontwikkeling tot gezonde volwassenen. Daarmee stimuleert STORM de ontwikkeling van een positief zelfbeeld, weerbaarheid en veerkracht bij jongeren.
  In 2024 zijn de voorbereidingen met en op de scholen getroffen, in samenwerking met GGZ-organisaties, de uitvoering zal begin 2025 plaatsvinden.
- De jeugdartsen hebben een hoge inzet gehad in ziekteverzuim op de scholen voor voortgezet onderwijs en MBO tot 18 jaar. Vanuit de methodiek MAZL (Meer Aandacht voor Zieke Leerlingen) is er een belangrijke rol voor de JGZ bij ziekteverzuim. We zagen de aanvragen vanuit de scholen al langere tijd toenemen. Er is 3 % inzet begroot, de inzet heeft in 2024 8 tot 9% gevraagd.

Oekraïense vluchtelingen – kinderen

De JGZ zorg voor Oekraïense kinderen is ook in 2024 doorgegaan. In opdracht van de gemeentes is de coördinatie van deze uitvoering ook in 2024 belegd bij de GGD.

De JGZ zorg voor Oekraïense kinderen van 0-4 jaar is ook in 2024 volledig geborgd bij de reguliere JGZ teams/Icare. Deze groep kinderen volgt het reguliere JGZ-aanbod via het consultatiebureau.
Voor kinderen van 4-18 uit Oekraïne is voor deze zorg in 2022 een speciaal team ingericht om de opkomst te verhogen. Het zorgpad voor kinderen 4-18 jaar is in 2024 verder ingericht en draait volop met de aanwezige formatie. Deze formatie is in de loop van 2024 uitgebreid met als reden om de zorg te versnellen. Op deze manier konden meer kinderen in een kortere periode gezien worden.

Door de zorg zoveel mogelijk te plannen op de opvanglocaties is de opkomst hoger dan wanneer dit op andere locaties zoals een CB wordt gepland. Naast intakes is nu ook gestart met consult op Indicatie en met huisbezoeken, om ook de kinderen die niet op locatie kunnen komen te kunnen zien.

- De gemiddelde instroom afgelopen jaar was 33,5 kinderen per maand. Waarbij oktober (62 kinderen) de piek vormt en december (3 kinderen) het dal moment.
- De gemiddelde opkomst bij de intakes en consult op indicatie lag tussen de 65-72 %.
- Bij de vaccinatiedagen was de opkomst rond de 60%.
- De spreekuren waarbij lichamelijk onderzoek werd verricht gaven een gemiddelde opkomst van 64%.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
in zorg *1:					
Prenataal	785	nieuw per 2024			
0-4 jaar	12.437	12.000	12.573	12.636	12.684
4-12 jaar	38.061	40.000	38.340	39.163	39.519
12-18 jaar	33.187	35.000	33.953	35.037	34.961
Totaal in zorg	**84.470**	**87.000**	**84.866**	**86.836**	**87.164**
Bereik *2:					
Prenataal	2.565	nieuw per 2024			
0-4 jaar	14.005	11.000	14.266	14.092	14.088
4-12 jaar	16.171	14.000	14.600	13.112	13.549
12-18 jaar	11.432	9.000	8.638	8.300	9.400
Totaal bereik	**44.173**	**34.000**	**37.504**	**35.504**	**37.037**
Aantal individuele contacten *3:					
Prenataal	2.680	nieuw per 2024			
0-4 jaar	44.055	50.000	45.377	47.317	52.065
4-12 jaar	28.730	21.500	25.190	21.612	21.806
12-18 jaar	21.136	12.000	15.966	13.762	15.973
Totaal individuele contacten	**96.601**	**83.500**	**86.533**	**82.691**	**89.844**
Niet verschenen zonder bericht	5,2%	8,0%	6,3%	12,6%	10,8%
*1 aantal jeugdigen waarvan GGD Drenthe dossier beheerd.					
*2 aantal individuele jeugdigen waar dit jaar contact mee is geweest.					
*3 aantal contacten hetzij fysiek hetzij digitaal.					

5. Rijksvaccinatieprogramma

Met de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) worden kinderen en volwassenen beschermd tegen ernstige infectieziekten.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?

Vaccinatiegraad

In Drenthe zien we in de afgelopen jaren een dalende trend ten aanzien van de vaccinatiegraad bij kinderen van 5 jaar en ouder (zie tabel 1 en figuur 1).

Er zijn ontwikkelingen geweest die van invloed zijn op de cijfers over de vaccinatiegraad. In 2021 is het informed consent ingevoerd. Als het informed consent van een kind bij het RIVM ontbreekt (en de vaccinatie anoniem is), kan de vaccinatie niet meegeteld worden voor de vaccinatiegraad, waardoor deze lager wordt gerapporteerd dan dat hij daadwerkelijk is. Het informed consent heeft met name een negatief effect op de cijfers van het publicatiejaar 2024 van het RIVM. We weten niet hoe groot het effect op de berekening is. Het effect verschilt per regio, per jaar en per type vaccinatie. De cijfers worden ook negatief beïnvloed als de indicatie voor het gevolgde DKTP-schema in Præventis ontbreekt. Dit geldt nu voor het eerst voor een volledig geboortecohort (cohort 2021), waardoor het effect groter is dan vorig jaar (cohort 2020). Hoe groot het effect is, is niet bekend.

De vaccinatiecijfers over 2024 en 2025 worden in 2025 en 2026 door het RIVM gepubliceerd. Deze kinderen zijn echter al in 2023 en 2024 opgeroepen door het RIVM en deels gevaccineerd. Kijkend naar de opkomst van 2023 en 2024 dan is er onvoldoende grond om te kunnen concluderen dat de dalende trend in de vaccinatiegraad is gekanteld.

Het RIVM hanteert voor ons land een zogenoemde veilige vaccinatiegraad van minimaal 95 procent. Deze grens is gebaseerd op het advies van WHO. De afgelopen jaren zitten we onder deze grens. Dit, in combinatie met een dalende vaccinatiegraad maakt dat we ons zorgen maken of de inwoners in Drenthe voldoende beschermd zijn.

Landelijk zijn er ook zorgen.

> *"Het RIVM maakt zich zorgen over de dalende vaccinatiegraad onder oudere kinderen. Een hoge vaccinatiegraad is belangrijk om mensen tegen ernstige ziektes te kunnen blijven beschermen en om uitbraken van deze ziektes te voorkomen.*
>
> *Over het vóórkomen van RVP-ziekten in 2024 rapporteert het RIVM in het volgende vaccinatiegraadrapport (2025). Wel is momenteel al duidelijk dat de incidentie van mazelen, bof en kinkhoest in Nederland is toegenomen. Ook zijn in de eerste vier maanden van 2024 vier pasgeborenen aan kinkhoest overleden. Gedeeltelijk is de opkomst van deze ziekten te verklaren doordat de circulatie van ziekteverwekkers weer is toegenomen na het opheffen van de coronamaatregelen. Dat vergroot de kans dat onvoldoende gevaccineerde kinderen hiermee in aanraking komen."*
>
> Bron: Vaccinatiegraad Rijksvaccinatieprogramma Nederland, verslagjaar 2024. RIVM-rapport 2024-0044

Vaccinatiecijfers

In onderstaande tabel is de vaccinatiegraad van de provincie Drenthe te lezen.

Publicatiejaar RIVM		**2021**	**2022[1]**	**2023[1]**	**2024[1]**	**2025[2]**	**2026[2]**
Jaar waarop de cijfers betrekking hebben		**2020**	**2021***	**2022***	**2023***	**2024**	**2025**
Cohort (DKTP, DTP, BMR, MenACWY)		**2015, 2010, 2005**	**2016, 2011, 2006**	**2017, 2012, 2007**	**2018, 2013, 2008**	**2019, 2014, 2009**	**2020, 2015, 2010**
DKTP voldoende beschermd	Kleuters (5 jaar)	(93,50%)[3]	92,80%	92,00%	86,50%		
DTP volledig afgesloten	Basisschool (10 jaar)	(93,90%)[3]	92,70%	90,40%	82,10%		
BMR volledig afgesloten	Basisschool (10 jaar)	(94,10%)[3]	92,90%	90,40%	82,30%		
MenACWY volledig afgesloten	Adolescenten (15 jaar)	(92,80%)[3]	88,50%	87,60%	70,00%		
HPV volledig afgesloten - meisjes	Adolescenten (14 jarigen)	(67,10%)[3]	70,90%	66,80%	58,90%		
	Cohort 2012 (i.v.m. schemawijziging)				52,70%		
HPV volledig afgesloten - jongens	Adolescenten	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
	Cohort 2012 (i.v.m. schemawijziging)				47,10%		
	Cohort 2009 (inhaal)				50,80%		
	Cohort 2008 (inhaal)				45,00%		
	Cohort 2006 (inhaal)				37,80%		
	Cohort 2004 (inhaal)				27,90%		
DKT-vaccinatie (voor 2023 MATK)	Vrouwen met een kind geboren in die periode	(74,00%)[3]	76,00%	70,00%	72,00%		

Tabel 1. Drenthe, vaccinatiegraad (bron: RIVM)

Toelichting bij tabel 1

Het landelijke registratiesysteem Praeventis dat is aangesloten op de basisregistratie personen (BRP), vormt sinds 2005 de basis voor het bepalen van de vaccinatiegraad voor het RVP Nederland. Kinderen die niet zijn geregistreerd in BRP blijven buiten beschouwing. Het betreft asielzoekers, illegalen en kinderen van diplomaten.

Het RIVM rapporteert over de kinderen die in het voorafgaande jaar een bepaalde leeftijd hebben bereikt en waarschijnlijk het jaar daarvoor zijn opgeroepen en gevaccineerd. Bijvoorbeeld: het jaarrapport van 2024 van het RIVM gaat over het aandeel kinderen dat in het jaar 2023 5 jaar is geworden en in 2022 is opgeroepen door het RIVM en is gevaccineerd.

De kinderen behorende tot het cohorten 2009, 2014, 2019 en 2010, 2015, 2020 zijn in 2023 en 2024 opgeroepen door het RIVM en (deels) gevaccineerd. Deze vaccinatiecijfers zijn nog niet bekend en worden door het RIVM in 2025 respectievelijk 2026 gepubliceerd.

In deze tabel staan de cijfers zonder leeftijdsgrens en met leeftijdsgrens (tussen haakjes). Zonder leeftijdsgrens wil zeggen dat kinderen die de vaccinatie later hebben gehaald zijn meegenomen in de berekening. Met leeftijdsgrens betreft alleen kinderen die op het 'juiste' moment volgens het schema van het RVP zijn gevaccineerd. De vaccinatiegraad is een momentopname en neemt in de loop van de tijd nog wat toe. De vaccinatiegraad zonder leeftijdsgrens ligt dan ook iets hoger dan de vaccinatiegraad met leeftijdsgrens. Het inhalen van vaccinaties kan ook daarna nog tot de leeftijd van 18 jaar gratis plaatsvinden.

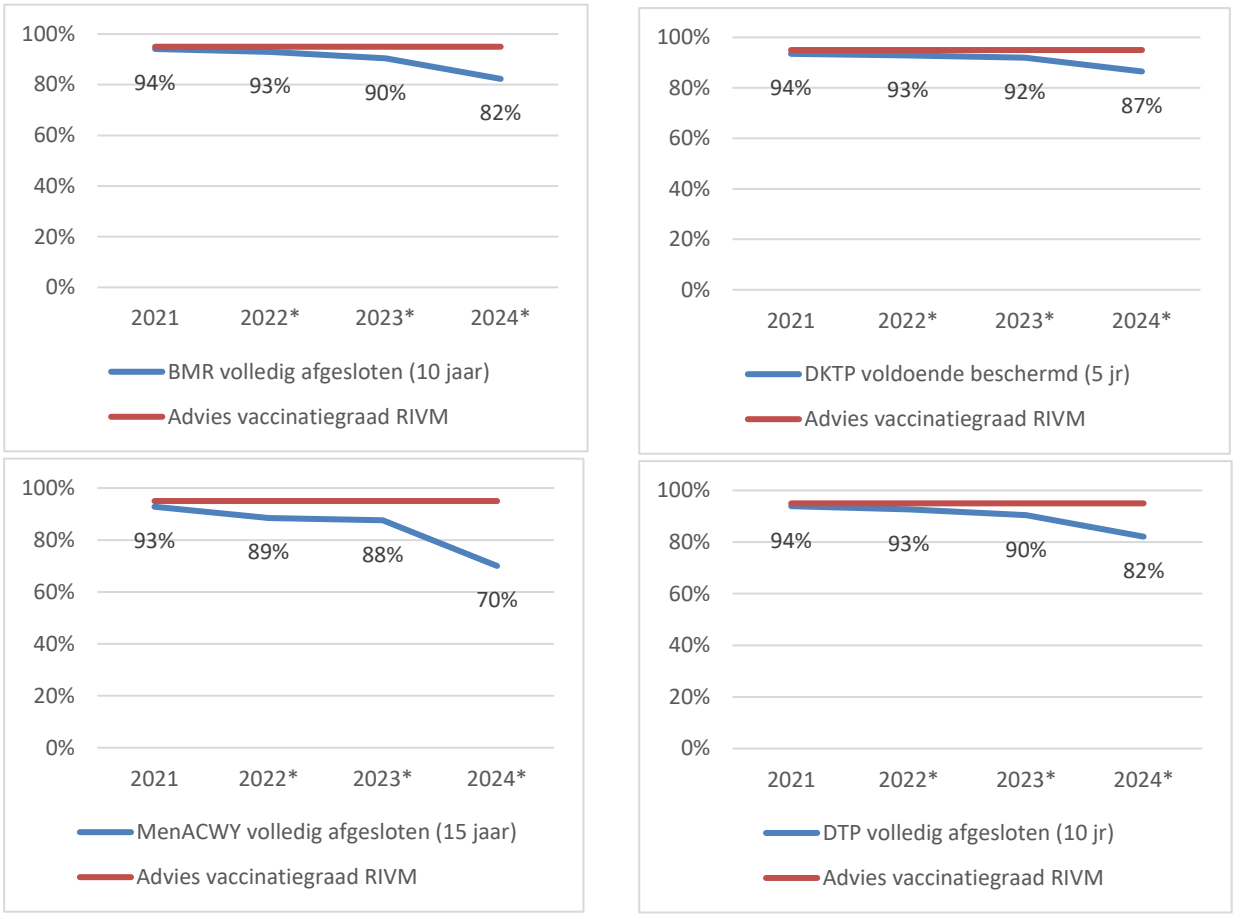
[1] Het RIVM ontvangt sinds 1 januari 2022 de gegevens van een deel van de vaccinaties anoniem. Dat gebeurt als mensen geen toestemming geven om hun gegevens met het RIVM te delen (geen informed consent). Het kan ook zijn dat het informed consent ontbreekt omdat de registratie ontbreekt. Anonieme vaccinaties kunnen niet worden meegeteld voor de vaccinatiegraad, waardoor deze lager uitvalt dan dat hij daadwerkelijk is.

Vanaf verslagjaar 2024 gaan de cijfers over kinderen die voor een groot deel pas na 1 januari 2022 voor vaccinatie in aanmerking kwamen. Het informed consent, dat effect heeft op de cijfers van de vaccinaties die zijn toegediend vanaf 1 januari 2022, heeft daarom een groter effect op de cijfers van het verslagjaar 2024 dan op eerdere verslagjaren (2022 en 2023). Hoe groot het effect precies is, is onbekend. Het effect verschilt per regio, per jaar en per type vaccinatie.

[2] Juni 2025 publiceert het RIVM de vaccinatiecijfers over het jaar 2024 en in 2026 de vaccinatiecijfers over het jaar 2025. Zodra de nieuwe cijfers bekend zijn wordt de tabel geactualiseerd.

[3] Tussen haakjes: met leeftijdsgrens, situatie maart 2021.

Figuur 1. Drenthe, ontwikkeling vaccinatiegraad naar publicatiejaar RIVM (bron: RIVM)

Toelichting bij Figuur 1

Het RIVM hanteert een zogenoemde veilige vaccinatiegraad van minimaal 95%. Deze grens is gebaseerd op het advies van WHO.

* Met informed consent

Regiecentrum Vaccineren

“500.000 inwoners van Drenthe gezond en veilig”, dat is onze ambitie. Wij weten dat vaccineren bijdraagt aan die ambitie. Binnen de GGD kennen we verschillende afdelingen, waaronder het RVP (4- en 4+), Covid, Reizigers- en Beroepsadvisering en IZB, die ieder hun eigen vaccinaties organiseren en uitvoeren. Om meer van elkaar te leren en werk efficiënter te organiseren, zijn we 1 januari 2025 gestart met het Regiecentrum Vaccineren. Eén plek waar we kennis en kunde over vaccinaties samenbrengen. Met gedreven en deskundige specialisten. Eén plek waar we diverse soorten vaccinaties op eenzelfde en toegankelijke manier organiseren. Met meer rust en focus.

Samenvatting aantal vaccinaties en opkomstcijfers

Type vaccinatie	Aantal vaccinaties	Opkomstcijfers
RVP 4+	14.000	
HPV 18+	888	
Corona	84.434	

We willen de drempel verlagen om een vaccinatie te halen. Uit het landelijke onderzoek *Sociovax* weten we

dat praktische bezwaren vaak het halen van een vaccinatie in de weg staan. Door dichterbij en vaker vaccinaties aan te bieden, nemen we die drempels weg. Zo proberen we met z'n allen de trend van een dalende vaccinatiegraad te doorbreken.

Toekomstbestendig, flexibel en wendbaar vaccineren

In het hele land staan we voor de uitdagende taak om de dalende vaccinatiegraad te doorbreken. Dat geldt ook voor Drenthe. Met de introductie van het Regiecentrum Vaccineren zetten we een belangrijke stap richting een toekomstbestendige, flexibele en wendbare organisatie en uitvoering van de vaccinatie-opgaven. Samenwerking met gemeenten is daarbij essentieel voor het vinden van geschikte (kleinschalige) locaties.

Kleinschalig vaccineren

Met een fijnmazigere aanpak willen we vaccineren makkelijker en laagdrempeliger maken. Dichter bij de inwoners. In 2024 hebben we daarom proeven gedaan met vaccineren in kleinere groepen (kleinschalig vaccineren). In de gemeenten Noordenveld, Emmen en Borger-Odoorn kregen 9- en 14-jarigen een vaccinatie uit het Rijksvaccinatieprogramma in een kleinere groep, op een kleinere locatie.

- Vaccineren in een kleinere groep, op een kleinere, voor ouders bekende locatie (zoals consultatiebureaus)
- Meer keuze in dagen, tijdstippen en locaties (van 8 naar 16) voor het maken van een vaccinatieafspraak *92% van de ouders is (heel) tevreden over aantal data, tijden en locaties*
- Aanbod van een speciaal spreekuur met een arts om vragen en twijfels te bespreken 'twijfelspreekuur'
- Nieuw: in de gemeenten Emmen en Borger-Odoorn werd ook tijdens de herfstvakantie gevaccineerd *79% ouders was (heel) positief over een vaccinatie-afspraak in de herfstvakantie*

Meer dan 90% van de ouders gaf een 8 of hoger voor de proef! Door het succes van de proeven in 2024 breiden we kleinschalig vaccineren uit. In 2025 wordt kleinschalig vaccineren samen met groepsvaccinaties in de hele provincie Drenthe aangeboden.

Gecombineerde uitvoering Corona- en HPV-vaccinatie

In het najaar van 2024 hebben we een Drenthe-brede proef gedaan met een gecombineerde uitvoering van de Corona- en HPV-vaccinaties. Deze vaccinaties werden op dezelfde locaties gegeven waardoor efficiënter gebruikgemaakt werd van mensen en middelen. De proef is op de meeste locaties zeer geslaagd en zal in 2025 worden gecontinueerd.

RVP 4+

Het RVP-programma bestond in 2024 uit de volgende vaccinaties: HPV1 en HPV2, BMR/DTP, MenACWY. Dus 4 sessies per jaar, die elk ongeveer uit 3.500 vaccinaties bestonden. Voor de 14-jarigen, die in 2024 MenACWY kregen, is ook een aanvullende gelegenheid geboden om een in het verleden niet gehaalde vaccinatie tegen DKTP, Hib en HepB te krijgen. Door de uitbraak van de mazelen, hebben we in 2024 ook een extra mogelijkheid tot vaccineren geboden. Deze vaccinaties worden gefinancierd uit de gemeentelijke bijdragen.

In 2025 wordt het vaccinatieschema gewijzigd: de BMR en DTP zullen niet meer als stereovaccinatie worden gegeven. De DTP wordt op 14-jarige leeftijd gegeven. En de BMR wordt vervroegd naar de leeftijd tussen 2,5 en 3,5. In 2025 starten we met de kinderen die dan 3 jaar zijn. Door deze wijziging vallen kinderen tussen 3 en 9 jaar buiten de boot. Hiervoor worden 3 jaar lang inhaalcohorten georganiseerd. Voor 2025 zijn dat de kinderen die geboren zijn in 2016 en 2017.

In 2024 is door personeelstekort de keuze gemaakt om de voorjaars RVP ronde BMR/DTP/MenACWY te verplaatsen naar september. De rappel ronde van 2024 hebben we om deze reden niet kunnen uitvoeren in 2024. Deze zal in de periode 17 februari tot 14 maart uitgevoerd worden.

HPV 18+

De HPV 18+ campagne liep af in 2023. Door de lage opkomst is landelijk besloten deze campagne te verlengen tot 1 juni 2024 binnen de kaders van de spukgeldregeling. In die periode zijn er circa 867 HPV 18+ vaccinaties gegeven. Sinds 1 juni is dit een betaalde dienst. Sinds 1 juni zijn er 21 betaalde vaccinaties gezet.

Corona

In 2024 hebben we in totaal 84.434 Covid vaccinaties gegeven. Daarbij hebben we veel aandacht besteed aan kwetsbare doelgroepen door de inzet van mobiele teams in zorginstellingen en bij minder mobiele cliënten thuis. De bekostiging vond ook dit jaar plaats door SPUK-financiering. De verwachting voor 2025 is dat we moeten gaan werken met een prijs per prik vanuit Ministerie van VWS.
De meerkostenregeling voor de COVID-19 bestrijding is per 1 juli 2023 stopgezet en vervangen door een tweetal regelingen. Daarbij is besloten dat de eventuele kosten die gemoeid zijn met de lopende juridische procedures rond de ICAM-claim wel onder de oude meerkostenregeling blijven vallen. De regeling is in 2024 gestopt, omdat GGD Drenthe geen doorlopende kosten meer heeft die onder deze regeling vallen.
In 2024 kennen we de regeling voor doorlopende kosten en de regeling voor uitkering SPUK COVID-19 vaccinatie. Alle verplichtingen die zijn aangegaan en doorliepen na 1 juli 2023 (toen de meerkostenregeling is stopgezet) vallen onder de regeling voor doorlopende kosten zijn gedeclareerd bij het Ministerie VWS. De tweede regeling is gebaseerd op artikel 3 (1e en 2e lid) en 4 van de Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie. Voor de activiteiten die onder artikel 3 vallen, is aan GGD Drenthe € 710.000 verleend. Voor de activiteiten die onder artikel 4 vallen, is aan GGD Drenthe €2.518.000 verleend. In totaal (basis plus najaarsronde) is €2.471.522 ingezet. 2025 zal er een prijs per prik structuur worden ingevoerd.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Aantal COVID-19 vaccinaties	84.434	107.912	332.631	469.331

6. Seksuele gezondheid

GGD Drenthe zet zich in voor een seksueel gezond Drenthe. Dit doen we in samenwerking met Sense Noord-Nederland. We focussen ons op primaire preventie zodat onze inwoners van Drenthe in staat zijn om plezierige, veilige en gelijkwaardige seksuele belevingen aan te kunnen gaan. Het doel is dat inwoners van Drenthe dusdanig goed geïnformeerd zijn - en de vrijheid hebben - om keuzes te maken over hun seksuele gezondheid en de keuzes van anderen te respecteren, op het gebied van prettige, vrijwillige en veilige seks beschermd tegen soa, hiv, seksueel geweld en ongewenste zwangerschap. Daarnaast hebben zij toegang tot passende en kwalitatief goede gezondheidsvoorzieningen, ondersteuning en bescherming bij hulpvragen en problemen rondom seksualiteit en seksuele gezondheid inclusief soa en hiv.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?

Preventie

Er zijn voorlichtingen gegeven op basisscholen, voortgezet onderwijs, mbo-studenten van het Drenthe College, de Internationale Schakelklassen en het AZC.

Verder zijn er trainingen verzorgd door onze Trainers Vlaggensysteem. Deze trainingen worden gevolgd door verschillende professionals, zoals onze eigen collega's van de Jeugdgezondheidszorg en aan externe professionals uit de Drentse jeugdgezondheidszorg.

Samenwerking

We werken nauw samen met de Jeugdgezondheidszorg. Doel hiervan is om seksuele vorming op jonge leeftijd aan te bieden bij de jongste groep Drenten en positieve seksuele gezondheid structureel in te bedden in de publieke gezondheid. Deelname aan de week van De Lentekriebels is daar een voorbeeld van. Ook met de afdeling IZB wordt er nauw samengewerkt, o.a. op het gebied van kwaliteitsbevordering. Daarnaast is er ook een korte lijn met de collega's van Seksueel Geweld ten aanzien van bevindingen en vraagstukken in deze problematiek.
In 3 Noord verband is een gezamenlijk jaarplan opgesteld. Tevens is er een draaiboek bijeenkomsten 3 Noord opgesteld voor 2025. In deze bijeenkomsten zal invulling gegeven worden vanuit de twee aandachtspunten 1)Stimuleren uniformiteit en kwaliteit en 2)Faciliteren en stimuleren opleiding en bijscholing.

Data gedreven werken

Er is een soa-vindpercentage van ruim 32%, dat is een stijging tov 2023 met 5%. Een ander onderdeel van deze soa- en hiv-opsporing is partnerwaarschuwing en bron- en contactonderzoek. We hebben in 2024 bijna dubbel zoveel consulten uitgevoerd dan begroot, waarmee duidelijk in cijfers wordt uitgedrukt dat de vraag van onze inwoners naar SOA consulten hoog is.
De epidemioloog van team IZB werkt aan het inrichten van de Gezondheidsatlas en is bezig om ook Seksuele Gezondheid ook data in beeld te brengen zodat we in 2025 nog beter vanuit data kunnen gaan sturen.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Seksuele gezondheid					
Activiteiten/campagnes onder jongeren	20	12	32	52	13
Activiteiten onder migranten	30	30	30	32	12
Activiteiten onder LHBT	45	45	45	15	25
Activiteiten t.b.v. sekswerkers	45	45	45	45	45
Bijscholing aan professionals	11	8	15	15	1
SENSE					
Aantal Soa consulten	1.530	850	1.136	876	279
Vindpercentage Soa	19%	17%	27%	29%	84%
Aantal gevonden Soa	287	145	305	258	235
Aantal consulten (Sense)	104	75	188	137	5
Aantal Hepatitis B vaccinaties voor risicogroepen	170	120	78	130	14

7. Additionele dienstverlening

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Jeugdgezondheidszorg

Additionele activiteiten	Aa en Hunze	Assen	Borger-Odoorn	Coevorden	De Wolden	Emmen	Hoogeveen	Meppel	Midden-Drenthe	Noordenveld	Tynaarlo	Westerveld
PRE- EN VOORZORG ZWANGEREN												
Voorzorg		x	x		x	x	x		x			x
Prezorg - per traject		x	x			x			x			
ADDITIONELE ACTIVITEITEN VVE												
Preventief huisbezoek 18 maanden			x									
VVE toeleiding		x	x			x			x	x		
OPVOEDINTERVENTIES												
Opvoedondersteuning			x	x	x	x	x					x
Kind naar Gezond Gewicht		x	x	x		x						
SAMENWERKING MET ONDERWIJS												
SOVA						x						
Rots en water						x						
KIES						x						
Workshops Seksuele weerbaarheid						x						
Zorgoverleg onderwijs (123'tjes)			x	x	x	x	x					
Deelname aan ZAT								x				
Workshop Gezonde traktatie												
VERZUIMBEGELEIDING EN ADVIES												
Verzuimtraject MBO						x						
Extra inzet onderwijs zorg structuur								x	x			
GEZONDE SCHOOL ADVISERING												
Gezonde school - per advies		x	x			x		x	x			
VERSTERKING SOCIAAL DOMEIN												
UVC coördinatie, ondersteuning gezinnen, regievoering, preventief jeugdwerk				x	x		x					x
Expertise jeugdarts/jeugdverpleegkundige aanmeld- en adviesteam		x	x			x	x		x			
HAO						x						
Preventieve logopedie	x	x	x	x	x	x	x		x	x		x
Aansluiten Jeugdteam/buurtteams/sociaal team/gebiedsteam/school			x	x		x						
Vroeg erbij extra inzet							x					
Kansen4Kinderen				x								
SMA per casus		x										

<u>Kansrijke Start</u>

Vanuit de GGD zijn we in alle 12 de gemeenten in Drenthe deelnemer in de lokale coalities Kansrijke Start. Dit doen we vanuit de uitvoering, maar ook vanuit beleid en advies (zie onder Gezondheid en Leven). We nemen actief deel aan multidisciplinaire overleggen en we participeren in de verloskundig samenwerkingsverbanden en in de adviesraad van het consortium geboortezorg Noord-Nederland. We nemen deel aan het landelijk leernetwerk Kansrijke Start en we hebben een coördinerende rol in de Provincie. We geven uitvoering aan vrijwel alle interventies verbonden aan de drie actielijnen van Kansrijke Start met als doel een gezonde generatie in 2040.

Kind naar Gezonder Gewicht

In 2024 loopt in drie gemeenten het programma Kind naar Gezonder Gewicht. Daarnaast zijn met vier gemeenten afspraken gemaakt over het opstarten van het programma in 2025. Drie andere gemeenten zijn nog in de oriënterende fase. Jeugdverpleegkundigen vervullen de rol van Centrale Zorgverlener en hebben hiervoor een opleiding gevolgd. In 2024 zijn 11 nieuwe jeugdverpleegkundigen gestart met deze opleiding.

Huisartsondersteuning Jeugd

In de gemeente Emmen zijn 5 jeugdverpleegkundigen werkzaam als Huisartsondersteuner Jeugd (HAO). De HAO's zijn beschikbaar voor alle huisartsenpraktijken in de gemeente. In totaal hebben er in 2024 28 praktijken gebruik gemaakt van de inzet van de HAO, dit is er 1 meer dan in het voorgaande jaar. Ouders en jongeren kunnen door de inzet van de HAO snel terecht met opvoed- en opgroeivragen. De vragen hebben met name betrekking op mentale gezondheid, gedragsproblematiek en ouderschap. De ondersteuning is laagdrempelig, dicht bij huis en in nauwe samenwerking met andere betrokkenen in buurt of school. Een eventuele verwijzing naar specialistische zorg kan hierdoor beter onderbouwd worden. De vragen hebben met name betrekking op mentale gezondheid, gedragsproblematiek en ouderschap. Een stijging is te zien in het aantal aanmeldingen; van 275 in 2022, naar 318 in 2023 en afgelopen jaar zijn er 329 casussen opgepakt.

Extra ondersteuning van gezinnen en jeugd in samenwerking met partners in het voorliggend veld

In verschillende gemeenten is vanuit de JGZ extra inzet gerealiseerd op de ondersteuning van gezinnen en jeugdigen. De jeugdverpleegkundige heeft ondersteund bij vragen over opvoeden en opgroeien met als uitgangspunt; normaliseren, ondersteunen vanuit een oplossingsgerichte methodiek en aansluiten op niveau en behoefte van de ouders. De jeugdverpleegkundige heeft een laagdrempelige ingang in gezinnen, omdat via het consultatiebureau en de samenwerking met (voor)schoolse voorzieningen gezinnen en kinderen in beeld zijn. Ondersteuning is op maat geboden; aansluitend bij de behoefte van ouders/jeugdigen is er gebruikt gemaakt van fysieke afspraken, online afspraken of telefonisch contact.

Extra inzet op de scholen in de zorgstructuur en met extra activiteiten op school

In een aantal gemeenten is de jeugdverpleegkundige vaste partner in het zorgoverleg op de basisscholen. Deze 123-tjes of ZAT's kenmerken zich door een structureel overleg tussen intern begeleider van school, maatschappelijk werk en de jeugdverpleegkundige. Naast dit structurele overleg zijn er korte lijnen waarbij men elkaar consulteert op basis van casuïstiek. Diverse trainingen zijn in 2024 weer geboden op verzoek van de scholen, denk hierbij aan Rots en Water en seksuele weerbaarheid.

Verzuimbegeleiding 18+

In de gemeente Emmen hebben de MBO-scholen de mogelijkheid om leerlingen ouder dan 17 jaar voor verzuimbegeleiding naar de jeugdarts te verwijzen. Het gaat hierbij om de begeleiding van jongeren ouder dan 18 jaar, met langdurig of complex schoolverzuim of thuiszitters. Het doel van de begeleiding is het voorkomen van schooluitval en/of het behalen van een startkwalificatie door de jongere. In 2024 zijn er 18 leerlingen verwezen, dit is gelijk gebleven ten opzichte van 2023. Het grootste deel van de aangemelde leerlingen zijn bekend met jarenlange moeizame schoolgang en complexe problematiek.

Preventieve logopedie

Preventieve logopedie werd in 10 van de 12 gemeenten uitgevoerd. Preventieve logopedie richt zich op het vroegtijdig signaleren en diagnosticeren van logopedische stoornissen. Preventief werkend logopedisten adviseren bij spraak- en taalstimulering van kinderen, verwijzen naar logopedie voor behandeling, verwijzen naar audiologisch centra voor diagnostiek bij vermoedens van taalontwikkelingsstoornissen, bieden collectieve voorlichting aan en zetten zich in voor deskundigheidsbevordering van professionals in

de kinderopvang en het reguliere basisonderwijs. Het valt op dat er meer kinderen worden aangemeld met een achterstand in de spraak-taalontwikkeling. Daarnaast lijken de ontwikkelingsproblemen steeds complexer te worden. Dit valt de JGZ, opvanglocaties en scholen op. Eén van de redenen hiervoor zou kunnen zijn dat kinderen veel achter schermpjes zitten. Hierdoor is er minder interactie tussen ouder en kind. Dit kan gevolgen hebben voor de spraak-taalontwikkeling.

Voor- en vroegschoolse educatie

In verschillende gemeenten ligt er een opdracht voor de regisseursrol voor- en vroegschoolse educatie. Het doel hiervan is om peuters met een mogelijke (taal)achterstand beter voor te bereiden op de basisschool en ervoor te zorgen dat kleuters zonder achterstand naar groep 3 kunnen. Kenmerken van deze opdracht bestaan uit de volgende activiteiten waarbij de afspraken per gemeente anders ingevuld kunnen zijn:

1. Motiveren van ouders met een doelgroep kind.
2. Monitoren toeleiding.
3. Startgesprek.
4. Jaarlijkse evaluatie.
5. Overdrachtsgesprek school.
6. Aanspreekpersoon voor ouders en betrokken partijen.

Publieke gezondheid asielzoekers Drenthe

In Drenthe voert de GGD, in opdracht van het COA, taken uit zoals jeugdgezondheidszorg en gezondheidsbevordering.

Jeugdgezondheidszorg

Kinderen (0-18 jaar) zijn gezien door een jeugdarts en jeugdverpleegkundige tijdens een intake of medisch onderzoek. Hun gezondheid wordt in kaart gebracht en indien nodig wordt aanvullende zorg ingezet. Het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) wordt uitgevoerd en het zorgaanbod wordt flexibel aangepast aan de zorgvraag.

Gezondheidsbevordering

Samen met COA zijn thema's voor groepsvoorlichtingen afgesproken, ondersteund door tolken. Onderwerpen zijn onder andere het gezondheidssysteem in Nederland, gezonde voeding, psychische gezondheid, seksuele gezondheid en opvoedondersteuning. In beschermde opvanglocaties wordt een voorlichtingsprogramma uitgevoerd dat voorziet in de behoeften van jongeren.

Publieke gezondheid statushouders in Drenthe

Sinds 2021 spelen gemeenten een cruciale rol in het nieuwe inburgeringsstelsel. Dit stelsel biedt de perfecte gelegenheid om gezondheidsvoorlichting structureel te integreren in het inburgeringsprogramma voor statushouders. Samen met gemeenten hebben we onderzocht hoe we leefstijl- en gezondheidsvoorlichting een vaste plek kunnen geven binnen dit programma. De thema's kunnen flexibel worden aangepast aan de behoeften van de deelnemers. Denk hierbij aan onderwerpen zoals de gezondheidszorg in Nederland, mentale gezondheid, gezonde voeding, opvoeding, en seksuele en reproductieve gezondheid.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Asielzoekers (totaal)	4.966	4.000	4.349	4.315	3.638
Asielzoekers (0-18 jarigen)	1.220	900	1.067	1.014	1.055
Aantal asielzoekers (18 jarigen en ouder)	3.746	3.100	3.282	3.301	2.583
Asielzoekerscentra	9,5	6	6	5	7
Verpleegkundige intakes (VI) 0-4 jarigen	127	130	119	Nieuw per 2023	
Verpleegkundige intakes (VI) 4-18 jarigen	554	800	591		
Medische onderzoeken (MO) 0-4 jarigen	104	130	132		
Medische onderzoeken (MO) 4-18 jarigen	507	800	523		
Aantal groepsvoorlichtingen	179	150	194		

Forensische geneeskunde

De dienstverlening bij forensische geneeskunde heeft in 2024 vooral in het teken gestaan van de voorgenomen integratie hiervan met de forensische dienstverlening van GGD Groningen en GGD Fryslan, en onderbrenging bij GGD Fryslan per 1 januari 2025. Dit is een intensief traject geweest gekenmerkt door veel overleg en besluitvorming met onder meer medewerkers, ondernemingsraden, vakbonden en besturen. De finale besluitvorming kon eind 2024 worden afgerond, waarmee de overheveling van de uitvoering van de forensische geneeskunde naar GGD Fryslan per 1 januari 2025 een feit is.

De urgentie voor meer samenwerking op 3-noord niveau kwam ook in 2024 duidelijk naar voren. Door schaarste aan forensisch artsen bij GGD Drenthe was het regelmatig problematisch om de dienstroosters gevuld te krijgen. Indien de beide andere GGD-en niet konden leveren moest in veel gevallen een beroep worden gedaan op externe partijen in de vorm van inhuur. Dit had een kostenopdrijvend effect. Om artsen efficiënter in te kunnen zetten zijn ook initiatieven gestart op het gebied van taakdifferentiatie, waarbij verpleegkundigen minder complexe taken zelfstandig uitvoeren.

Een onzekere factor gedurende het hele jaar was de uitkomst van de aanbesteding van de medische arrestantenzorg (MAZ). Hierop is op 3-noord niveau door de GGD-en ingeschreven. Door onregelmatigheden in de procedure aan de kant van de politie is er vertraging ontstaan in de gunning. Meerdere keren is er uitstel aangekondigd, soms ook zonder opgave van redenen. De verwachting is dat de uitslag begin 2025 bekend zal worden.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Totaal Arrestantenzorg	2.063	1.700	2.057	1.842	1.583
Telefonisch consult	537	700	694	745	673
Forensisch medisch onderzoek:					
• Bloed/DNA afname/urinecontrole	430	350	394	362	333
• Letselbeschrijving	43	50	66	47	52
• Deskundigenrapportage	8	10	6	10	16
• Zedenonderzoek	20	25	17	30	20
• NODOK melding	0	5	4	3	6
Aantal lijkschouwingen	436	350	398	365	361
Aantal lijkschouwingen per 100.000 inwoners exclusief euthanasie	86	70	79	73	73
Aantal lijkschouwingen na euthanasie	296	200	274	235	231
Aantal lijkschouwingen na euthanasie per 100.000 inwoners	59	40	55	47	47

Reizigers- en Beroepsadvisering

De afdeling reizigers- en beroepsadvisering bedient de Drentse reizigers, de risico lopende en risicovormende beroepsgroepen in Drenthe, en biedt ook Vaccinaties op Maat voor de meest kwetsbare groepen in de samenleving. Met de toenemende reisbewegingen voorzien wij voor de toekomst een groeiende vraag naar kwalitatief reizigersadvies & reizigersvaccinaties.

De Vaccinaties op Maat komen tevens meer onder de aandacht; door o.a. nieuwsitems en toegenomen aandacht voor de preventie van infectieziekten. Wij bieden bijvoorbeeld vaccinaties tegen Gordelroos, of RSV vaccinaties voor zwangeren, waar voor beide vaccinaties naar aanleiding van een nieuwsitem veel vraag naar ontstond.

Wanneer de personele capaciteit het toelaat, hebben wij de ambitie de spreekuren verder uit te breiden – zowel in aantal als in locaties. Dit is passend bij de vraag van de burger. Er zijn oriënterende gesprekken gaande om de mogelijkheid om onze diensten op meerdere locaties aan te bieden te faciliteren, zodat de burger ons dichterbij kan vinden. Daarnaast is de verwachting dat er meer vaccins op de markt zullen komen, onder andere door ontwikkelingen op het gebied van infectieziekten. We verwachten dat de vraag vanuit de samenleving groot zal blijven. Eén van de uitdagingen voor het uitbreiden van de spreekuren is de beschikbaarheid van reizigersgeneeskundigen.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Aantal 1e consulten (reizigers)advisering	4.305	3.750	3.612	2.114	1.174
Aantal vervolgconsulten	1.524	1.250	1.206	513	232

8. Financiële verantwoording bij het programma Publieke Zorg en Dienstverlening

Programma		Taak	Product	Resultaat 2023	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Resultaat 2024	Verschil 2024
Publieke Zorg & Dienstverlening	Baten	Basis	Infectieziektebestrijding	1.524	1.824	967	991	24
			Infectieziektebestrijding - COVID	9.029	0	710	2.519	1.809
			Infectieziektebestrijding - VIP	0	0	713	1.123	410
			JGZ gezondheidszorg	12.497	12.807	12.764	12.766	2
			JGZ gezondheidszorg Oekraïne	230	0	545	545	0
			JGZ gezondheidszorg transformatie	350	0	0	0	0
			PZ&D algemeen	0	0	233	233	0
			PZ&D Ondersteuning & Service	0	0	724	724	0
			Rijksvaccinatieprogramma 18+	453	0	50	31	-19
			Rijksvaccinatieprogramma jeugd	1.495	1.068	753	859	106
			Seksuele gezondheid	286	271	230	231	1
			Technische hygiënezorg	1.503	1.596	1.305	1.297	-8
			Tuberculose bestrijding	611	639	555	569	14
		Totaal Basis		27.976	18.204	19.547	21.885	2.338
		Additioneel	Forensische geneeskunde	1.365	1.030	1.232	1.264	32
			Infectieziektebestrijding	85	58	100	113	13
			JGZ additionele opdrachten gemeenten	1.211	1.243	1.469	1.564	95
			JGZ overige additionele opdrachten	10	15	26	21	-5
			Preventieve logopedie	627	679	722	722	-0
			Publieke gezondheid asielzoekers	1.008	1.156	1.119	1.206	87
			Reizigersvaccinaties	644	487	750	800	50
			Sense Noord Nederland	327	320	339	362	22
			Technische hygiënezorg	11	19	14	7	-7
		Totaal Additioneel		5.289	5.007	5.772	6.058	286
	Totaal Baten			**33.265**	**23.211**	**25.319**	**27.943**	**2.625**
	Lasten	Basis	Infectieziektebestrijding	-1.484	-1.824	-967	-920	47
			Infectieziektebestrijding - COVID	-9.029	0	-710	-2.519	-1.809
			Infectieziektebestrijding - VIP	0	0	-713	-1.122	-409
			JGZ gezondheidszorg	-12.563	-12.807	-12.810	-12.825	-15
			JGZ gezondheidszorg Oekraïne	-159	0	-545	-394	151
			JGZ gezondheidszorg transformatie	-99	0	-251	-275	-24
			PZ&D algemeen	0	0	-233	-621	-388
			PZ&D Ondersteuning & Service	0	0	-724	-820	-96
			Rijksvaccinatieprogramma 18+	-453	0	-50	-31	19
			Rijksvaccinatieprogramma jeugd	-1.470	-1.068	-753	-842	-89
			Seksuele gezondheid	-270	-271	-230	-225	5
			Technische hygiënezorg	-1.476	-1.596	-1.305	-1.268	37
			Tuberculose bestrijding	-590	-639	-555	-564	-9
		Totaal Basis		-27.595	-18.204	-19.844	-22.423	-2.579
		Additioneel	Forensische geneeskunde	-1.404	-981	-1.221	-1.367	-146
			Infectieziektebestrijding	-80	-54	-92	-101	-9
			JGZ additionele opdrachten gemeenten	-1.190	-1.153	-1.361	-1.451	-90
			JGZ overige additionele opdrachten	-11	-14	-24	-20	5
			Preventieve logopedie	-609	-630	-667	-608	59
			Publieke gezondheid asielzoekers	-995	-1.072	-1.035	-1.106	-71
			Reizigersvaccinaties	-639	-471	-734	-789	-56
			Sense Noord Nederland	-328	-297	-314	-334	-21
			Technische hygiënezorg	-11	-18	-13	-6	6
		Totaal Additioneel		-5.266	-4.689	-5.461	-5.784	-323
	Totaal Lasten			**-32.861**	**-22.894**	**-25.305**	**-28.207**	**-2.902**
	Reserveringen	Basis	JGZ gezondheidszorg	94	0	46	31	-15
			JGZ gezondheidszorg transformatie	0	0	251	251	0
		Totaal Basis		94	0	297	282	-15
		Additioneel	Forensische geneeskunde	-26	-49	-11	-16	-5
			Infectieziektebestrijding	-3	-4	-8	-8	-1
			JGZ additionele opdrachten gemeenten	-35	-90	-109	-115	-6
			JGZ overige additionele opdrachten	-0	-1	-2	-1	1
			Preventieve logopedie	-16	-49	-54	-54	0
			Publieke gezondheid asielzoekers	-23	-84	-84	-90	-6
			Reizigersvaccinaties	-11	-16	-16	-17	-1
			Sense Noord Nederland	-10	-23	-26	-27	-2
			Technische hygiënezorg	-0	-1	-1	-1	0
		Totaal Additioneel		-124	-317	-311	-330	-20
	Totaal Reserveringen			**-30**	**-317**	**-13**	**-48**	**-35**
Totaal Publieke Zorg & Dienstverlening				**374**	**0**	**0**	**-312**	**-312**

NB: Alle bedragen in de financiële overzichten zijn in afgeronde duizendtallen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

Infectieziektebestrijding

Het resultaat van de infectieziektebestrijding bedraagt € 72.000 positief. De salariskosten zijn € 228.000 lager dan geraamd i.v.m. vrijgevallen/niet ingevulde vacatures. Daarentegen bedragen de extra kosten voor externe inhuur € 122.000. Deze inhuur is met name ingezet voor de piketdiensten en voor infectiepreventie. Daarnaast zijn de algemene kosten overschreden met € 67.000 door hogere kosten

software en licenties (programma HP Zone) en hogere kosten contributies en abonnementen (EVS-programma). De opbrengsten zijn € 33.000 hoger i.v.m. hogere ontvangen subsidies voor opleidingskosten.

Versterken Infectie Preventie (VIP)/ COVID-19
De onderdelen COVID/VIP zijn budgettair neutraal verwerkt in de jaarrekening aangezien de hiermee gemoeide kosten volledig worden gedekt door een rijksbijdrage (SPUK-gelden).

Jeugdgezondheidszorg (inclusief Rijksvaccinatieprogramma)

JGZ in flow
Het programma "JGZ in Flow" is in 2024 volledig tot uitvoering gekomen en kan als afgerond worden beschouwd. De hiermee gemoeide kosten in 2024 bedragen € 31.000. De financiering verloopt via een onttrekking aan de reserve organisatieontwikkeling. Daarmee is in 2024 het project "JGZ in Flow" ook in financiële zin afgerond.

Taakherschikking
Het traject "Taakherschikking", waarbij de jeugdverpleegkundigen worden opgeleid om de gezonde kinderen op het consultatiebureau te volgen, is ook in 2024 doorgezet. In 2024 is hieraan € 275.000 besteed. Uit de reserve Organisatieontwikkeling is hiervoor maximaal een bedrag van € 250.000 onttrokken. Hierdoor sluit dit project met een nadelig resultaat van € 25.000.

Oekraïne
In 2024 is een aanvullend budget beschikbaar gesteld van € 545.000. Hiervan is € 393.000 besteed zodat JGZ/Oekraïne afsluit met een positief resultaat van € 151.000. Dit betreft een voordeel op de salariskosten én tevens een voordeel op de overheadkosten. Er zal worden voorgesteld dit voordeel via resultaatbestemming over te hevelen naar 2025.

JGZ algemeen
Het product JGZ Algemeen sluit met een nadelig resultaat van € 107.000. De personeelskosten zijn € 82.000 (lager dan geraamd. (een voordeel op salarissen van € 441.000, een nadeel van € 359.000 t.b.v. inhuur. De aanschaf /het onderhoud instrumentarium heeft € 32.000 meer gekost. De projectkosten zijn € 31.000 hoger i.v.m. implementatie E-consulten. De advieskosten zijn overschreden met een bedrag van € 30.000 i.v.m. Preventus Ouderdossier. Daarnaast zijn de kosten t.b.v. KD+ ontwikkeling en licenties € 92.000 hoger dan geraamd.

Rijksvaccinatieprogramma
In 2024 is door personeelstekort de keuze gemaakt om de voorjaars RVP-ronde te verplaatsen naar september. De rappel ronde van 2024 is daardoor niet uitgevoerd. Deze zal in de februari/ maart 2025 worden uitgevoerd. Het reguliere Rijksvaccinatieprogramma sluit daarom met een klein voordeel op salariskosten.

Forensische Geneeskunde
Het resultaat van Forensische Geneeskunde bedraagt € 120.000 negatief. De personeelskosten zijn € 182.000 hoger dan geraamd. Deze overschrijding is met name veroorzaakt door de inhuur van externe forensische artsen. De opbrengsten van de dienstverlening zijn € 32.000 hoger dan geraamd, met name veroorzaakt door hogere overige opbrengsten (opleidingsvergoedingen). De overige lasten en baten geven per saldo een voordeel van € 32.000 waaronder een aanzienlijk deel voor verschuldigde

vennootschapsbelasting. Per ingang van 2025 wordt de Forensische Geneeskunde door de GGD Fryslân uitgevoerd (3-Noord).

Publieke Zorg en Dienstverlening Algemeen
Dit onderdeel sluit met een negatief resultaat van € 388.000. Dit saldo is ontstaan door € 88.671 lagere salariskosten i.v.m. diverse vacatures. De kosten van externe inhuur (met name vervulling vacatures en ziekteverzuim managers) bedraagt € 213.000. Daarnaast heeft het coaching traject € 34.000 meer gekost dan geraamd. De overige baten en lasten geven een negatief resultaat van per saldo € 25.000.

De investering in de verdere professionalisering op het gebied van arbeidscapaciteit onder de titel 'Samen Sterk' zijn financieel verantwoord bij PZ&D algemeen hebben geleid tot een tekort van € 210.547. Dit betreft (incidentele) voorbereiding en implementatiekosten voor de inzet van applicaties en personele capaciteit.

Publieke Zorg en Dienstverlening Ondersteuning en Service
Dit nadeel van € 115.000 is grotendeels veroorzaakt door het inhuren van externe medewerkers i.v.m. een aanzienlijk ziekteverzuim binnen het team O&S. Het team had in 2024 een verzuimpercentage van 9%.

Preventieve logopedie
Preventieve logopedie werd in 10 van de 12 gemeenten uitgevoerd. Het voordeel van € 55.000 is ontstaan door lagere salariskosten.

1.1.3 Programma Samen Veilig

1. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg, Vangnet & Advies

Met de vangnetfunctie van de GGD worden gezondheidsrisico's beperkt voor mensen die in een ongezonde situatie leven en daarbij anderen soms overlast bezorgen, bijvoorbeeld door vervuiling, hoarding, problemen met aantallen huisdieren of ongedierte.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?

- We adviseerden en ondersteunden hulpverleners in situaties waarbij hun cliënten kampen met problemen op het gebied van woonhygiëne, hoarding en ongedierte.
- Met betrokken cliënten en hun hulpverleners maakten we plannen voor de aanpak van woningvervuiling en hoarding, motiveerden cliënten daarin stappen te zetten en coördineerden de uitvoering van (grote) opruim- en schoonmaakacties.
- We adviseerden gemeenten, hulpverleners en huishoudelijke hulpen over (aanvullend) in te zetten hulpverlening of huishoudelijke ondersteuning om terugval te voorkomen en zelfredzaamheid te vergroten.
- Deze inzet heeft bijgedragen aan het verbeteren van de kwaliteit van leven van cliënten, beperking van risico's voor de volksgezondheid en het terugdringen van overlast in de directe woonomgeving.

Vangnet- en adviesfunctie
De uitvoering van de vangnet- en adviesfunctie is verweven met de additionele OGGZ-taken van de GGD. De sociaal verpleegkundigen OGGZ krijgen verzoeken van hulpverleners om te ondersteunen bij de aanpak van woningvervuiling, hoarding, en problemen als gevolg van huisdieren of ongedierte. De betrokken cliënt staat, anders dan bij de additionele taak OGGZ-bemoeizorg, open voor hulp en ondersteuning. Al is het vaak nog aarzelend. De sociaal verpleegkundige OGGZ voegt specifieke expertise en kennis toe in de

aanpak van deze problemen. De inzet is over het algemeen kortdurend en in samenwerking met de reeds betrokken hulpverlener. Soms is de inzet langer omdat er meer tijd en gesprek nodig is, soms met een kop koffie in het buurthuis, voordat mensen hun schaamte overwinnen en stappen durven te zetten. Voorbeelden zijn verzoeken om ondersteuning van GGZ of het ziekenhuis omdat een inwoner is opgenomen en de woning ernstig vervuild blijkt te zijn. In overleg met de cliënt, ziekenhuis of kliniek wordt een woningsanering voorbereid en met een professioneel schoonmaakbedrijf uitgevoerd om zo herstel thuis mogelijk te maken. Of een vraag van een sociaal team medewerker of een woonconsulent om samen een huisbezoek te brengen om de onhygiënische woonsituatie en/of het aanwezige ongedierte te inspecteren en advies uit te brengen over het aanpakken daarvan.

Jaarcijfers
In de tabel zijn de begrote cijfers van 2024 weergegeven, naast de gerealiseerde cijfers van 2024 en de voorafgaande jaren. Waar afwijkingen zijn worden deze onder de tabel toegelicht.

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Inzet sociaal verpleegkundige in vangnet en advies	99	75	77	100	57

De inzet vanuit de vangnet- en adviesfunctie is in 2024 opnieuw gestegen en is hoger dan piekjaar 2023. Hiermee lijkt de forse stijging een trend. We merkten dat het door de wachttijden op huishoudelijke hulp soms moeilijker is aansluitend op een woningsanering huishoudelijke hulp in te zetten. Soms resulteerde dit in het uitstellen van een woningsanering, soms zorgde dit ervoor dat er meerdere schoonmaken in een jaar nodig waren.

Bij 41 van de hulpvragen is er (ten minste 1x) inzet geweest van een schoonmaakbedrijf en/of ongediertebestrijding onder leiding van de GGD[1].
Een verdere inhoudelijke verklaring voor de stijging van de inzet vanuit de vangnet- en adviesfunctie en het aantal woningsaneringen daarbij is moeilijk te geven gezien de beperkte aantallen en vele factoren welke invloed hebben op dit aantal. De wachttijden die we ervaren bij het inzetten van huishoudelijke hulp aansluitend aan een schoonmaak, spelen mogelijk ook een rol bij het ontstaan van vervuilingen. Daarnaast is het een trend die over de gehele OGGZ gezien wordt, ook in andere GGD-regio's. Het lijkt daarmee een landelijke trend.

2. Crises, rampen en incidenten

De GGD geeft in Drenthe invulling aan de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) en is verantwoordelijk voor publieke gezondheidszorg tijdens rampen en crises (Over de GHOR wordt gerapporteerd in de jaardocumenten van de Veiligheidsregio Drenthe). Daarnaast organiseert de GGD de Psychosociale hulpverlening bij incidenten en rampen (PSHi/PSHOR).

PSHi/PSOR
Ingrijpende gebeurtenissen hebben een impact op individu en maatschappij. Denk aan bijvoorbeeld de coronacrisis of een grootschalige zedenzaak. Om psychische klachten bij mensen te voorkomen of verminderen kan Psychosociale Hulpverlening (PSH) worden ingezet.

[1] Ook vanuit de OGGZ-bemoeizorg worden schoonmaakacties uitgevoerd, dat waren er 25 in 2024. Het totaal aantal woningsaneringen komt daarmee op 66. Zie daarvoor additioneel OGGZ.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?

- Adviseren van de driehoek in situaties waar maatschappelijke onrust aanwezig is geweest.
- Adviseren van de ACGZ (Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg) in al dan niet inzetten van Slachtofferhulp
- Verhoging van inzetten ten aanzien van 2023
- Zichtbaarheid van de PSH is vergroot bij de Ambtenaren Openbare Orde en Veiligheid in Drenthe

Het PSH-team (PSHi en PSHOR) is uitgebreid naar zeven procesleiders en vier ondersteuners. De procesleiders/leider Kernteam en de ondersteuners zijn in 2024 getraind door het nationaal psychotraumacentrum ARQ. Zij weten wat te doen in de voorbereiding, uitvoering als coördinatie bij incidenten die zorgen voor maatschappelijke onrust.

Beide processen (PSHi en PSHOR) zijn in 2024 geoefend. Het PSHi-proces is driemaal geoefend met acteurs. Het PSHOR-proces is eenmaal geoefend tijdens een grote oefening op luchthaven Eelde. De verkregen gegevens uit deze oefeningen worden gebruikt om de protocollen te optimaliseren.

De coördinator PSH heeft regelmatig contact met de Ambtenaren Openbare Orde en Veiligheid en de Algemeen Commandant Geneeskundige Zorg om de zichtbaarheid van de PSH te vergroten bij gemeenten. Dit heeft zich vertaald naar een stijging van inzetten en adviesaanvragen.

Het contact tussen Slachtofferhulp en de PSH is het afgelopen jaar geïntensiveerd. De PSH heeft een PSHOR- training (ARQ) aangeboden aan Slachtofferhulp Drenthe welke zij succesvol hebben gevolgd.

Er is samenwerking gezocht met de PSH-teams van Friesland en Groningen om te onderzoeken hoe we gezamenlijk kunnen opereren bij een grote ramp. Samen met Groningen en Friesland hebben we een ETS-trainingskoffer aangeschaft om de PSHOR-oefeningen ook in klein comité te kunnen uitvoeren.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Incidenten met dreigende maatschappelijke onrust die door de GGD in opgeschaalde vorm (niet regulier, m.b.v. psh-/crisiscoördinator) zijn ondersteund	5	pm*	2	2	3
* doorgaans wordt het aantal inzetten niet begroot omdat het niet te voorspellen is hoeveel incidenten gaan plaatsvinden waarbij coördinatie nodig is.					

Daarnaast is het PSH-team vijfmaal om advies gevraagd door ketenpartners.

3. Additionele dienstverlening

Veilig Thuis Drenthe

Veilig Thuis Drenthe (VTD) draagt bij aan het voorkomen en stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling en het duurzaam borgen van veiligheid voor alle inwoners van Drenthe, van jong tot oud. Iedereen heeft immers recht heeft op een veilig thuis.

We geven advies en bieden ondersteuning aan inwoners en professionals die met deze vermoedens of situaties te maken hebben. Als het nodig is, doen we onderzoek. Er wordt gewerkt aan herstel van veiligheid op korte- en lange termijn en wij monitoren dit. Door expertise toe te voegen en de lokale teams te versterken, kan hulpverlening en het zicht op veiligheid en ondersteuning zo snel als mogelijk lokaal worden uitgevoerd.

VTD is in beweging. In lijn met het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en de Drentse regiovisie is de ontwikkeling naar een regionaal meldpunt en kennis- en expertisecentrum in gang gezet. De transformatie is erop gericht dat hulp lokaal, laagdrempelig wordt aangeboden, waarbij VTD een spilfunctie vervult door uitvoering van zijn wettelijke taak en expertise en kennis toevoegt aan het lokale veld. In dit proces van transformeren zijn we een lerende organisatie waarin we continu onze kwaliteit verbeteren samen met ketenpartners.

Wat hebben we bereikt en wat hebben daarvoor gedaan?

- We hebben bijgedragen aan het voorkomen en stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling.
- We hebben bijgedragen aan duurzame veiligheid.
- De basis van Veilig Thuis Drenthe staat.
- Er is een start gemaakt met de kwaliteitsslag waarmee de professionaliteit en efficiëntie wordt verhoogd.
- We hebben kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling gedeeld.
- De samenwerking met gemeenten is geïntensiveerd, we trekken meer op met de lokale teams.
- Het Meldpunt seksueel geweld is bestendigd.

De doorontwikkeling van Veilig Thuis Drenthe beschrijven we hieronder aan de hand van de 3 sporen uit het transformatieplan (eerder meerjarenplan genoemd).

<u>Spoor 1: Vernieuwde basis VTD</u>
In 2024 werken medewerkers van Veilig Thuis in teams gericht op een regio (Noord, Zuid en Oost). Dit heeft gezorgd voor meer betrokkenheid en eigenaarschap en meer focus op de regio. Daarnaast zijn er 2 teams die provinciaal werken: Team Spoed en het secretariaat. Een regioteam bestaat uit medewerkers van de Frontoffice en de Backoffice en werkt met een eigen caseload waar de medewerkers van dat team gezamenlijk verantwoordelijk voor zijn. Elk regioteam heeft een vaste gedragswetenschapper. De vertrouwensarts is betrokken bij alle regioteams.

Er is veel aandacht geweest voor de medewerkers en de teamvorming. Er is coaching ingezet, zodat iedereen elkaar goed kent en samen kan bouwen aan de bedoeling van Veilig Thuis.
Het telefonisch meldpunt van het Centrum Seksueel Geweld (CSG) wordt sinds januari 2023 uitgevoerd door medewerkers van Veilig Thuis Drenthe (VTD). Een speciaal team binnen VTD verzorgt de meldingen overdag. Dit blijkt heel goed te werken. De medewerkers hebben snel veel deskundigheid opgebouwd en zijn betrokken bij de slachtoffers en hun omgeving. In de avond en nacht en in het weekend is het meldpunt onderdeel van de piket van VTD. In 2024 is er wederom geïnvesteerd in verbeteringen in het meldpunt door middel van scholingen. Door het beleggen van het meldpunt CSG bij Veilig Thuis Drenthe is ook meer sensitiviteit bij de medewerkers van Veilig Thuis gekomen op het gebied van seksueel geweld.

Per september is een nieuwe manager gestart voor Veilig Thuis en zijn 2 team coördinatoren ingezet. De rol van teamcoördinator is nieuw voor VTD/GGD. Daarom is gekozen voor een pilot van een jaar om deze rol te onderzoeken en uiteindelijk te beslissen of deze rol van toegevoegd waarde is of niet. Tot nu toe zijn de ervaringen positief.
Na een tijdschrijftraject, uitgevoerd door Q consult, zijn normen vastgesteld voor de diensten van Veilig Thuis (de wettelijke taken). In de tweede helft van 2024 is hierop een start gemaakt met het gezamenlijk in kaart brengen en aanscherpen van alle werkprocessen. Een kwaliteitsslag die zorgt voor vakbekwaam en efficiënter werken. Zodat we goed doen waar we voor zijn.

Spoor 2: Ontwikkelen van een kennis- en expertisecentrum HG en KM en SG
Veilig Thuis trainers hebben voorlichting en training geven, intern en extern.
Intern werden de modules van de Basistraining gegeven aan nieuwe medewerkers Veilig Thuis Drenthe, Friesland en Groningen. Samenwerkingspartners, zoals lokale teams, scholen en politie, hebben de meldcode- en/of gespreksvoeringtrainingen gevolgd. Daarnaast is voorlichting gegeven aan vele keten- en samenwerkingspartners van VTD. Onderwerpen hierbij zijn de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling, Visie op Veiligheid (Gefaseerde ketensamenwerking aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling), vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling, het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling (stap 1 Meldcode), Gespreksvoering (stap 3 Meldcode) en/of de werkwijze van Veilig Thuis.

Naast het versterken van beroepskrachten en inwoners is er aandacht geweest voor de interne professionalisering. Alle medewerkers VTD krijgen verplichte trainingen aangeboden, volgens het professioneel paspoort. Onder andere de basistraining Veilig Thuis en omgaan met agressie.

De contouren van kennis- en expertiseteam zijn gevormd met trainers en een expert op het gebied van methodische kindgesprekken. In ieder regioteam zijn aandachtfunctionarissen aangesteld op een aantal expertgebieden: stalking, ouderenmishandeling, seksualiteit en intimiteit, eergerelateerd geweld, mensenhandel en risicozwangerschap/alcohol en drugs. Er is een plan van aanpak gemaakt om het team en de aandachtfunctionarissen verder te ontwikkelen naar expertniveau.

In de tweede helft van 2024 is de kenniswerkplaats Sociale Veiligheid en Veerkracht gestart. Professionals van andere onderdelen van de GGD en het programma Samen Veilig werken samen aan concrete oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken op het gebied van sociale veiligheid. Er wordt verbinding gemaakt met de andere kenniswerkplaatsen binnen de GGD, zoals Mentale Gezondheid en Kansrijke Start.

We hebben onderzocht hoe ervaringsdeskundigheid een plek kan krijgen in onze dienstverlening. Een stagiaire ervaringsdeskundigheid dacht mee bij verschillende casussen en heeft meegedraaid bij het MDA++ team. Er is een werkgroep Ervaringsdeskundigheid opgezet voor het programma Samen Veilig, waarin ook de ervaringsdeskundige van het Centrum Seksueel Geweld zit. De werkgroep beoogt het vergroten van kennis op dit gebied en werkt aan de opdracht om een advies uit te brengen over de inzet van ervaringsdeskundigheid bij Veilig Thuis. Het advies en de uitrol daarvan vindt plaats in 2025.

Spoor 3: (Integraal) samenwerken met gemeenten en netwerkpartners
Veilig Thuis maakt een beweging naar het lokale veld, om samen op te trekken bij veiligheidscasuïstiek. Iedere gemeente heeft 2 contactpersonen van Veilig Thuis. Zij zijn regelmatig aanwezig op locatie in de gemeente voor advies en bij relevante overleggen. Samen met de collega's van het lokale veld wordt dit verder vorm gegeven. Tijdens de najaarsgesprekken, waarbij ook de rapportage van Veilig Thuis wordt besproken, is ook aandacht voor de voortgang in de samenwerking. In afstemming met de

programmamanager Toekomstscenario en ambtenaren Toekomstscenario is een vragenlijst uitgezet onder medewerkers van Veilig Thuis en de lokale teams over de samenwerking. De uitkomsten worden in 2025 gebruikt voor verbeteracties.

Jaarcijfers

In de tabel zijn de begrote cijfers van 2024 weergegeven, naast de gerealiseerde cijfers van 2024 en de drie voorafgaande jaren.

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Advies en ondersteuning	3.098	2.600	2.843	2.950	2.939
Melding	1.870	2.200	1.869	1.750	2.115
Onderzoek	119	400	111	110	169
Monitoring	273	590	320	365	539
Voorwaarden en Vervolg	128	200	104	149	194
Huisverboden	44	60	52	41	41

MDA++

In 2024 zijn 15 nieuwe casussen aangemeld bij het MDA++ team, waarvan 8 zijn opgepakt. De andere 7 zijn (anoniem) besproken en elders belegd omdat dat beter aansloot bij de vraag van het gezin.
In oktober heeft het MDA++ team geëvalueerd met de manager en ambtenaar van opdrachtgevende gemeente Emmen. Het MDA++ wordt als zeer waardevol gezien voor multiproblem-gezinnen waar huiselijk geweld op de voorgrond staat. Het team is na toevoeging van de huidige voorzitters en een ervaringsdeskundige een stabiel team geworden dat goed met elkaar samenwerkt. Het team wil zich meer inzetten voor bekendheid van de werkwijze binnen de eigen organisaties en met netwerkpartners. Dit verhoogt naar verwachting het aantal aanmeldingen waardoor gezinnen de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben. Ook zijn afspraken gemaakt over onderzoekers bij Veilig Thuis voor het oppakken van MDA++ casussen in hun regio. Naast het vergroten van het aantal meldingen gaat het team zich ook inzetten voor het concretiseren van ervaringsdeskundigheid en methodisch werken.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?

Sommige mensen hebben zorg nodig, maar vragen daar zelf niet om. Deze mensen noemen we zorgmijders. Een reden voor zorgmijding kan zijn dat ze eerder zijn vastgelopen in zorg, opzien tegen een moeilijk proces van verandering en herstel en soms ook omdat ze de weg naar juiste ondersteuning niet goed weten te vinden. Deze mensen hebben vaak op verschillende gebieden problemen, zoals psychiatrische klachten, verslaving, schulden, licht verstandelijke beperking (LVB), onbegrepen gedrag of woningvervuiling. Als er niets gebeurt, glijden ze verder af. De sociaal verpleegkundigen houden zich, samen met OGGZ-ketenpartners, bezig met het bereiken van zorgmijders in Drenthe. Na een melding doen ze onderzoek naar de situatie en proberen ze in contact te komen met de persoon waar zorgen over zijn. Zo beperken ze gezondheidsrisico's voor mensen die in een ongezonde situatie leven en anderen daarbij soms overlast bezorgen. Denk hierbij aan vervuiling, hoarding zowel van spullen als van dieren en/of ongedierte.

GGD Drenthe voert verschillende taken en functies uit op het terrein van de Openbare Geestelijke Gezondheidzorg:

- Advies en Meldpunt OGGZ, breed meldpunt voor niet acute zorg
- Bemoeizorg door sociaal verpleegkundigen OGGZ

- Beheren en inzetten saneringsbudget woningvervuiling
- De meldfunctie en het verkennend onderzoek op grond van de Wet verplichte GGZ
- Voorzitterschap en procesregie van OGGZ-netwerken in een zestal gemeenten
- Coördinatie van een eenduidige winterregeling in provincie Drenthe gericht op dak- en thuislozen en slecht behuisde inwoners
- Beleidsontwikkeling op het terrein van de OGGZ, Wvggz en personen met onbegrepen gedrag

Uitvoering Advies en Meldpunt OGGZ

Iedereen kan advies vragen of een melding doen bij het Advies en Meldpunt OGGZ over inwoners van Drenthe die zich in een ernstige probleemsituatie bevinden en daarvoor geen hulp zoeken of niet weten hoe dat te organiseren. Vanaf 2020 is ook de meldfunctie Wvggz hier ondergebracht en schakelt het landelijke meldnummer 'Zorgwekkend Gedrag' automatisch door naar het Advies en Meldpunt OGGZ. Daarmee is het een breed meldpunt voor niet acute zorg dat tijdens kantooruren telefonisch bereikbaar is. Daarbuiten kan via het antwoordapparaat en de website 24/7 een melding worden gedaan. Vaak zijn het professionals, familieleden, buren of andere naastbetrokkenen die contact opnemen. Als een advies niet volstaat zoeken we uit of de cliënt al in beeld is bij een hulpverleningsinstantie. Tijdens de triage beoordelen we samen met de OGGZ-collega's van GGZ, VNN en Cosis hoe de melding het beste opgevolgd kan worden. Waar nodig worden meldingen doorgezet naar een gemeentelijk OGGZ-netwerk/sociaal team voor een integrale bemoeizorg aanpak.

Niet acute politiemeldingen onbegrepen gedrag

Voor elke politiemedewerker is in 2023 een digitaal meldformulier niet acute zorg beschikbaar gekomen in het politiesysteem (I28). Daarmee kan laagdrempelig een zorgmelding gedaan worden die automatisch via beveiligde email naar het meldpunt wordt verstuurd. In 2023 leidde dit tot een stijging van 33%: van 285 (2022) naar 379 (2023) politiemeldingen. In 2024 zette deze stijging door. Ten opzichte van 2023 steeg het aantal politiemeldingen met 49% door naar 745 meldingen[2]. Door het I28 meldformulier kan elke politieagent eenvoudig een melding doen. Als gevolg daarvan hadden we een toename verwacht. Daarop hebben we geanticipeerd door bij ZonMw subsidie aan te vragen in het kader van het programma Grip op Onbegrip. Per 01-07-2024 is een sociaal verpleegkundige gestart en zijn 24 uur per week extra beschikbaar gekomen voor het verwerken van de politiemeldingen en het uitvoeren van onderzoek om de werkwijze van afhandeling te optimaliseren.

De samenwerking met de politie ondersteunt bij de verbinding tussen de domeinen veiligheid en zorg en de sluitende keten voor mensen met onbegrepen gedrag. Zo werden 317 meldingen overgedragen aan de betrokken hulpverlening, 69 aan het sociaal domein en 49 aan de huisarts. Het merendeel van de meldingen leidt dan ook niet tot de inzet van bemoeizorg maar tot overdracht van het zorgsignaal aan reeds betrokken hulpverlening. 210 meldingen werden overgedragen naar het OGGZ-netwerk, dat leidde tot nieuwe bemoeizorgtrajecten en meldingen werden ook overgedragen aan al actieve OGGZ-trajecten. 5 keer werd een politiemelding toegevoegd aan een lopend verkennend onderzoek Wvggz. Net als voorgaande jaren is de politie de belangrijkste melder gevolgd door particuliere melders zoals familie, vrienden en buurtgenoten (207 in 2022 en 215 in 2023).

Drentse kenniswerkplaats onbegrepen gedrag

[2] Voor een beperkt deel komt de toename doordat we in 2024 anders met de registratie zijn omgegaan dan in 2023. In 2023 werden meldingen vaker samengevoegd als er al een melding actief was. Halverwege 2024 zijn we de meldingen apart gaan registreren.

In september 2023 zijn we van start gegaan met de Drentse kenniswerkplaats onbegrepen gedrag. Dit project wordt gefinancierd vanuit het ZonMw programma Grip op onbegrip. Doel van de kenniswerkplaats is door middel van kennis bij te dragen aan 1) een inclusieve samenleving met meer tolerantie en begrip en 2) anders leren samenwerken met ruimte voor creativiteit, samen met de mensen om wie het gaat. Belangrijke pijler is de inzet van ervaringskennis als gelijkwaardige kennisbron, samen met wetenschappelijke en praktijkkennis. Hiervoor werken we in een innovatiewerkplaats samen met studenten, onderzoekers, ervaringsdeskundigen en professionals uit de praktijk.

GGD Drenthe is penvoerder van de subsidie en levert hiervoor de projectleider en ondersteuning op het gebied van communicatie en secretariaat. Daarnaast neemt GGD Drenthe deel aan de themalijn Samenwerken in het formele en informele netwerk. De kenniswerkplaats is een regionaal samenwerkingsverband, gestart met 15 partners vanuit o.a. onderwijs, zorg, gemeenten en woningbouw. In 2024 zijn ook alle welzijnsorganisaties in Drenthe aangesloten. Het streven is om het aantal partners ook in 2025 verder uit te breiden. Vanuit de Drentse kenniswerkplaats wordt samengewerkt met andere regionale kenniswerkplaatsen onbegrepen gedrag in het noorden van het land.

In 2024 hebben we 2 leercycli doorlopen waarbij de eerste met name in het teken stond van de opstart van de kenniswerkplaats. In de 2e cyclus hebben we een aantal concrete vraagstukken opgepakt en onder andere met het meldpunt van GGD Drenthe samengewerkt aan een vraagstuk met betrekking tot ervaringen van melders.

In 2024 hebben we met succes een subsidieaanvraag gedaan voor de themalijn Samenleven in de wijk. Daarmee gaan we in februari 2025 van start in de wijk Assen Oost.

De Drentse kenniswerkplaats onbegrepen gedrag is onderdeel van het kennisnetwerk van GGD Drenthe. De subsidie loopt tot september 2027. Streven is om dan een duurzame motor voor kennisdeling en samenwerking in situaties rondom onbegrepen gedrag te hebben geborgd.

<u>Bemoeizorg</u>
De meldingen waarvan uit de triage blijkt dat een bemoeizorg-aanpak ingezet moet worden, worden doorgezet naar OGGZ-netwerken of sociale teams in gemeenten. Er wordt dan een gecoördineerde en integrale bemoeizorg-aanpak uitgevoerd. We doen dat in samenwerking met OGGZ-partners zoals GGZ, VNN en Cosis, maatschappelijk werk of de sociale teams. Sociaal verpleegkundigen OGGZ van de GGD bieden OGGZ-bemoeizorg als het gaat om o.a. woningvervuiling, hoarding en bij onbegrepen gedrag en/of somatische problemen. Bij psychiatrische problematiek, LVB en verslavingsproblematiek nemen de sociaalpsychiatrisch verpleegkundigen vanuit bovengenoemde partners het voortouw in het aanbieden van OGGZ-bemoeizorg. Veelal werken ze in de uitvoering van bemoeizorg samen. Bij het bieden van bemoeizorg leggen de sociaal verpleegkundigen van de GGD contact met de gemelde persoon, winnen het vertrouwen en motiveren voor het accepteren van hulpverlening. Waar nodig zetten ze schoonmaakacties in. In 2024 werden 566 meldingen afgehandeld als ‘aangemeld voor OGGZ-bemoeizorg’. Dit aantal is fors meer als het jaar ervoor, waarin het aantal nog 330 was. Dit is deels te verklaren door de nieuwe werkwijze met de I28 meldingen, waardoor we meer meldingen krijgen over cliënten die al bemoeizorg ontvangen. Als we kijken naar het aantal casussen in 2024 dan zijn dat er 424. Daarmee is er een stijging van 33% zichtbaar in 2024 ten opzichte van 2023.

<u>Woningsanering</u>
GGD Drenthe heeft een taak in het opheffen van ernstige hoarding- en/of vervuilingssituaties waardoor gezondheid en welzijn van betrokkene wordt bevorderd en risico’s voor de volksgezondheid worden tegengegaan. Een woningsanering biedt kansen en randvoorwaarden om hulpverlening op te kunnen

starten die gericht is op het voorkomen van nieuwe vervuiling of hoarding. Naast het coördineren van de woningsaneringen vanuit de basistaak (zie hoofdstuk 1.1.3 – paragraaf 1) beheert GGD Drenthe het 'Fonds woningsanering en winterregeling'. Centrumgemeente Assen en centrumgemeente Emmen stellen hiervoor beide jaarlijks een budget van €15.000 euro beschikbaar. Eventueel resterend budget uit voorgaande jaren wordt meegenomen naar het volgende jaar.

Bij het saneren van vervuilde woningen wordt het uitgangspunt: 'de vervuiler betaalt' gehanteerd. Waar mogelijk betalen cliënten zelf, soms met behulp van een kortlopende lening en alleen als dat past binnen de financiële draagkracht van de betrokken persoon. Ook worden andere instanties zoals (lokale) gemeenten of woningcorporaties gevraagd een bijdrage te leveren. In een aantal gevallen is er niets mogelijk. In deze situaties doet de GGD een beroep op het fonds woningsanering van de betreffende centrumgemeente. Het budget voor de woningsanering wordt ook aangewend voor taxivervoer van vindplaats naar opvanglocatie of tussen opvanglocaties voor dak- en thuislozen wanneer de winterregeling van kracht is.

Het aantal schoonmaakacties bij woningvervuiling is verder toegenomen. Deels worden deze ingezet vanuit de vangnet- en adviesfunctie van de GGD (zie hoofdstuk 1 Programma Samen Veilig) en deels ook na inzet van OGGZ-bemoeizorg. Het totaal aantal schoonmaakacties in 2024 is 66, dit is 26 meer dan de 40 van 2023. De stijgende trend die in 2022 is ingezet, resulteert in een nieuwe piek in 2024. De stijging wordt niet alleen gezien in aantallen maar ook in de ernst van vervuiling. Dit resulteerde er in 2024 in dat er in september een aanvullend budget van €5000,- euro aangevraagd moest worden bij centrumgemeente Assen. Ook in centrumgemeente Emmen is er veel meer uitgegeven dan voorgaande jaren. Het beschikbare budget was hier net toereikend doordat er in voorgaande jaren al een keer extra budget is aangevraagd waardoor er flinke reserves waren. Voor 2025 monitoren we nauwkeurig de ontwikkelingen en laten het de centrumgemeenten op tijd weten wanneer het beschikbare budget niet toereikend blijkt.

Aansluitend aan een schoonmaakactie wordt meestal huishoudelijke hulp ingezet om herhaling van vervuiling te voorkomen. In 2024 is het (net als in 2023) opgevallen dat het regelmatig moeilijk is gebleken om tijdig huishoudelijke hulp in te zetten. Ook hier zijn wachttijden ontstaan. Dat heeft tot gevolg gehad dat schoonmaakacties soms uitgesteld moeten worden. Dit is onwenselijk gezien betrokken cliënten hun motivatie kunnen verliezen en eerder gegeven medewerking intrekken. Ook bleek in een paar gevallen de inzet van huishoudelijke hulp onvoldoende, vanwege o.a. personeelstekort konden zij niet frequent genoeg komen, waardoor woningen weer vervuilden en er een herhaalde schoonmaakactie nodig bleek.

<u>Wet verplichte GGZ (Wvggz)</u>
Sinds 2020 voert de GGD, samen met de OGGZ-collega's van GGZ, VNN en Cosis de meldfunctie en het verkennend onderzoek in het kader van de Wvggz uit. Het zijn gemeentelijke wettelijke taken uit de Wvggz. Wanneer uit de triage van een melding blijkt dat er een sterk vermoeden is van een psychische stoornis, waarbij ingeschat wordt dat verdere escalatie of crisis dreigt, dan wordt een verkennend onderzoek in kader van de Wvggz gestart. Daarmee wordt onderzocht of voor de gemelde persoon verplichte zorg ingezet dient te worden in de vorm van een zorgmachtiging. Deze kan aansluitend aan een verkennend onderzoek bij het Openbaar Ministerie worden aangevraagd. In de praktijk blijkt dat OGGZ-bemoeizorg en Wvggz dicht bij elkaar liggen en ook in elkaars verlengde kunnen worden ingezet. Waar mogelijk en in afstemming met de melder wordt eerst gekozen voor OGGZ-bemoeizorg. Wanneer dat niet tot stabilisatie en inzet van adequate hulp leidt kan alsnog de route van de Wvggz worden gevolgd.

In 2024 zijn 28 verkennende onderzoeken uitgevoerd, 5 minder dan de 33 in 2023. In 2022 ging het om 19 verkennende onderzoeken. Hoewel we in 2024 minder verkennende onderzoeken dan in 2023 hebben

uitgevoerd ligt het aantal nog steeds aanzienlijk hoger dan de jaren daarvoor. Omdat de absolute aantallen klein zijn is het moeilijk daar een eenduidige verklaring voor te geven. Wel is de indruk dat de toename te maken heeft met de druk op de zorg als gevolg van toenemende zorgvraag en personeelskrapte. Door deze druk kan het zijn dat lopende zorgtrajecten waarin mensen onvoldoende meewerken of de zorg opzeggen, eerder worden afgesloten dan voorheen. Terwijl er op dat moment wel een zorgbehoefte aanwezig is. Deze komt dan later in beeld door een zorgmelding. Ook zien we dat de ernst en complexiteit van OGGZ-bemoeizorgtrajecten toeneemt en dan wordt opgevolgd met een verkennend onderzoek en aanvraag zorgmachtiging.

OGGZ-voorzitterschap

De GGD levert een voorzitter voor de OGGZ-netwerken in de gemeenten Assen, Aa en Hunze, Midden-Drenthe, Emmen, Coevorden en Tynaarlo. De OGGZ-voorzitters coördineren als procesregisseur de bemoeizorg-aanpak in gemeenten. Ze zorgen voor een gezamenlijk gedragen aanpak en zien toe op naleving van de samenwerkingsafspraken tussen alle aan het OGGZ verbonden netwerkpartners. Aanvullend biedt de OGGZ-voorzitter in enkele gemeenten procesregie in casuïstiek waar al wel hulpverlening is betrokken maar de situatie mogelijk toch kan escaleren of waarin de samenwerking niet goed verloopt.

De OGGZ-voorzitters namen in 2024 deel aan gemeentelijke en regionale bijeenkomsten over de Aanpak Voorkomen Escalatie. Verschillende gemeenten in Drenthe hebben dit model ingevoerd of zijn daar mee bezig. AVE draagt bij aan integrale, domeinoverstijgende samenwerking bij multiproblematiek. Het wordt daarmee duidelijk wie in welke situatie casusregisseur en procesregisseur is.

Winterregeling

GGD Drenthe coördineert de winterregeling gericht op dak- en thuislozen en slecht behuisde inwoners. Gedurende de maanden oktober – maart monitoren we de ontwikkeling van de gevoelstemperaturen.

Wanneer de voorspelde gevoelstemperatuur gedurende minimaal drie van de vijf dagen -5 graden of kouder is, de winterregeling fase 1 geactiveerd. Fase 2 gaat in bij een gevoelstemperatuur van -10 graden. Deze criteria zijn in 2024 aangepast (zie kopje advies en ontwikkeling) en zijn van kracht vanaf de winter 2024-2025.

Bij het ingaan van de winterregeling informeren we ketenpartners, zoals maatschappelijke opvanginstellingen, sociale teams, politie en gemeenten over het activeren (en deactiveren) van de winterregeling. Dak- en thuislozen hebben dan ruimere toegang tot de dag- en nachtopvang in Assen en Emmen. Wanneer nodig worden extra bedden bijgeplaatst. Bij fase 2 wordt door de samenwerkingspartners actief uitgekeken naar buitenslapers om hen aan te sporen de nacht binnen door te brengen.

De winterregeling is in de winter van 2023-2024 26 dagen actief geweest waarvan 6 dagen in fase 2. Het ging om twee aaneengesloten periodes. In 2022-2023 was de winterregeling nog 57 dagen actief waarvan 12 dagen in fase 2.

Advies en ontwikkeling

We adviseren de centrumgemeenten en de andere gemeenten in Drenthe over ontwikkelingen die raken aan de uitvoering van OGGZ, Wvggz en de aanpak rond situaties van onbegrepen gedrag. Het gaat over lokale ontwikkelingen zoals aansluiting OGGZ op het sociale domein of de positionering van de OGGZ in de implementatie van de Aanpak Voorkomen Escalatie-methode.

Zoals hierboven genoemd heeft de politie in 2023 een nieuwe werkwijze ingevoerd rond niet acute meldingen van verward gedrag. Elke politiemedewerker heeft toegang tot een digitaal meldformulier waarmee eenvoudig zorgmeldingen gedaan kunnen worden die automatisch via beveiligde email naar het meldpunt worden gestuurd. In 2024 is, vanuit het ZonMw project 'domeinoverstijgend samenwerken', een actieonderzoek gestart naar de werkwijze en verbeteringen in dit I28 meldproces en de afhandeling daarvan. Er zijn diepte-interviews gehouden, er is een groepsgesprek geweest. In 2025 worden verbeterpunten geïdentificeerd en wordt samengewerkt met politie en naasten/cliënten om de (gezamenlijke) werkwijze te optimaliseren.

In 2024 toetste GGD Drenthe de huidige werkwijze aan landelijke richtlijnen van o.a. de VNG, wat leidde tot het advies aan gemeenten om de huidige criteria aan te passen. De aanbevelingen uit de memo zijn door zowel centrumgemeente Assen (in de vorm van een pilot) als centrumgemeente Emmen overgenomen. Met de nieuwe criteria is de minimum gevoelstemperatuur aangepast van minimaal drie van de vijf dagen een gevoelstemperatuur van -5 graden Celsius of kouder naar een gevoelstemperatuur van 0 graden Celsius of kouder. Fase 2 is ongewijzigd en gaat in bij een gevoelstemperatuur van -10 graden Celsius. Daarnaast heeft de GGD het mandaat gekregen om meer te kunnen handelen naar de menselijke maat. Dit betekent dat wanneer er een weerswaarschuwing van het KNMI is, veel regenval en/of een storm, de winterregeling ook geactiveerd kan worden. De nieuwe criteria zullen in 2025 met de gemeentes geëvalueerd worden.

OGGZ-teamleden participeren in de Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag in de themalijn 'samenwerking tussen het formele en informele netwerk'. Samen met studenten van de Hanzehogeschool hebben we een onderzoek gedaan naar de tevredenheid van familieleden die een melding hebben gedaan over hun naaste bij het Advies en Meldpunt OGGZ. Met toestemming hebben we 32 enquêtes verstuurd en 18 retour ontvangen. Naast een enkele ontevreden reactie waren de reacties in grote meerderheid positief over de bejegening en het feit dat familieleden hun verhaal konden doen en zich gehoord voelden in de zorgen die ze zich maken. Deze zorgen bleven bij hen vaak wel bestaan omdat situaties die bij het Advies en Meldpunt OGGZ gemeld worden in de regel niet snel tot verbetering of stabilisatie leiden. Uit de enquête kwam verder naar voren dat melders graag meer informatie willen over het vervolgproces en wat ze zelf kunnen doen. Met de studenten hebben we hiervoor een informatiesheet ontwikkeld die we vanuit het Advies en Meldpunt OGGZ naar particuliere melders sturen, nadat ze een melding hebben gedaan. In de informatiesheet wordt uitgelegd wat het OGGZ, in algemeenheid, met de melding doet, waar mensen terecht kunnen voor advies en ondersteuning en worden algemene handelingsperspectieven gegeven.

Met de centrumgemeenten zijn we verdergegaan met het actualiseren van privacydocumenten zoals mandaatbesluiten van gemeenten en het opstellen van nieuwe OGGZ-convenanten en privacyreglementen. Deze acties zullen in 2025 worden vervolgd.

Ook in 2024 gaven we invulling aan de rol van secretaris voor het Regio-overleg Wvggz in Drenthe. In 2024 organiseerden we samen met een werkgroep een themamiddag over de Wvggz met een toneelstuk van Foolcolor en inhoudelijke lezingen over verplichte zorg en de dilemma's die daarbij op kunnen optreden. Deze themamiddag is bezocht, en positief beoordeeld, door 90 professionals die werkzaam zijn in het sociaal- zorg- en veiligheidsdomein.

Jaarcijfers

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Advies en Meldpunt OGGZ	1.616	1.100	1.063	1.065	952
Waarvan:					
Aangemeld voor OGGZ-bemoeizorg	577	300	330	283	307
Aangemeld Verkennend Onderzoek Wvggz	32	25	35	19	22
Aangemeld voor vangnetfunctie GGD	99	40	84	34	
Afgehandeld op meldpunt OGGZ	852	735	608	724	623
Nog openstaande meldingen + overig	67***		6	5	
Overige indicatoren:					
OGGZ-meldingen GGD OGGZ-voorzitter*	277	225	218	184	216
Aantal meldingen via politie (I28)	778		380	285	254
Aantal nieuwe casussen bemoeizorg	424		318	270	287
Waarvan:					
Woningsaneringen inz. vervuiling, hoarding**	66	40	47	49	42
*Aantal OGGZ-bemoeizorg meldingen in de 6 gemeenten waar de GGD een OGGZ-voorzitter levert.					
** Inclusief 44 woningsaneringen vanuit de vangnet en adviesfunctie van de GGD					
*** De druk op het meldpunt is fors toegenomen, dit maakt dat de afhandeltermijn langer is dan voorgaande jaren					

In de tabel zijn de begrote cijfers van 2024 weergegeven, naast de gerealiseerde cijfers van 2024 en de drie voorafgaande jaren. In 2024 zijn 1616 meldingen binnengekomen bij het Advies en Meldpunt OGGZ. Dit is een forse stijging van 47% ten opzichte van voorgaande jaren. Deze stijging is voor een klein deel het gevolg van een wijziging in het registreren van meldingen. De stijging is daarnaast deels te verklaren door de veranderende en ingecalculeerde wijziging in de I28 politiemeldingen. Echter is naast deze verklarende factoren over de gehele breedte een stijging in meldingen, casussen en problematiek te zien waar moeilijk een oorzaak voor te geven is. De toename geldt zowel voor het aantal en de ernst van de woningvervuilingen, de bemoeizorgcases, de verkennende onderzoeken Wvggz en het aantal cliënten dat is aangemeld voor de vangnetfunctie GGD. Deze stijging geldt niet alleen voor regio Drenthe. Ook in andere GGD-regio's is deze stijgende trend zichtbaar. Doordat we in 2024 vanuit de ZonMw subsidie een uitbreiding op het Advies en Meldpunt OGGZ hebben kunnen realiseren hebben stijging redelijk goed kunnen opvangen. Echter, als deze trend zich verder voortzet in 2026 gaan we tegen capaciteitsproblemen aanlopen. Dat geldt dan naast het Advies en Meldpunt OGGZ ook voor de uitvoering van OGGZ-bemoeizorg. Met de centrumgemeenten OGGZ zullen we daarom de ontwikkelingen in 2025 nauwgezet volgen.

Ook in het aantal casussen wat aangemeld is voor OGGZ-bemoeizorg zien we deze stijging terug. Deze stijging komt voort uit de toename van het aantal meldingen op het Advies en Meldpunt OGGZ. Echter, op grond van de toename van de politiemeldingen was een minder sterke stijging van het aantal bemoeizorgcases verwacht. De toename komt vermoedelijk ook omdat van andere melders, zoals bijv. familieleden, meer meldingen zijn ontvangen.

Centrum Seksueel Geweld

Samen met GGD Groningen is GGD Drenthe verantwoordelijk voor de uitvoering van het Centrum Seksueel Geweld (CSG) Groningen-Drenthe. GGD Drenthe is penvoerder. Het Centrum Seksueel Geweld biedt professionele hulp aan iedereen die een ongewenste seksuele ervaring heeft meegemaakt.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we hiervoor gedaan?

- Regionaal en landelijk aandacht voor seksueel geweld

- Een totale stijging van 12% voor Groningen en 15% voor Drenthe van het aantal slachtoffers die zich melden voor hulp
- Voortzetting van een kortdurend professioneel hulp- en adviesaanbod bij complexe casuïstiek (slachtoffers, plegers en hun directe omgeving), die langer geleden seksueel geweld hebben meegemaakt, dat meteen kan worden ingezet.
- Bestendiging van de inzet van ervaringsdeskundheid
- Doorontwikkeling meldpunt bij Veilig Thuis Drenthe
- Het driejarige project 'Seksueel geweld rak hiel Drenthe' (vertaald: seksueel geweld raakt heel Drenthe) werd 31 december 2024 succesvol afgerond. Er wordt gewerkt aan een voorstel om het project in 2025 een vervolg te geven.

Regionaal en landelijk aandacht voor seksueel geweld

Het thema seksueel geweld heeft in 2024 veel aandacht gekregen in de regionale pers. Zo heeft onze zuster stichting No Need to Hide een serie artikelen in het Dagblad van het Noorden geplaatst. Ook heeft de jongerenkrant van het Dagblad van het Noorden, Sikkom, een onderzoek gedaan naar seksueel geweld in het Groninger uitgaansleven. Medewerkers van het CSG hebben hier actief aan meegewerkt. Met name ook aan de zes artikelen die dit opleverde. Ook de invoering van de Wet Seksuele Misdrijven heeft veel publiciteit gegenereerd. Ook hier hebben we onze bijdrage aan geleverd in de vorm van interviews. We hebben workshops en bijscholingen gegeven aan professionals en publieksacties uitgevoerd zoals bij de Roze Zaterdag in Groningen en een dialoog gevoerd in de herstelruimte Emmen. Ook zijn we betrokken geweest bij de landelijke actie van de consent tent en is tijdens de Keiweek in Groningen een safe space georganiseerd gedurende de avonden en nachten.

Een mooie ontwikkeling is dat de landelijke portefeuille 'seksueel geweld' binnen het landelijk netwerk Veilig Thuis sinds kort in handen is van de programmadirecteur Samen Veilig van GGD Drenthe, waar het centrum seksueel geweld onderdeel van is. Dit is van belang omdat we naast regionale ontwikkelingen er ook landelijk op dit dossier veel zaken in ontwikkeling zijn. Het portefeuillehouderschap brengt met zich mee dat we aan de landelijke tafels en overleggen zitten rondom het thema seksueel geweld. Bestuurders van andere landelijke organisaties zoals het CSG, slachtofferhulp en de ministeries van VWS en J&V zijn ook vertegenwoordigd in die overleggen.

Stijging van het aantal meldingen

De aandacht voor seksueel geweld en onze inspanningen om onze naamsbekendheid te vergroten heeft geresulteerd in een stijging van het aantal meldingen en adviezen. Voor Groningen was dit 12% meer dan in 2023 en voor Drenthe 15% meer.
Op bepaalde momenten waren er pieken. Dit kwam overeen met landelijke piekmomenten. Bijvoorbeeld rondom mediaberichtgeving rondom de zaak van Ali B en de actieweken van Orange the World (november 2024).

Kortdurende professioneel hulp- en adviesaanbod

De meeste meldingen die binnenkomen bij het CSG in Drenthe komen van slachtoffers die langer geleden seksueel geweld hebben meegemaakt. Voor Groningen is dit de doelgroep die korter dan 7 dagen geleden seksueel geweld heeft meegemaakt. De grote moed om te bellen wordt gehonoreerd door de volgende werkdag professionele hulp te bieden aan deze bellers.
De zorg voor de slachtoffers die korter dan 7 dagen geleden seksueel geweld hebben meegemaakt wordt uitgevoerd door de casemanagers. Zij volgen doormiddel van watchful waiting het slachtoffer om te kijken of er PTSS of andere problematiek ontstaat. Daarna kunnen ze eventueel snel doorverwijzen naar reguliere hulpverlening.

De zorg voor slachtoffers die langer dan 7 dagen geleden seksueel geweld hebben meegemaakt wordt door drie ervaren counselors verzorgd. Zij gaan 1 tot 3 keer in gesprek met deze mensen, bij uitzondering wat vaker. We zien dat dit meestal genoeg is om hen op weg te helpen.
In Groningen maakt 40% van de slachtoffers die langer geleden seksueel geweld hebben meegemaakt hier gebruik van, in Drenthe is dat 35%. Deze vorm van zorg wordt erg gewaardeerd. Ook plegers kunnen terecht bij onze counselors. Hier wordt tot nu toe mondjesmaat gebruik van gemaakt. De counselors worden ook ingezet voor de omgeving van slachtoffers. Zo bieden zij bijvoorbeeld ook geregeld ondersteuning aan ouders van kinderen die seksueel geweld hebben meegemaakt. De inzet van ervaringsdeskundigheid wordt steeds meer bestendigd en krijgt verbinding met andere onderdelen van het programma Samen Veilig. Er is een werkgroep Ervaringsdeskundigheid opgezet voor het programma, waaraan ook de ervaringsdeskundige van het Centrum Seksueel Geweld deel neemt. De werkgroep beoogt het vergroten van kennis en aanbod op dit gebied en werkt aan een advies over de inzet van ervaringsdeskundigheid bij Veilig Thuis.

Doorontwikkeling meldpunt bij Veilig Thuis Drenthe
Het telefonisch meldpunt wordt sinds januari 2023 uitgevoerd door medewerkers van Veilig Thuis Drenthe (VTD). Een speciaal team binnen VTD verzorgt de meldingen overdag. Dit blijkt heel goed te werken. De medewerkers hebben snel veel deskundigheid opgebouwd en zijn betrokken bij de slachtoffers en hun omgeving. In de avond en nacht en in het weekend is het meldpunt onderdeel van het piket van VTD. In het eerste halfjaar van 2024 is er wederom geïnvesteerd in verbeteringen in het meldpunt door middel van scholingen. Medewerkers spraken de wens uit om meer verdieping en uitleg te krijgen over het thema seksueel geweld om (nog) beter hun werk te kunnen doen. Dit heeft erin geresulteerd dat, in samenwerking met VTD, deze (verdiepings)trainingen zijn opgenomen in het algemene opleidingsplan van VTD zodat dit jaarlijks terugkeert om de kwaliteit van de dienstverlening hoog te houden.

Project ‘Seksueel geweld rak hiel Drenthe’ in een nieuw project.
Met ‘Seksueel geweld rak hiel Drenthe’ https://www.provincie.drenthe.nl/socialeagenda/thema-0/iedereen-doet-mee/seksueel-geweld-roakt-heel-drenthe/wilde het CSG het taboe op seksueel geweld doorbreken. Door seksueel geweld bespreekbaar te maken en de omvang van het probleem zichtbaar te maken in Drenthe. Met het project is hiermee een start gemaakt. In 2024 zijn er vanuit het bestaande project waardevolle contacten gelegd met Drentse organisaties die samen willen werken, zoals SportDrenthe, het TT-festival en de directie van het TT-circuit.

Jaarcijfers Drenthe

Drenthe	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Acuut aantal ≤ 7 dagen geleden	47	60	47	59	42
Niet acuut aantal > 7 dagen geleden	37	90	40	13	9
Advies acuut ≤ 7 dagen geleden	24	15	14	15	10
Advies niet acuut > 7 dagen geleden	70	pm	53	72	51
Overig	2				
Aantal meldingen totaal	180	n.v.t.	154	159	112

4. Financiële verantwoording bij het programma Samen Veilig

Programma		Taak	Product	Resultaat 2023	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Resultaat 2024	Verschil 2024
Samen Veilig	Baten	Basis	Openbare geestelijke gezondheidszorg	97	100	92	92	0
			PSHI	0	0	103	103	0
			Samen Veilig algemeen	0	0	485	121	-364
		Totaal Basis		97	100	680	316	-364
		Additioneel	Centrum Seksueel Geweld	421	496	491	498	7
			MDA++	148	182	182	134	-48
			Openbare geestelijke gezondheidszorg	996	1.062	1.059	1.260	201
			Veilig Thuis Drenthe	7.676	7.289	8.043	8.046	3
		Totaal Additioneel		9.241	9.029	9.775	9.938	163
	Totaal Baten			**9.338**	**9.129**	**10.455**	**10.254**	**-201**
	Lasten	Basis	Openbare geestelijke gezondheidszorg	-92	-100	-92	-89	3
			PSHI	0	0	-103	-98	5
			Samen Veilig algemeen	0	0	-485	-59	426
		Totaal Basis		-92	-100	-680	-246	434
		Additioneel	Centrum Seksueel Geweld	-420	-478	-475	-481	-7
			MDA++	-146	-176	-182	-134	48
			Openbare geestelijke gezondheidszorg	-979	-996	-991	-1.206	-216
			Veilig Thuis Drenthe	-7.917	-7.289	-8.043	-7.814	229
		Totaal Additioneel		-9.461	-8.939	-9.690	-9.636	54
	Totaal Lasten			**-9.553**	**-9.039**	**-10.370**	**-9.882**	**488**
	Reserveringen	Additioneel	Centrum Seksueel Geweld	-1	-18	-16	-17	-1
			MDA++	-2	-6	0	0	0
			Openbare geestelijke gezondheidszorg	-24	-65	-69	-72	-3
			Veilig Thuis Drenthe	260	0	0	0	0
		Totaal Additioneel		233	-90	-85	-89	-4
	Totaal Reserveringen			**233**	**-90**	**-85**	**-89**	**-4**
Totaal Samen Veilig				**18**	**0**	**0**	**283**	**283**

NB: Alle bedragen in de financiële overzichten zijn in afgeronde duizendtallen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

Openbare geestelijke gezondheidszorg

Vanuit de beide centrumgemeenten Assen en Emmen is al jaren jaarlijks € 15.000 per gemeente beschikbaar voor het fonds woningsanering en winterregeling. Centrumgemeente Assen heeft dit jaar incidenteel € 5.000 extra beschikbaar gesteld. Door de stijging van de inzet vanuit de vangnet- en adviesfunctie en het aantal woningsaneringen is het saldo voor de centrumgemeente Emmen volledig gebruikt. Voor Assen resteert op balansdatum nog een saldo van € 6.600.

Veilig Thuis Drenthe

In het algemeen bestuur van december 2023 is door de gemeenten een aanvullende bijdrage aan Veilig Thuis Drenthe toegekend voor 2024 van € 904.000. De aanvullende bijdrage is ten behoeve van de doorontwikkeling van Veilig Thuis Drenthe. In 2024 is hiervan € 209.000 niet aangewend. Voorgesteld wordt dit bedrag over te hevelen naar 2025 voor de uitvoering van het resterend transformatieprogramma.

5. Financiële verantwoording bij het programma Crisis, Rampen en Incidenten

Programma		Taak	Product	Resultaat 2023	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Resultaat 2024	Verschil 2024
Crisis, Rampen en Incidenten	Baten	Basis	Crises en incidenten	151	160	44	44	0
			Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio	1.010	1.050	1.089	1.089	0
		Totaal Basis		1.162	1.210	1.133	1.133	0
	Totaal Baten			**1.162**	**1.210**	**1.133**	**1.133**	**0**
	Lasten	Basis	Crises en incidenten	-147	-160	-44	-44	0
			Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio	-997	-1.050	-1.089	-1.046	42
		Totaal Basis		-1.144	-1.210	-1.133	-1.090	42
	Totaal Lasten			**-1.144**	**-1.210**	**-1.133**	**-1.090**	**42**
Totaal Crisis, Rampen en Incidenten				**18**	**0**	**0**	**42**	**42**

NB: Alle bedragen in de financiële overzichten zijn in afgeronde duizendtallen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

1.2 Paragrafen

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten kent de begroting en jaarrekening een aantal verplichte paragrafen. In deze jaarstukken 2024 zijn de paragrafen Bedrijfsvoering, Weerstandsvermogen en risicobeheersing en Financiering opgenomen. De overige verplichte paragrafen (Lokale heffingen, Onderhoud kapitaalgoederen, Verbonden partijen en Grondbeleid) zijn voor de GGD niet relevant en derhalve niet opgenomen.

1.2.1 Paragraaf Bedrijfsvoering

Samenwerking GGD en VRD

In 2024 hebben GGD Drenthe en Veiligheidsregio Drenthe nauw samengewerkt om de kwaliteit van de interne dienstverlening te verbeteren en kosten te verlagen. Ook draagt het bij aan meer voldoening en werkplezier voor de medewerkers. Er zijn belangrijke stappen gezet om de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering verder vorm te geven, waarbij de verschillende teams nu zijn samengebracht.

Organisatorische Ontwikkelingen

Er zijn afspraken gemaakt over de inrichting van de gezamenlijke teams en aansturing van Bedrijfsvoering. De functie van teammanager Service & Beheer is na een periode van inzet van kwartiermaker structureel succesvol ingevuld, en alle leidinggevende posities zijn daarmee nu bezet. Daarnaast zijn de noodzakelijke besluiten over budgettering en mandaten genomen, waardoor een volwaardig organisatieonderdeel is ontstaan.

Binnen de verschillende teams zijn aanpassingen doorgevoerd. Het team Service & Beheer heeft vaste functies toegevoegd om invulling te kunnen geven aan de uitbreiding van het takenpakket en nieuwe ontwikkelingen op het gebied van verbouw en nieuwbouw, huisvesting en kantoorconcept en de voorbereiding en ondersteuning op het gebied van vaccineren. De bezetting en roostering van de receptie zijn op orde gebracht, en de servicedesk is beter georganiseerd.

Vanaf 2025 zullen inkoopfunctionarissen in eigen dienst werken, wat voorheen grotendeels was uitbesteed. Dit maakt het mogelijk om nieuwe ambities zoals doelmatigheid, duurzaamheid, rechtmatigheid en social return op het gebied van inkoop te realiseren. Dit verlicht ook het werkpakket van verschillende collega's van andere afdelingen buiten de die nu nog vaak zelf inkoop er bij organiseren.

Binnen het team Informatieveiligheid & Privacy is een functionaris gegevensbescherming (FG) in dienst genomen, wat een einde maakt aan de langdurige en kostbare inhuur op dit gebied. Dit is vooral belangrijk voor de GGD vanwege het toenemende gebruik van gevoelige en privacygevoelige gegevens. De FG houdt niet alleen toezicht op het juist toepassen van de AVG maar treedt ook op als adviseur op dit belangrijke beleidsterrein.

Resultaten

Er is veel aandacht besteed aan de financiële positie van beide organisaties, vooral door veranderingen in de financiering van gemeenten. De eenheid Bedrijfsvoering biedt ondersteuning in de vorm van informatievoorziening en advies.

De introductie van AI binnen beide organisaties heeft impact, hoewel er nog veel te ontdekken valt. Het gebruik van CoPilot is onderzocht, en de datahub en het VIK zijn ondersteund bij de eerste toepassing van AI in werksituaties.

Er is specifiek aandacht voor de implementatie van de Wet open overheid en daaraan gelieerd het informatiebeheer. Dit vraagt een meerjarig gestructureerde aanpak die verder gaat dan publicatie van de juiste documenten. In november dit jaar is een eerste wettelijke tranche behaald. De vacature voor een gezamenlijke WOO-coördinator staat momenteel nog uit.

Op het gebied van goede huisvesting en vastgoed voor de GGD en VRD ging veel aandacht uit naar het gebruik van het kantoor in Assen waar de nodige knelpunten ervaren worden. Er zijn met name op de dinsdag en donderdag te veel gebruikers in het kantoor. Bovendien brengt de onderhoudssituatie dilemma's en financiële problemen met zich mee, vooral ook omdat er een gecompliceerde situatie met de verhuurder is ontstaan. In de risicoparagraaf wordt daarom aandacht besteed aan dit aspect.

Informatisering en automatisering

Datagestuurd werken

De GGD heeft de visie 'Informatievoorziening is van ons allemaal' opgesteld. Aansluitend hierop is de strategie voor IV uitgewerkt. Realisatie hiervan vraagt op het gebied van besturing nog aandacht. De visie en strategie zijn opgesteld vanuit de ambitie van GGD (en VRD) om informatie gestuurd werken te integreren binnen alle processen van de GGD. Daarnaast een voorspelbare ICT-omgeving neer te zetten als basis voor continue veranderingen op gebied van IV. Binnen deze visie zijn drie lijnen benoemd, namelijk 'Sterke verwevenheid van IV in het bedrijfsproces', 'Focus op het werken met data' en 'Voorspelbare ICT als basis voor continue IV veranderingen'.

Vanuit de focus op datagericht en informatiegericht werken is de organisatie versterkt met kennis en kunde op het gebied van verzameling, duiding en communicatie van data en informatie, onder meer door middel van scholing, ontwikkeling en werving van onze medewerkers. Doel is de realisatie van een data-architectuur systeem (werkwijze, kennis en systeem). Middels de realisatie van informatieproducten is de GGD ook meer informatiegericht gaan werken. Zo heeft de datahub informatieproducten ontwikkeld voor de 'Datawerkplaats mentale Gezondheid' en 'Risico gestuurde zorg GGD' (dit is een voorspelmodel op basis van open tekstvelden en levert adviezen op dossierniveau aan voor zorg professionals ter beoordeling) maar ook management informatieproducten voor de afdelingen binnen het programma Publieke Zorg en Dienstverlening. Daarnaast is de kennis op gebied van datascience, data-engineering versterkt door onze specialisten aan de collega's van de GGD (via de Datahub) te verbinden en samenwerking met externe partijen te versterken.

Om de verwevenheid van IV met de primaire processen te verstevigen zijn nieuwe IV functies gerealiseerd namelijk een Business Informatiemanager en een Informatie-Architect. En er is een leergang Informatiemanagement gerealiseerd om de expertise van de collega's te versterken.
Daarnaast is op gebied van functioneel beheer een vakgroep gestart ter professionalisering. Er is een volwassenheidsscan uitgevoerd door een externe partij. De resultaten van deze scan zijn gebruikt voor de vervolgstappen voor het professionaliseren van het functioneel beheer.

Door onder meer realisatie van een vernieuwd beheermodel en vervanging van een Uninterruptable Power System (UPS) is gewerkt aan de continuïteit van de IV voorziening en zijn er maatregelen genomen om de weerbaarheid van de GGD tegen cybercrime te vergroten.

Mens en Organisatie

Jaargesprekscyclus

In 2024 heeft de GGD een jaargesprekscyclus ontwikkeld om in gesprek te kunnen gaan over de bijdrage van de medewerker aan organisatiedoelen en het bespreken van wederzijdse verwachtingen. Door regelmatig het functioneren en de behaalde resultaten te evalueren, willen we ons bewust zijn van onze acties en deze indien nodig bijsturen. We leggen daarbij de nadruk op professionaliteit door aandacht te besteden aan de ontwikkeling, behoeften en inzetbaarheid van onze medewerkers.

Leren & Ontwikkelen

Het afgelopen jaar hebben we het professioneel paspoort ontwikkeld en in delen van de organisatie geïmplementeerd. Hiermee kunnen medewerkers hun vaardigheden en ontwikkeling vastleggen en zijn we als organisatie in staat om de bevoegdheid, bekwaamheid en de groei van onze medewerkers effectief te monitoren en te stimuleren. In 2025-2026 willen we de implementatie uitbreiden in andere delen van de organisatie. Daarnaast zijn we gestart met het inrichten van een cursusmanagementsysteem, waarmee de organisatie en medewerkers hun eigen voortgang en leerbehoeften in beeld houden. We bouwen aan een cultuur van voortdurende ontwikkeling en professionalisering.

Verzuim

Het verzuimpercentage over 2024 bedraagt 6,81% met een meldingsfrequentie van 0,8. Dit percentage is in lijn met het gemiddelde verzuimpercentage binnen de sector Gezondheid en Welzijn (bron CBS). Binnen onze organisatie heeft een relatief hoog aantal langdurige verzuimsituaties invloed op dit verzuimpercentage.

In 2024 heeft GGD Drenthe de arbodienstverlening opnieuw aanbesteed. Voorafgaande aan deze aanbesteding hebben wij onze visie op inzetbaarheid herijkt. De aanbesteding heeft geresulteerd in een samenwerking per 1 januari 2025 met de arbodienstverlener De Arbodienst. Samen met De Arbodienst zetten we in op het verhogen van de inzetbaarheid door de focus te leggen op positieve gezondheid, het voorkomen van verzuim en de regie van medewerkers en leidinggevenden op de (eigen) inzetbaarheid.

	Realisatie 2024	Begroot 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Verzuimpercentage	6,81%	5,00%	6,97%	5,00%	4,90%

Samen Sterk

Medio 2024 is het programma Samen Sterk gestart. Als GGD hebben we oog voor onze publieke taak, we voelen ons verantwoordelijk om dat goed te doen. Dit kunnen we alleen doen met onze medewerkers. We willen een organisatie zijn waar medewerkers samen werken vanuit balans, vertrouwen en eigenaarschap en met plezier. De focus ligt hierbij in het programma Samen Sterk als eerste op goed ingerichte processen en duidelijke kaders die rust en ruimte scheppen voor alle professionals.

Om deze ambitie te bereiken werken we binnen dit programma aan:

- Samen sturen op balans wat zich vertaalt in goede afstemming van de benodigde dienstverlening en de beschikbare inzet,
- Samen verbeteren wat zich vertaalt in goed geregelde processen voor alle betrokkenen
- Samen duidelijkheid creëren wat zich vertaalt in duidelijke afspraken over beschikbaarheid medewerkers.

In 2024 zijn de voorbereidingen gestart t.b.v. de aanschaf van een capaciteitsmanagement systeem, zijn de eerste stappen gezet t.b.v. het optimaliseren van plan- en roosterprocessen en regelingen t.a.v. beschikbaarheid en inzet.

Formatie en bezetting

	Realisatie 2023	Begroot 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021	Realisatie 2020
Formatie basistaken in fte	177	177	178	175	177
Formatie additioneel in fte	112	106	108	105	106
Formatie totaal in fte	289	283	285	280	283
Bezetting totaal in fte op 31 december	310	pm	299	297	299
Medewerkers in dienst op 31 december	419	380	411	412	421
Gemiddelde leeftijd	47	pm	47,0	47,0	48,0

Kwaliteit en juridische zaken

Kwaliteit

In 2024 is een vernieuwd kwaliteitsbeleid voor GGD Drenthe vastgesteld. Daarnaast is een kwaliteitsfunctionaris geworven die begin 2025 met haar werkzaamheden zal beginnen. Onder begeleiding van deze functionaris zal de komende jaren worden gewerkt aan de implementatie van dit kwaliteitsbeleid, organisatiebreed. Ter ondersteuning van het kwaliteitsbeleid wordt in 2025 ook een softwarepakket aangeschaft waarin onder meer protocollen en werkinstructies kunnen worden beheerd en klachten, incidentmeldingen en andere kwalitatieve processen in kunnen worden gemanaged.

Klachten

In 2024 bleef met 86 klachten, het aantal klachten bijna gelijk met het aantal klachten van 2023. Toen waren er 83 klachten. Hierbij lijkt het klachten aantal te stabiliseren nu alle drukte rondom covid is afgezwakt. Er waren 4 klachten over IZB in 2024.

Net als het voorgaande jaar zagen we dat de klachten die betrekking hebben op de reguliere dienstverlening vooral voorkwamen bij de productgroepen waar sprake is van hoogfrequente cliëntcontacten, zoals JGZ, maar ook bij VTD waar de complexiteit en impact groot is.
Bij VTD lijkt de daling te stabiliseren van 38 klachten in 2022 naar 23 klachten in 2023 en 22 klachten in 2024. Bij JGZ is een daling ingezet van het aantal klachten. Daar gingen de aantallen van 38 in 2022 naar 23 in 2023 en 19 klachten in 2024. Bij IZB+ zette de daling voort van 78 klachten in 2022, naar 21 klachten in 2023 en 4 klachten in 2024. Bij VTD steeg het aantal klachten van 12 in 2022 naar 20 in 2023 en 22 in 2024. We zien dat dit past bij het beeld dat het aantal klachten bij VTD door de jaren heen fluctueert.
Bij de andere afdelingen kwamen de volgende aantallen klachten binnen in 2024:

- Technische Hygiëne Zorg 3 klachten
- OGGZ 6 klachten
- Forensisch 2 klachten
- Medische Milieukunde 3 klachten
- Reizigers 7 klachten
- Seksuele gezondheid 2 klachten
- Epidemiologie 2 klachten

De toename bij reizigers kwam doordat de bezoekers actief gestimuleerd werden om te klagen over de reisafstand. Dit jaar is het voor het eerst dat er klachten binnen kwamen over de vragenlijsten van epidemiologie.
Er werd één klacht doorgeleid naar de externe klachtencommissie. Deze klacht had betrekking op VTD.

	Realisatie 2024	Realisatie 2023	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Klachten	86	83	134	252
Waarvan naar klachtencommissie	1	1	2	1

Gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen

In 2024 is gewijzigde gemeenschappelijke regeling GGD Drenthe door de Drentse gemeenten vastgesteld en per 1 juli van dit jaar van kracht geworden. Hiermee wordt voldaan aan de vereisten van de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen.

Financiële verklaring bij het programma Bedrijfsvoering

Programma		Taak	Product	Resultaat 2023	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Resultaat 2024	Verschil 2024
Bedrijfsvoering en middelen	Baten	Basis	Bedrijfsvoering en middelen	1.817	610	848	1.106	258
		Totaal Basis		1.817	610	848	1.106	258
	Totaal Baten			**1.817**	**610**	**848**	**1.106**	**258**
	Lasten	Basis	Bedrijfsvoering en middelen	-971	-610	-1.671	-1.702	-30
		Totaal Basis		-971	-610	-1.671	-1.702	-30
	Totaal Lasten			**-971**	**-610**	**-1.671**	**-1.702**	**-30**
	Reserveringen	Basis	Algemeen Beheer	499	0	824	645	-179
		Totaal Basis		499	0	824	645	-179
	Totaal Reserveringen			**499**	**0**	**824**	**645**	**-179**
Totaal Concern				**1.346**	**0**	**0**	**49**	**49**

NB: Alle bedragen in de financiële overzichten zijn in afgeronde duizendtallen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

Het programma Bedrijfsvoering en middelen kan worden onderverdeeld in “concern-” en “bedrijfsvoerings budgetten”.

Programma		Taak	Product	Resultaat 2023	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Resultaat 2024	Verschil 2024
Concern	Baten	Basis	Algemeen Beheer	266	32	30	53	23
			Bedrijfsvoering	496	498	730	734	4
			Kwaliteit en juridisch advies	96	65	65	65	0
		Totaal Basis		858	596	825	852	27
	Totaal Baten			**858**	**596**	**825**	**852**	**27**
	Lasten	Basis	Algemeen Beheer	-251	-32	-230	-125	105
			Bedrijfsvoering	307	-498	-845	-1.588	-742
			Kwaliteit en juridisch advies	-21	-65	-65	-65	0
		Totaal Basis		35	-596	-1.140	-1.778	-638
	Totaal Lasten			**35**	**-596**	**-1.140**	**-1.778**	**-638**
	Reserveringen	Basis	Algemeen Beheer	0	0	200	72	-128
			Bedrijfsvoering	-12	0	115	115	0
		Totaal Basis		-12	0	315	187	-128
	Totaal Reserveringen			**-12**	**0**	**315**	**187**	**-128**
Totaal Concern				**880**	**0**	**0**	**-738**	**-738**

Algemeen Beheer

In het AB van 20 december 2023 is ingestemd met de lijn van het rapport “governance zorg & veiligheid”. Besloten is om het DB van GGD Drenthe (samen met het DB van de VRD) opdracht te geven om binnen de kaders van het advies een plan van aanpak uit de werken. De kosten van het advies zijn geraamd op € 200.000. Hiervoor is bij bestemming van het resultaat 2023 een storting gedaan in de reserve organisatieontwikkeling. In 2024 is aan het advies € 72.245 uitgegeven.

Bedrijfsvoering

Begin 2024 is een aantal financiële keuzes uit voorgaande jaren geëvalueerd ten aanzien van de business-cases die de GGD heeft opgesteld voor JGZ in flow, taakverrijking, en de invoering van HR21. Daarnaast is ook gekeken naar de dekking van de programma's Gezondheid en Leven en het gezamenlijke programma Datagericht Werken van GGD en VRD. Dit heeft geleid tot het besluit de dekking op onderdelen te herzien. De budgetten die staan verantwoord onder het concern in het programma bedrijfsvoering en middelen is verlaagd met € 850.000.

Het uiteindelijke resultaat over 2024 op dit onderdeel is uitgekomen op € 738.000 negatief.

Programma		Taak	Product	Resultaat 2023	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Resultaat 2024	Verschil 2024
Bedrijfsvoering	Baten	Basis	Communicatie	45	0	0	0	0
			Datatgericht werken	495	0	292	295	3
			Financiën	4	0	0	0	0
			Informatieveiligheid	240	257	260	260	0
			Informatisering & Automatisering	62	292	0	16	16
			Kapitaallasten	349	0	300	510	210
			M&O	209	0	0	0	0
			Onvoorzien	-622	-534	-829	-829	1
			Receptie	28	0	0	0	0
			Service & Beheer	150	0	0	2	2
		Totaal Basis		959	15	23	254	231
	Totaal Baten			**959**	**15**	**23**	**254**	**231**
	Lasten	Basis	Communicatie	-45	-0	0	0	0
			Datatgericht werken	-586	0	-292	-82	210
			Financiën	-4	0	0	0	0
			Informatieveiligheid	-341	-257	-316	-265	51
			Informatisering & Automatisering	-62	-292	0	-16	-16
			Kapitaallasten	-349	0	-300	-510	-210
			M&O	-209	0	0	-0	-0
			Onvoorzien	768	534	377	950	574
			Receptie	-28	0	0	0	-0
			Service & Beheer	-150	-0	0	-2	-2
		Totaal Basis		-1.006	-15	-531	76	608
	Totaal Lasten			**-1.006**	**-15**	**-531**	**76**	**608**
	Reserveringen	Basis	Informatieveiligheid	101	0	56	5	-51
			Onvoorzien	411	0	453	453	0
		Totaal Basis		512	0	509	458	-51
	Totaal Reserveringen			**512**	**0**	**509**	**458**	**-51**
Totaal Bedrijfsvoering				**465**	**0**	**0**	**788**	**788**

Kapitaallasten

Door opgelopen rentes op ons rekening-courant saldo bij Rijksschatkist een voordeel van € 210.000.

Onvoorzien

Ook in 2024 hebben we extra taken moeten uitvoeren voor bijvoorbeeld VIP (Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid) en wederong vaccinatiecampagnes tegen COVID-19. Deze extra taken worden gefinancierd uit extra budgetten die voor deze taken beschikbaar worden gesteld. In deze budgetten is ook een deel bestemd voor overhead en bedrijfsvoering. Voor 2024 zijn we erin geslaagd de stijging van de kosten voor overhead en bedrijfsvoering beperkt te houden waarmee er voordelen zijn ontstaan van € 574.000.

De lonen en prijzen zijn in 2023 en 2024 meer geïndexeerd dan we voor zijn gecompenseerd. In 2023 hebben we hiervoor een aanvullende bijdrage ontvangen. In 2024 hebben we een beroep moeten doen op de hiervoor bestemde reserve loon- en prijsontwikkeling.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het boekjaar 2023 is de rechtmatigheidsverantwoording een verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur. Ook in 2024 legt het Dagelijks Bestuur van GGD Drenthe verantwoording over de rechtmatigheid af via een rechtmatigheidsverklaring in de jaarrekening. In deze verklaring geeft het Dagelijks Bestuur aan of GGD Drenthe in overeenstemming met wet- en regelgeving heeft gehandeld.

Er zijn negen criteria voor rechtmatigheid opgesteld om vast te stellen of een organisatie op een juiste wijze met geld omgaat. Het Dagelijks Bestuur moet in de jaarrekening uitleg geven over hoe het deze negen criteria heeft toegepast. De eerste zes van deze criteria gaan over de juistheid en volledigheid van de cijfers in de balans en het overzicht van baten en lasten. De andere drie criteria gaan over het naleven van de regels door de GGD Drenthe. De accountant beoordeelt de jaarrekening van GGD Drenthe en controleert of de zes criteria juist zijn toegepast. Daarnaast beoordeelt de accountant de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording. In de verklaring van de accountant wordt aangegeven of de jaarrekening een getrouw beeld geeft.

Om vast te stellen of GGD Drenthe de regels heeft nageleefd moet worden getoetst op de drie rechtmatigheidscriteria. Toetsing op de drie rechtmatigheidscriteria houdt in dat:

- wordt vastgesteld of binnen de vastgestelde begroting wordt gehandeld (begrotingscriterium)
- gelden worden besteed en ontvangen op basis van geldende wet- en regelgeving (voorwaardencriterium) en
- voldoende maatregelen zijn getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen (misbruik en oneigenlijk gebruik criterium).

Bevindingen

In het AB van 19 december 2022 zijn de kaders voor de rechtmatigheidsverantwoording vastgesteld. De verantwoordingsgrens is vastgesteld op 3% van de totale lasten (inclusief dotaties aan de reserves). Dat betekent dat het AB geïnformeerd wordt over fouten en onzekerheden, die boven deze grens liggen.

Rechtmatigheidsverantwoording	Percentage	Totale lasten (incl. dotatie reserves)*	Verantwoordingsgrens
Fouten	3%	43.197.808	1.295.934
Onzekerheden	3%	43.197.808	1.295.934

* o.b.v. jaarrekening 2024

In 2024 zijn er geen fouten en onzekerheden gevonden die boven de verantwoordingsgrens uitkomen. Omdat GGD Drenthe open en transparant wil zijn, zijn hieronder een aantal gevonden fouten toegelicht.

Begrotingscriterium

In de bestuursrapportage na 8 maanden is aangegeven dat GGD Drenthe voor het boekjaar 2024 een resultaat van nihil verwacht. Op het programma Publieke Zorg & Dienstverlening en het programma Bedrijfsvoering werd een tekort verwacht. Na afsluiten van het boekjaar 2024 is er op het programma Publieke Zorg & Dienstverlening een overschrijding van de lasten ten opzichte van de door het Algemeen Bestuur vastgestelde begroting.

- Programma Publieke Zorg & Gezondheid

De lasten van het programma Publieke Zorg & Gezondheid zijn overschreden met € 312.000. Een aantal producten zijn positief en een aantal producten zijn negatief afgesloten. Belangrijkste oorzaken voor het overschrijden van de begroting zijn het inhuren van forensische artsen, het inhuren vanwege invulling vacatures en ziektevervanging managers en inhuur externe medewerkers team O&S vanwege hoog ziekteverzuim.

Voorwaardencriterium

De controles zijn uitgevoerd op basis van het interne controleplan. In het inkoopproces doen zich vier situaties voor die in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording naar voren gebracht moeten worden.

- Digitaal Dossier Jeugd Gezondheidszorg

Voor de inkoop van het Digitaal Dossier Jeugd Gezondheidszorg is gemotiveerd afgeweken van Europese aanbesteding. Verlengen van de opdracht, betreffende het Digitale Dossier Jeugd GezondheidsZorg (DDJGZ) KD+, is mogelijk omdat de behoefte aan verlenging van de overeenkomst het gevolg is van omstandigheden die de GGD bij de aanbesteding niet kon voorzien. De verlenging brengt geen verandering in de algemene aard van de opdracht met zich mee en de verhoging van de prijs voor de verlenging is niet meer dan 50% van de waarde van de oorspronkelijke opdracht. Omdat aan deze drie cumulatieve voorwaarden is voldaan, is verlenging van deze opdracht voor bepaalde tijd verantwoord.

- Salarisadministratie

Voor het leveren van diensten op het gebied van salarisadministratie is een overeenkomst afgesloten. Door prijsverhogingen en jaarlijkse verlenging van de opdracht gaat deze over de grens voor EU aanbestedingen. Om de integratie van de salarisadministratie van GGD en VRD mogelijk te maken is het nodig de inzet van de huidige aanbieder voort te zetten gedurende de uit te voeren haalbaarheidsonderzoeken voor integratie. Deze situatie zal zich in ieder geval ook nog in 2025 voortzetten.

- Inhuur programmadirecteur

Voor Publieke Zorg & Dienstverlening is vanaf november 2023 tot november 2024 een programmadirecteur ingehuurd. De uitvraag voor deze functie is meervoudig onderhands aanbesteed, maar door verlengingen is deze inkoop over de grens voor EU aanbestedingen gegaan.

- Netwerk infrastructuur

GGD Drenthe koopt samen met Veiligheidsregio Drenthe de netwerk infrastructuur voor beide organisaties in. De opdracht is gegund na een meervoudig onderhandse aanbesteding. Door aanvullende opdrachten binnen het contract is over de grens voor EU aanbestedingen gegaan.

Er zijn, behalve de al genoemde aandachtspunten ten aanzien van de aanbestedingen, geen verdere rechtmatigheidsfouten gevonden tijdens het uitvoeren van de interne controlewerkzaamheden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik

Om de risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik in kaart te brengen is een risicoanalyse opgesteld. Vastgesteld is dat de organisatie voldoende maatregelen heeft getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De risico's zijn meegenomen in het interne controleplan. De controles zijn uitgevoerd op basis van het interne controleplan. Tijdens het uitvoeren van de interne controle werkzaamheden zijn geen rechtmatigheidsfouten gevonden.

1.2.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf gaan we in op het weerstandsvermogen en de risicobeheersing van de GGD. Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die een gemeenschappelijke regeling heeft om de niet begrote kosten op te vangen.

De Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is als volgt opgebouwd:

- Risicobeleid
- De weerstandscapaciteit
- Risico-inventarisatie per balansdatum
- Kengetallen

1. Risicobeleid

In 2021 heeft de werkgroep GRIP op GR-en, bestaande uit Drentse griffiers en VDG-bestuur, de notitie 'Samen werken voor Drenthe' opgesteld. In de notitie, die vanaf 2022 van toepassing is voor de gemeenschappelijke regelingen, worden ten aanzien van de weerstandsparagraaf de volgende werkafspraken gemaakt:

1. Weerstandscapaciteit is aanwezig bij de deelnemers en in beperkte mate bij de gemeenschappelijke regeling;
2. Het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijk regelingen vermeldt in de begroting het verschil tussen benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen in totaal en naar rato voor de afzonderlijke deelnemers;
3. Een algemene reserve is toegestaan om ontwikkelingen in het loon- en prijspeil af te dekken, met een maximale omvang van 2,5% van de lasten van het betreffende jaar;
4. Als de verwachting is dat de ontwikkelingen in het loon- en prijspeil boven de maximale omvang van 2,5% uitkomt, is afwijken van de richtlijn van 2,5% mogelijk. Hiervoor doet het DB van de gemeenschappelijke regeling een gemotiveerd voorstel aan het algemeen bestuur;
5. Het bedrag boven het vastgestelde maximum van de algemene reserve, vloeit naar rato van de deelnemersbijdrage terug naar de deelnemers.

GGD Drenthe heeft deze afspraken in zijn geheel overgenomen en uitgevoerd.

2. De weerstandscapaciteit

Voor het berekenen van de weerstandscapaciteit mag op basis van de richtlijnen van het Gemeenschappelijk financieel Toezichtkader (GTK) alleen de Algemene Reserve worden meegenomen.

De weerstandscapaciteit geeft aan in welke mate GGD Drenthe in staat is de risico's in financiële zin op te vangen. Op basis van de notitie 'Samen werken voor Drenthe' heeft de Algemene Reserve van GGD Drenthe een bestemming gekregen en kan deze alleen worden ingezet voor het opvangen van loon- en prijsontwikkelingen.

GGD Drenthe heeft daardoor zelf geen beschikbaar weerstandsvermogen. De hoogte van de reserve loon- en prijsontwikkelingen bedraagt 2,5% van de totale begrote lasten, zijnde 2,5% van € 19.089.900 = € 477.248.

In onderstaande tabel is de stand van de reserves voor resultaatbestemming 2024 weergegeven:

	Stand per 01-01-2024	Resultaat-bestemming 2023/herschikking	Toevoegingen 2024	Onttrekkingen 2024	Stand per 31-12-2024
Reserve loon- en prijsontwikkeling	-182	452.746	0	-452.746	**-182**
Risicoreserve additionele taken	1.360.665	-45.696	523.176	-187.445	**1.650.700**
Organisatieontwikkeling	178.240	768.229	50.000	-474.180	**522.289**
Egalisatiereserve	441.328	-56.270	15.491	-93.940	**306.609**
Reserve VTD	0	0	0	0	**0**
Totaal reserves	**1.980.051**	**1.119.009**	**588.667**	**-1.208.312**	**2.479.415**
Te bestemmen resultaat	1.950.689	-1.950.689			**328.244**
Terugbetaling deelnemende gemeenten		831.680			
Totaal vermogen	**3.930.740**	**0**	**588.667**	**-1.208.312**	**2.807.659**

De reserves worden toegelicht bij het eigen vermogen in de jaarrekening.

3.1 Risico-inventarisatie per balansdatum

Risico	Risicokans	Impact	Bedrag
Algemeen			
Calamiteit waardoor reguliere dienstverlening in gevaar komt	klein	groot	225.000
Arbeidsmarktproblematiek	groot	groot	525.000
Boventalligheid	gemiddeld	gemiddeld	150.000
Het niet voldoen aan de AVG ten aanzien van privacy en informatiebeveiliging	groot	groot	525.000
Klachtenafhandeling/schade als gevolg van (medische) handelingen	klein	klein	22.500
Forensische geneeskunde	gemiddeld	gemiddeld	150.000
Onvoorziene toename van de vraag van onze dienstverlening	klein	groot	225.000
Financieel/economisch			
Inkoopbeleid in relatie tot (Europese) aanbesteding	groot	gemiddeld	210.000
Loon- en prijsontwikkelingen boven compensatie	groot	gemiddeld	210.000
Verantwoording rechtmatigheid uitvoering van regelingen penvoerderschappen	zeer klein	gemiddeld	30.000
Informatisering en Automatisering			
Digitale verstoring/Cybercrime	groot	groot	525.000
Huisvesting			
Ontwikkelingen huisvesting	gemiddeld	gemiddeld	150.000
Totaal risico's			**2.947.500**

Uit bovenstaande tabel blijkt dat alle risico's zijn gewogen naar de kans dat ze zich kunnen voordoen en de financiële impact die ze voor GGD Drenthe kunnen hebben. Op geld gewaardeerd betekent dit een bedrag van € 2.947.500. Bij het inventariseren van de risico's hebben wij het voorzichtigheidsprincipe in acht genomen. Dit betekent dat wij rekening houden met alle mogelijke risico's op balansdatum. Overigens onderkennen wij dat nooit alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen.

Calamiteit waardoor reguliere dienstverlening in gevaar komt
Capaciteitsproblemen (schaarste van mensen, (financiële) middelen, kennis) door onzekerheden over toekomstig verloop van nieuwe infectieziekten en de gevolgen voor de volksgezondheid op korte en lange termijn.

Arbeidsmarktproblematiek
In de huidige arbeidsmarkt zien we steeds vaker uitdagingen bij het invullen van vacatures, doordat het beschikbare potentieel blijft afnemen. Dit vergroot het risico dat onze dienstverlening onder druk komt te staan wanneer we niet tijdig de juiste mensen op de juiste plek krijgen. De effecten hiervan zijn inmiddels merkbaar, met stijgende kosten voor werving, inhuur en langere inwerkperiodes. Dit vraagt om meer creativiteit en aanpassingen binnen onze organisatie om wendbaar te blijven en de continuïteit van onze dienstverlening te waarborgen.

Boventallige medewerkers
Uit ervaring van de afgelopen jaren leert dat de situatie van boventalligheid of medewerkers die op een ander spoor komen door veranderende werkzaamheden, gemiddeld 2 medewerkers op jaarbasis, zijn.

Voldoen aan regels voor omgang met persoonsgegevens Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
GGD-en maken veel gebruik van persoonsgegevens. Er bestaan nog steeds wezenlijke risico's voor bescherming van persoonsgegevens bij testen, vaccineren en het bron- en contactonderzoek tijdens de coronapandemie blijkt uit onderzoek AP.

Op 28 maart 2023 heeft de GGD van Stichting Initiatieven Collectieve Acties Massaschade (ICAM) een dagvaarding ontvangen. Naast GGD Drenthe stelt ICAM met deze dagvaarding in totaal 34 partijen (waaronder VWS, GGD GHOR Nederland en alle GGD'en) aansprakelijk voor de schade die vele burgers volgens haar zouden hebben geleden naar aanleiding van de datadiefstal eind januari 2021 uit CoronIT (het landelijke registratiesysteem voor Covid-19 testen en vaccinaties).

ICAM eist in deze massaclaim- zaak onder meer een schadevergoeding van €500 voor iedere persoon van wie de gegevens mogelijk gestolen zijn (volgens ICAM 6,5 miljoen personen), tot €1.500 voor eenieder waarvan vast komt te staan dat hun gegevens inderdaad zijn gestolen.

Onze verzekeraar heeft aangegeven aan de hand van de uitgebrachte dagvaarding te gaan beoordelen of dekking bestaat voor deze vorm van aansprakelijkheid en schade onder onze desbetreffende polis. De verzekeraar heeft ook een advocaat aangewezen, AKD Advocaten, die alle GGD'en vertegenwoordigt.

Nu 25 GGD'en een claim boven het hoofd hangt, worden door VWS alle extra in- en externe kosten van de GGD'en gerelateerd aan de ICAM-claim vergoed via een meerkostenregeling. De kosten worden niet vergoed als men van mening is dat er sprake is van opzet of grove schuld aan de kant van de GGD'en.

Op 22 april 2024 vond de zitting plaats over de ontvankelijkheidsfase en op 17 juli 2024 is er (tussen)vonnis gewezen. De rechtbank heeft een niet-ontvankelijkheidsverklaring uitgesproken tegen zes gedaagde partijen. Ook heeft de rechtbank ICAM niet-ontvankelijk verklaard in de schadevergoedingsvorderingen. De overige ontvankelijkheidsverweren van de GGD'en, VWS en GGD GHOR Nederland zijn niet geslaagd, dus de rechtbank procedure gaat voor een deel van de vorderingen verder naar de inhoudelijke fase.

ICAM heeft echter op 16 oktober 2024 hoger beroep aangetekend tegen het tussenvonnis. In de appeldagvaardingen zijn nog geen onderliggende gronden van het hoger beroep opgenomen. Deze worden pas bekend zodra ICAM een memorie van grieven (de inhoudelijke gronden voor het hoger beroep) indient. ICAM heeft gedagvaard tegen 8 april 2025. Op die datum zal AKD zich als advocaat melden bij het hof. AKD heeft met de andere advocatenteams afgestemd en gaat deze datum vervroegen naar 10 december. Na het

melden als advocaat, namens de GGD-en, zal ICAM de memorie van grieven moeten indienen en gaat de procedure bij het hof inhoudelijk verder. In de tussentijd staat de procedure bij de rechtbank stil (aangehouden/geschorst). Het zal waarschijnlijk nog jaren duren voordat er een uitspraak volgt over het inhoudelijke deel van deze zaak.
Wat dit in de toekomst gaat betekenen, is volkomen onduidelijk daar dit geen verantwoordelijkheid is van GGD Drenthe maar hier wel tijd en energie in gaat zitten.

Klachtenafhandeling/schade als gevolg van (medische) handelingen
Het financiële risico van klachtenafhandeling en schadevergoeding als gevolg van (medische) handelingen kan GGD Drenthe aanzienlijke kosten opleveren. Het kan de reputatie van GGD Drenthe beschadigen, wat leidt tot verlies van vertrouwen en verdere financiële gevolgen. Het is daarom belangrijk om te investeren in een effectieve klachtenafhandeling en verzekeringsdekking om het financiële risico te beperken.

Forensische geneeskunde
De uitvoering van forensische geneeskunde, gemeentelijke lijkschouw en medische arrestantzorg voor de regionale politie-eenheden, is per 1 januari 2025 overgeheveld naar GGD Fryslan. Medewerkers werkzaam voor forensische geneeskunde in dienst van GGD Drenthe zijn per 1 januari 2025 in dienst getreden van GGD Fryslan.

Doordat de politie de medische arrestantenzorg gaat aanbesteden, bestaat de kans dat wij deze dienstverlening op termijn kwijtraken aan marktpartijen. Dit zou kunnen leiden tot een aanzienlijk verlies aan schaalvoordelen en navenante opbrengsten.

Onvoorziene toename van de vraag van onze dienstverlening
Niet tijdig voldoende (gekwalificeerd) personeel weten te krijgen en we daardoor hoger kosten gemaakt moeten worden voor werving en selectie of inhuur en inwerken.

Inkoopbeleid in relatie tot (Europese) aanbestedingen
Een niet goed inkoopbeleid in het kader van (Europese) aanbestedingen kan leiden tot financiële risico's. Dit komt omdat er meerdere regels en vereisten gelden voor deze aanbestedingen en fouten hierin kunnen leiden tot boetes en juridische procedures. Een goed inkoopbeleid is dan ook van belang om financiële risico's te beperken in het kader van Europese aanbestedingen.

Loon- en prijsindexatie
De reserve loon- en prijsontwikkelingen is maximaal 2,5% van de begrote lasten op basis van de notitie ‘Samen werken voor Drenthe’. Voor de loon- en prijsontwikkelingen in de begroting wordt uitgegaan van de CPB reeksen; Prijs Bruto binnenlandsproduct, Prijs overheidsconsumptie beloning werknemers.

De huidige CAO SGO heeft een looptijd tot en met 31 maart 2025. De onderhandelingen voor een nieuwe CAO zijn op het moment in volle gang. De kans dat de loonstijging hoger wordt dan waarvoor we gecompenseerd worden is groot.

Verantwoording rechtmatigheid uitvoering van regelingen
Als penvoerder is de GGD in meeste gevallen aansprakelijk voor een correcte verantwoording en op de rechtmatigheid van binnen het penvoerderschap bestede middelen. Ook voor participerende partners.

Digitale verstoring/Cybercrime
De snelle ontwikkelingen in ICT bieden kansen, maar vergroten ook de risico's van digitale verstoringen en cybercrime. Onze toenemende afhankelijkheid van digitale systemen maakt ons kwetsbaar voor incidenten zoals stroomuitval, hacking of datadiefstal. Dergelijke verstoringen kunnen grote gevolgen hebben voor onze primaire processen, vooral voor de continuïteit van de acute hulpverlening. Het blijft essentieel om te investeren in cyberbeveiliging, back-upsystemen en crisisplannen om de impact van digitale dreigingen te minimaliseren.

Ontwikkelingen huisvesting
Onze huisvesting is een cruciale factor voor onze bedrijfsvoering. Het gebouw aan de Mien Ruysweg vertoont steeds vaker tekenen van overbelasting en onderhoudsachterstand. Deze risico's benadrukken de noodzaak van een duurzame huisvestingsstrategie om operationele verstoringen en oplopende kosten te voorkomen.

3.2 Weerstandspositie

Om te kunnen beoordelen of de opgebouwde reservepositie zich juist verhoudt tot de financiële risico's wordt de ratio weerstandvermogen gehanteerd die ontwikkeld is door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement samen met de universiteit Twente. De ratio wordt berekend door het aanwezige weerstandvermogen te delen door de financiële totaalwaardering van de risico's. Bij de beoordeling van het weerstandsvermogen wordt de volgende tabel gehanteerd:

Ratio weerstandsvermogen	Waardering
> 2	uitstekend
1,4 - 2	ruim voldoende
1 - 1,4	voldoende
0,8 - 1	matig
0,6 - 0,8	onvoldoende

Door het ontbreken van weerstandsvermogen bij GGD Drenthe is de ratio voor GGD Drenthe 0. GGD Drenthe is onvoldoende in staat om de mogelijke risico's zelf op te vangen en zal bij het zich voordoen van deze risico's een beroep doen op de bij gemeenten aanwezige weerstandscapaciteit.

Hieronder een overzicht met daarin het verschil tussen benodigd en beschikbaar weerstandsvermogen naar rato voor de Drentse gemeenten.

	inwoners 1-1-2024	Benodigd weerstands-vermogen
Aa en Hunze	25.845	151.108
Assen	69.701	407.522
Borger-Odoorn	26.014	152.097
Coevorden	35.725	208.874
Emmen	109.346	639.315
Hoogeveen	56.591	330.872
Meppel	35.810	209.371
Midden-Drenthe	34.092	199.326
Noordenveld	31.686	185.259
Tynaarlo	34.736	203.092
Westerveld	20.003	116.952
De Wolden	24.580	143.712
Totaal	**504.129**	**2.947.500**

4. Kengetallen

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Naast de kengetallen vindt ook een beoordeling plaats van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Door middel van de genoemde kengetallen wordt 'de structureel en reëel sluitende begroting' onderbouwd. Hierna volgt een overzicht van de kengetallen.

Verloop van de kengetallen				
Kengetallen		**Resultaat 2023**	**Begroot 2024**	**Resultaat 2024**
netto schuldquote		-6,1%	-2,0%	-4,2%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		-6,1%	-2,0%	-4,2%
solvabiliteitsrisico		32,7%	49,1%	23,7%
structurele exploitatieruimte		1,6%	-0,2%	-2,1%
grondexploitatie		nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit		nvt	nvt	nvt

Beoordeling kengetallen GGD Drenthe

Voorgeschreven is dat naast de kengetallen zelf, een beoordeling plaatsvindt van de onderlinge verhouding hiervan in relatie tot de financiële positie. Het is overigens van belang de kengetallen in samenhang te zien omdat een afzonderlijk kengetal niet zoveel zegt over de financiële positie.

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Normaal ligt de netto schuldquote tussen 0% en 90% (landelijk gehanteerde richtlijn). Als de netto schuldquote tussen 100% en 130% ligt, is de schuld hoog (oranje). Als de netto

schuldquote boven de 130% uitkomt, dan bevindt men zich in de gevarenzone (rood). De netto schuldquote van de GGD Drenthe blijft ruimschoots binnen de norm.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin men in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Hierbij wordt het eigen vermogen uitgedrukt in een percentage van het balanstotaal. Volgens de landelijk gehanteerde richtlijn moet de solvabiliteitsratio minimaal 30% zijn. De solvabiliteitsratio van de GGD Drenthe is afgerond 24% en daarmee onvoldoende.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. De structurele exploitatieruimte van de GGD Drenthe is nagenoeg nihil.

Grondexploitatie
Dit kengetal is specifiek voor gemeenten en niet van toepassing voor de GGD Drenthe.

Belastingcapaciteit
Dit kengetal is specifiek voor gemeenten en niet van toepassing voor de GGD Drenthe.

1.2.3 Paragraaf Verbonden partijen

Deze paragraaf geeft inzicht in 'derde rechtspersonen' waarmee GGD Drenthe een bestuurlijke en financiële band heeft. Op het moment van opstellen van de jaarrekening 2024 is bekend dat GGD Drenthe in dit kader 1 relatie kent:

GGD GHOR Nederland

Bestuurlijk en financieel belang
GGD Drenthe betaalt op jaarbasis een contributie aan GGD GHOR Nederland gebaseerd op een bijdrage per inwoner, voor 2024 bedroeg deze contributie € 63.688.

Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering
Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de afvaardiging van de directeur publieke gezondheid van GGD Drenthe (tevens GHOR) in zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur.

1.2.4 Paragraaf Financiering

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende leningen. Verder worden de decentrale overheden verplicht een Treasurystatuut op te stellen en een Paragraaf financiering in de begroting en het jaarverslag op te nemen.

1. Treasurystatuut

Het treasurystatuut is onderdeel van de financiële verordening GGD Drenthe en VRD. In de verordening is vastgelegd dat GGD Drenthe voldoende liquiditeiten beschikbaar moet hebben om de vastgestelde plannen

te kunnen uitvoeren. Hiervoor worden tijdig en voldoende middelen aangetrokken zodat de begroting kan worden uitgevoerd binnen de door het Algemeen Bestuur gestelde kaders. De afgelopen jaren zijn er belangrijke (maatschappelijke) ontwikkelingen geweest die van invloed zijn op de treasury van decentrale overheden. Op Europees niveau zijn er maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de overheidsuitgaven nu en op langere termijn houdbaar blijven. Deze maatregelen zijn vertaald naar Nederlandse wetgeving, zoals de invoering van het verplicht schatkistbankieren en de Wet houdbare Overheids-Financiën (Hof). Deze wijzigingen zijn opgenomen in de financiële verordening van GGD Drenthe en VRD.

2. Risicobeheer

Ten aanzien van het risicoprofiel is de richtlijn opgenomen dat de GGD alleen gelden uitzet bij instellingen met een zogenaamde triple A-status, de meest betrouwbare bankinstellingen in Nederland. Na de bankencrisis is een groot aantal instellingen teruggeplaatst naar een dubbele A-status. De Bank voor Nederlandse gemeenten (BNG) heeft zijn triple A-status behouden. Bij deze bank zetten wij de eventuele overtallige middelen uit. Wij dienen, net als alle andere lokale overheden, onze overtollige middelen (boven € 1.000.000) naar een gereserveerde rekening bij de BNG over te boeken. Uit deze overtollige middelen voorziet het Rijk zich in een deel van haar financieringsbehoefte.

3. Renterisico kortlopende financiering (kasgeldlimiet)

Een belangrijk uitgangspunt van de Wet Fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten van openbare lichamen. Om een grens te stellen aan kortlopende financiering is in de Wet Fido de kasgeldlimiet opgenomen. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld geleend mag worden voor een periode van maximaal 1 jaar. De limiet is vastgesteld op 8,2% van het begrotingstotaal. In geen enkel kwartaal in 2024 heeft de GGD Drenthe de kasgeldlimiet overschreden.

	Berekening kasgeldlimiet 2024 (bedrag x € 1.000)	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
1	*Toegestane kasgeldlimiet*				
	* In procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
	* In bedrag	2.961	2.961	2.961	2.961
2	Omvang vlottende schuld	23	11	50	57
3	Vlottende middelen	302	772	256	158
	Toets kasgeldlimiet				
4	Totaal netto vlottende schuld	-279	-760	-205	-101
	Toegestane kasgeldlimiet	2.961	2.961	2.961	2.961
	Ruimte	**3.240**	**3.721**	**3.166**	**3.062**

4. Renterisico vaste schuld (renterisiconorm)

Ook voor renterisico's vaste schuld is in de Wet Fido een norm gesteld. Deze norm, de renterisiconorm, bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Het doel van deze norm is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten, welke consequenties kunnen hebben voor de financiële positie. GGD Drenthe is in 2024 ruim onder de renterisiconorm gebleven.

	Renterisiconorm (in mln. Euros's)	2023	2024
	Berekening renterisiconorm		
1	Begrotingstotaal aan lasten	47,5	42,3
2	Vastgesteld percentage	20%	20%
3	**Renterisiconorm, in bedrag (1x2)**	**9,5**	**8,5**
	Berekening renterisico		
4	Renteherzieningen	0,0	0,0
5	Betaalde aflossingen	0,0	0,0
6	**Renterisico (4+5)**	**0,0**	**0,0**
	Toets aan renterisiconorm		
3	Renterisiconorm, in bedrag	9,5	8,5
6	Renterisico	0,0	0,0
	Ruimte + / overschrijding - (3-6)	**9,5**	**8,5**

5. Europese Monetaire Unie (EMU)-saldo

Decentrale overheden moeten in hun jaarrekening een berekening opnemen van het zogenoemde EMU-saldo op basis van artikel 20 van het BBV.

EU-lidstaten mogen een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product. Hiervan is in Nederland 0,5% voor de decentrale overheden. De EMU-systematiek werkt anders dan het baten-lastenstelsel dat deze overheden hanteren. Investeringen en uitgaven uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in het baten-lastenstelsel, maar wel in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan daardoor toch een negatief EMU-saldo ontstaan.

		Begroting 2024	Resultaat 2024
	Omschrijving	**€**	**€**
1	Exploitatiesaldo **vóór** toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	373	-341
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	525	287
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	0	253
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	472	468
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), **voor zover niet op exploitatie verantwoord**	0	5
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties **niet op exploitatie verantwoord**	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0
11	Verkoop van effecten:	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)		
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?		
Berekend EMU-saldo		**426**	**-264**

2 Jaarrekening 2024

2.1 Balans per 31 december 2024

(bedragen x € 1.000)

ACTIVA

		31-12-2024		31-12-2023	
Vaste activa					
Materiële vaste activa					
	Investeringen met economisch nut	1.266		1.090	
Totaal vaste activa			***1.266***		***1.090***
Vlottende activa					
Voorraden		83	*83*	35	*35*
Uitzettingen korter dan één jaar			*9.620*		*10.194*
	Vorderingen op openbare lichamen	1.550		1.441	
	Uitzettingen in 's Rijks schatkist korter dan één jaar	7.796		8.374	
	Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-		29	
	Overige vorderingen	275		351	
Overlopende activa			*619*		*440*
	Vooruitbetaalde bedragen	619		440	
Liquide middelen			*255*		*256*
	Kassaldi	2		1	
	Banksaldi	254		255	
Totaal vlottende activa			***10.578***		***10.926***
Totaal activa			**11.844**		**12.016**

PASSIVA

		31-12-2024		31-12-2023	
Vaste passiva					
Eigen vermogen			*2.808*		*3.931*
	Algemene reserve	-		-	
	Bestemmingsreserves	2.479		1.980	
	Resultaat boekjaar	328		1.951	
Voorzieningen		389	*389*	154	*154*
Totaal vaste passiva			***3.197***		***4.084***
Vlottende passiva					
Netto-vlottende schulden korter dan één jaar			*1.243*		*1.374*
	Overige schulden	1.243		1.374	
Overlopende passiva			*7.404*		*6.557*
	Nog te betalen bedragen	3.324		3.042	
	Vooruitontvangen bedragen	4.081		3.515	
Totaal vlottende passiva			***8.647***		***7.931***
Totaal passiva			**11.844**		**12.016**

2.2 Overzicht van baten en lasten

	Programma	Resultaat 2023	Begroting 2024 voor wijziging	Begroting 2024 na wijziging	Resultaat 2024	Verschil 2024
Baten	Crisis, Rampen en Incidenten	1.162	1.210	1.133	1.133	0
	Gezondheid en Leven	2.596	2.318	3.672	3.090	-582
	Publieke Zorg & Dienstverlening	33.265	23.211	25.319	27.943	2.625
	Samen Veilig	9.338	9.129	10.455	10.254	-201
	Bedrijfsvoering - Concern	858	596	825	852	27
	Bedrijfsvoering	959	15	23	254	231
Totaal Baten		**48.178**	**36.478**	**41.426**	**43.526**	**2.100**
Lasten	Crisis, Rampen en Incidenten	-1.144	-1.210	-1.133	-1.090	42
	Gezondheid en Leven	-2.373	-2.352	-3.836	-2.986	849
	Publieke Zorg & Dienstverlening	-32.861	-22.894	-25.305	-28.207	-2.902
	Samen Veilig	-9.553	-9.039	-10.370	-9.882	488
	Bedrijfsvoering - Concern	35	-596	-1.140	-1.778	-638
	Bedrijfsvoering	-1.006	-15	-531	76	608
Totaal Lasten		**-46.902**	**-36.106**	**-42.315**	**-43.867**	**-1.552**
Resultaat voor bestemming reserveringen		**1.276**	**373**	**-889**	**-341**	**548**
Reserveringen						
	Gezondheid en Leven	-28	34	163	162	-2
	Publieke Zorg & Dienstverlening	-30	-317	-13	-48	-35
	Samen Veilig	233	-90	-85	-89	-4
	Bedrijfsvoering - Concern	-12	0	315	187	-128
	Bedrijfsvoering	512	0	509	458	-51
Totaal Reserveringen		**674**	**-373**	**889**	**670**	**-219**
Resultaat na bestemming reserveringen		**1.951**	**0**	**0**	**328**	**328**

Voor een analyse op de programma's wordt verwezen naar de programmaverantwoording in het jaarverslag.

Resultaatverklaring op hoofdlijnen

Het boekjaar 2024 is afgesloten met een voordelig resultaat na bestemming/reserveringen van € 328.244.

Het programma Crisis, Rampen en Incidenten is afgesloten met een positief saldo van € 42.470.

Het programma Gezondheid en Leven is afgesloten met een positief saldo van € 265.612. Het voordeel is ontstaan bij het product Gezondheidsbevordering doordat vacatures voor (strategisch) adviseurs pas in de loop van 2024 zijn opgevuld.

Het programma Publieke Zorg & Dienstverlening is per saldo afgesloten met een negatief resultaat van € 312.409. Een aantal producten zijn positief en een aantal producten zijn negatief afgesloten.
Forensische Geneeskunde is afgesloten met een negatief resultaat van € 120.000 door met name hogere kosten voor het inhuren van forensische artsen (€ 182.000) tegenover een voordeel van € 62.000 op opbrengsten en VPB.
Infectieziektebestrijding is voordelig afgesloten met € 72.000 en ontstaan door een voordeel op de personeelskosten (€ 139.000) en een nadeel op het programma HP-zone (€ 67.000).
Bij het product Preventieve logopedie is het positieve saldo van € 55.000 ontstaan door een voordeel op de personeelskosten.
Het voordeel van € 151.000 op het product Oekraïne is ontstaan door lagere personeelskosten.

Het nadeel van € 388.000 van het product PZ&D Algemeen is ontstaan door met name hogere personeelskosten (€ 270.000). Daarnaast waren de kosten van coaching en advieskosten voor de (incidentele) voorbereiding en implementatiekosten 'Samen Sterk' € 214.000 hoger.

Het programma Samen Veilig is afgesloten met een positief saldo van € 283.402. Dit voordeel is voornamelijk ontstaan bij het product Veilig Thuis Drenthe. VTD heeft in 2024 ten behoeve van de doorontwikkeling een aanvullende bijdrage toegekend gekregen van € 904.000. In 2024 is hiervan € 209.000 niet aangewend.
Het programma Bedrijfsvoering en middelen is afgesloten met een positief saldo van € 49.169. Dit wordt onder andere veroorzaakt door verlaging van het concernbudget met € 850.000 ten gunste van het programma Publieke Zorg & Dienstverlening. Door opgelopen rentes op ons rekening-courant saldo bij Rijksschatkist is er een voordeel ontstaan van € 210.000. Daarnaast een voordeel van € 574.000 op overhead en bedrijfsvoering voor extra gefinancierde taken zoals VIP (Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid) en vaccinatiecampagne tegen COVID-19.

Financiële verantwoording IZB+ - de opgeschaalde infectieziektebestrijding gericht op COVID-19

Opgave meerkosten 2024 COVID-19 bij GGD Drenthe	
Kostenspecificatie (kosten incl BTW)	**kosten 2024**
Periode 1 januari 2024 t/m 31 december 2024 doorlopende verplichtingen	
Salarissen, transitievergoeding en WW	€ 45.827
Overige personele kosten	
Kosten locaties	€ -1.239
Activa	
Overige meerkosten	€ -36
Periode 1 januari 2024 t/m 31 december 2024 kosten Icam-claimen	
Kosten icam,	
Juridische kosten	€ 2.863
Totaal	**€ 47.415**

Het Ministerie van VWS heeft met de GGD'en afspraken, vastgelegd in de financiële bijlage bij de kaderbrief van 18 november 2022, gemaakt over doorlopende verplichtingen van meerkosten die na 1 juli 2023 doorlopen. Er zijn ook afspraken gemaakt over de vergoeding van de kosten die te maken hebben met de zogenaamde ICAM claim (datalek).

Over 2024 hebben we € 47.415 aan meerkosten die voor compensatie in aanmerking komen. Aan voorschotten hebben we reeds ontvangen van het Ministerie van VWS € 47.546. Resteert een terug te betalen bedrag over 2024 aan het Ministerie van VWS van € 131.

Het ministerie van VWS heeft besloten de meerkosten regeling per 31 december 2024 te beëindigen. Voor doorlopende meerkosten heeft ministerie van VWS een afkoopregeling aangeboden. Aangezien wij per 2025 geen doorlopende meerkosten meer hebben maken wij geen gebruik van de afkoopregeling. De kosten met betrekking op de Icam-claim vallen buiten de afspraken die gemaakt zijn over de afkoop. Deze kosten blijven declarabel in de toekomst.

1. Toelichting op de balans per 31 december 2024

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

- De jaarrekening is opgemaakt volgens de grondslagen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor gemeenten en provincies.
- De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
- De lasten en baten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden (voorzichtigheidsbeginsel).

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen (gebaseerd op de verwachte economische levensduur). Kleine aankopen worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van het resultaat gebracht.

Voorraden
De voorraad vaccinaties is gewaardeerd tegen de actuele kostprijs.

Uitzettingen korter dan één jaar, overlopende activa en liquide middelen
De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid.

Eigen vermogen
Het eigen vermogen betreft het saldo van de bezittingen en schulden en bestaat uit de reserves en het resultaat voor bestemming van het lopende jaar.

Voorzieningen
De voorziening verlof is opgenomen tegen nominale waarde. Hiervoor wordt afgeweken van de BBV richtlijnen om geen voorziening op te nemen voor arbeidsgerelateerde kosten.

Netto-vlottende schulden korter dan één jaar en overlopende passiva
De schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Algemene grondslagen voor de rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV en de financiële verordening GGD en VRD vastgesteld door het AB op 13 september 2023. De rechtmatigheidsverantwoording omvat het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium.

Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 18 december 2024 door het AB is vastgesteld. Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten onrechtmatig zijn, tenzij deze overschrijdingen acceptabel zijn op basis van de in artikel 7 lid 3 van de financiële verordening genoemde uitzonderingen. Voor het M&O criterium is het interne controleplan van GGD Drenthe leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik.

Voor het opnemen van cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording wordt een verantwoordingsgrens van 3% van de totale lasten (inclusief dotaties aan de reserves) gehanteerd. De rapporteringstolerantie is vastgesteld op € 1.295.934. Fouten en onduidelijkheden boven dit bedrag, worden opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering.

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)

Materiële vaste activa

Investeringen met economisch nut

Omschrijving	Afschrijv %	Aanschaf	Cumulatieve Afschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Mutaties 2024 Investering	Des-investering	Duurzame waardever-mindering	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
(medisch)inventaris / verbouwingen	10	1.967	1.179	789	95	5	-	148	731
Automatisering	25-33	1.856	1.556	299	373	-	-	139	534
Wagenpark	20	17	15	2	-	-	-	-	2
Totaal		**3.840**	**2.750**	**1.090**	**468**	**5**	**-**	**287**	**1.266**

De investeringen betreffen alle investeringen met een economisch nut.

De investeringen betreffen:

- € 67.000 aan medisch inventaris zoals audioapparatuur, behandelstoelen, etc.,
- € 28.000 huurdersinvesteringen bij consultatiebureaus;
- € 373.000 vervangingsinvesteringen bij automatisering zoals mobieltjes, laptops, netwerkomgeving, headseats en telefonie.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden (bedragen x € 1.000)

De voorraad vaccins is gestegen van € 35.000 naar € 83.000.

Uitzettingen korter dan één jaar (bedragen x € 1.000)

Specificatie uitzettingen korter dan 1 jaar	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen		
Deelnemende gemeenten	499	291
Overige vorderingen op openbare lichamen	1.051	1.150
Totaal vorderingen op openbare lichamen	*1.550*	*1.441*
Uitzettingen in 's Rijks schatkist korter dan 1 jaar		
Rekening-courant Ministerie van Financiën	7.796	8.374
Totaal uitzettingen in 's Rijks schatkist korter dan 1 jaar	*7.796*	*8.374*
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen		
Rekening-courant GHOR	-	29
Totaal rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	-	*29*
Overige vorderingen		
Debiteuren	145	145
Voorziening dubieuze debiteuren	-11	-5
Overige vorderingen	141	211
Totaal overige vorderingen	*275*	*351*
Totaal uitzettingen korter dan 1 jaar	**9.620**	**10.194**

Vorderingen op openbare lichamen
De overige vorderingen op openbare lichamen heeft voor € 422.000 betrekking op een vordering op GGD GHOR Nederland inzake diverse projecten (Rookvrij, Nu Niet Zwanger, ondersteuningsaanbod gezonde school, PGA), een vordering van € 141.000 op GGD regio Utrecht voor subsidie VIP, een vordering van € 119.000 op het Ministerie van Financiën voor rente over het 4e kwartaal.

Uitzettingen in 's Rijks schatkist korter dan 1 jaar
De uitzettingen in 's Rijks schatkist betreft de rekening-courant verhouding met het ministerie van Financiën. Decentrale overheden zijn verplicht de overtollige (liquide) middelen hier aan te houden. Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Zie voor de berekening van de drempelbedragen het overzicht onder de post liquide middelen.

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)

Specificatie overlopende activa	31-12-2024	31-12-2023
Vooruitbetaalde bedragen en borg	619	440
Totaal	**619**	**440**

€ 10.000 heeft betrekking op waarborgsommen. Het restant betreft vooruitbetaalde bedragen.

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)

Specificatie liquide middelen	31-12-2024	31-12-2023
Kasgelden	2	1
BNG Bank	237	238
BNG Bank - GHOR	15	14
ABN-AMRO Bank	2	3
Totaal	**255**	**255**

Het rekening-courant krediet bij de BNG-bank heeft een limiet van € 1.000.000.

In 2024 geldt voor GGD Drenthe een drempelbedrag schatkistbankieren van € 1.000.000. Het gemiddeld bedrag per dag dat in 2024 is aangehouden buiten de schatkist bedraagt € 253.201. In deze berekening is het BNG Banksaldo van de GHOR opgenomen, dit saldo staat niet ter vrije beschikking aan GGD Drenthe.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**1.000**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**251**	**254**	**254**	**254**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	749	746	746	746
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	41.426			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	41.426			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1.000			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	22.830	23.097	23.339	23.408
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	251	254	254	254

Het drempelbedrag is het bedrag aan liquide middelen dat (gemiddeld) per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden.

Per kwartaal mag het gemiddelde van de (liquide) middelen die de decentrale overheid dagelijks buiten de schatkist laat niet boven het drempelbedrag uitkomen. GGD Drenthe is in 2024 binnen het drempelbedrag gebleven. De liquide middelen die buiten de schatkist zijn aangehouden, zijn enkel gebruikt voor het betalingsverkeer.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen (bedragen x € 1.000)

	1-1-2024	terugstorting cq. herbestemming	toevoegingen	onttrekkingen	31-12-2024
Bestemmingsreserves					
Reserve loon- en prijsontwikkeling	-0	453	-	-453	-0
Risicoreserve additionele taken	1.361	-46	523	-187	1.651
Reserve Organisatieontwikkeling	178	768	50	-474	522
Egalisatiereserve	441	-56	15	-94	307
Totaal Reserves	**1.980**	**1.119**	**589**	**-1.208**	**2.479**
Te bestemmen resultaat 2023/2024	1.951	1.951	-	-	328
Terugbetaling deelnemende gemeenten 2023/2024	-	-832	-	-	-
Totaal Vermogen	**3.931**	**-**	**589**	**-1.208**	**2.808**

De stand per 1 januari 2024 en het voorstel resultaat bestemming 2023 sluiten aan met de door het Algemeen bestuur vastgestelde jaarrekening 2023. De verwachte dotaties en onttrekkingen zijn conform de vastgestelde Nota reserves en voorzieningen.

Reserve loon- en prijsontwikkeling

De algemene reserve is in 2023 omgezet in een reserve loon- en prijsontwikkeling. Deze reserve is bedoeld om financiële tegenvallers als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen te kunnen opvangen. Op basis van de notitie ‘Samenwerken voor Drenthe’ is de reserve in 2022 afgeroomd naar 2,5% van de totale begrote lasten, zijnde € 452.746. In 2024 is de reserve onttrokken om de loon- en prijsontwikkelingen van 2024 te kunnen opvangen.

Risicoreserve additionele taken

Voor de risico’s die GGD Drenthe loopt bij de additionele taken, houden we een risicoreserve aan met een omvang van 33% van de loonkosten van de additionele taken. De maximale omvang, conform de bestuurlijke norm, is € 1.796.668. De stand per 31 december 2024 is € 1.650.700 en daarmee onder de maximale omvang.

De toevoeging aan de Risicoreserve van € 523.176 betreft de 10% risico-opslag, die berekend wordt over de kostprijs van de additionele producten.

De onttrekking aan de Risicoreserve additionele taken betreffen:

- WW-uitkeringen voormalig personeel op additionele taken € 37.445
- Medische milieukunde – niet declarabele inzet € 150.000

Organisatieontwikkeling

De onttrekkingen aan de reserve organisatieontwikkeling betreffen:

- JGZ in Flow € 31.058
- Transformatie JGZ € 250.867
- RVU € 115.000
- Informatieveiligheid & privacy € 5.011
- Governance Zorg en Veiligheid Drenthe € 72.245

Egalisatiereserve

De toevoeging aan de egalisatiereserve betreffen:

- Onderzoekskosten epidemiologie	€	15.491

De onttrekkingen aan de egalisatiereserve betreffen:

- Onderzoekskosten epidemiologie	€	73.914
- Opleiding forensisch artsen	€	20.026

Totaal vermogen

Het totaal vermogen op 31 december 2024 bedraagt € 2.807.660, inclusief het resultaat over 2024 ad € 328.244.

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)

	Stand per 1-1-2024	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo per 31-12-2024
Voorziening verlofsparen	154	184	-44	293
Voorziening RVU	-	115	-19	96
Totaal	**154**	**299**	**-63**	**389**

Naast het spaarverlof is in 2024 ook voor het IKB verlof een voorziening gevormd.

In 2024 hebben 3 medewerkers gebruik gemaakt van de regeling RVU. Voor de daaruit voorkomende verplichtingen is een voorziening gevormd.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto-vlottende schulden korter dan één jaar (bedragen x € 1.000)

Specificatie netto-vlottende schulden korter dan 1 jaar	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren	1.182	1.374
Rekening-courant GHOR	62	-
Totaal netto-vlottende schulden korter dan 1 jaar	**1.243**	**1.374**

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)

Specificatie overlopende passiva	31-12-2024	31-12-2023
Nog te betalen bedragen		
Nog te betalen bedragen	822	721
Belastingen en premieheffing	2.501	2.321
Totaal nog te betalen bedragen	*3.324*	*3.042*
Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen projectgelden	368	259
Overige vooruitontvangen bedragen	3.712	3.256
Totaal vooruitontvangen bedragen	*4.081*	*3.515*
Totaal overlopende passiva	**7.404**	**6.557**

Nog te betalen bedragen
Dit betreffen facturen met een datum in 2025 maar betrekking hebbend op 2024.

Vooruitontvangen bedragen
De stijging op vooruitontvangen bedragen op 31-12-2024 heeft voornamelijk betrekking op SPUK financieringen. Het betreft terug te betalen bedragen voor SPUK-VIP (Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid) ad € 135.512 en voor SPUK-COVID-19-vaccinatie een bedrag van € 2.968.033 (2023 en 2024). Voor deze SPUK financieringen dienen nog definitieve afrekeningen opgemaakt te worden door het Ministerie van VWS.

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Huur Mien Ruysweg 1 te Assen
GGD Drenthe huurt de locatie Mien Ruysweg 1 te Assen van Long Term CRE Fund B.V. jaarlijks voor een bedrag van € 500.719. Het contract heeft een looptijd van 15 jaar, ingaande op 1 september 2015 en eindigend op 31 augustus 2030. De resterende verplichting voor de huur Mien Ruysweg 1 te Assen ultimo 2024 bedraagt € 2.837.406.

Technisch beheer kantoorautomatisering
GGD Drenthe is samen met de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) een verplichting met Dustin aangegaan voor technisch beheer van kantoorautomatisering. De looptijd is 4 jaar en loopt tot en met 31 december 2026. De verplichting per jaar voor GGD Drenthe bedraagt € 132.774. De resterende verplichting van het contract ultimo 2024 bedraagt voor GGD Drenthe € 265.548. Daarnaast hebben we met Axians, Data Management Solutions en Kinwell overeenkomsten voor overig technisch beheer van kantoorautomatisering. De jaarlijkse kosten bedragen € 135.397 en de overeenkomsten hebben een looptijd variërend van 12 tot 37 maanden. De totaal resterende verplichting bedraagt € 212.951.

Van Duijnen Koffie B.V.
GGD Drenthe is samen met de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) een verplichting aangegaan voor aankoop van warme dranken bij Duijnen Koffie B.V. De looptijd van het contract is 5 jaar en loopt tot 31 december 2025. De verplichting per jaar voor GGD Drenthe bedraagt € 11.510. De resterende verplichting van het contract ultimo 2024 bedraagt € 11.510.

Atalian Green Kitchen
GGD Drenthe is samen met de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) een verplichting aangegaan voor de catering op de locatie Mien Ruysweg te Assen. De resterende looptijd is 33 maanden en loopt tot en met 30 september 2027. De verplichting per jaar voor GGD Drenthe bedraagt € 60.984. De resterende verplichting van het contract ultimo 2024 bedraagt € 167.706.

Dokter Schoonmaakbedrijf
GGD Drenthe is samen met de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) een verplichting aangegaan voor de schoonmaak van diverse gebouwen. De looptijd van het contract is 5 jaar en loopt tot 31 december 2025. De verplichting per jaar voor GGD Drenthe voor de locatie Mien Ruysweg 1 te Assen bedraagt € 95.194. De resterende verplichting van het contract ultimo 2024 bedraagt voor GGD Drenthe € 95.194. De verplichting van de schoonmaak voor de overige locaties zijn opgenomen onder overige huurverplichtingen.

Overige huurverplichtingen
GGD Drenthe heeft, in het kader van haar huisvesting, een verplichting van € 580.437 per jaar voor aangegane huurverplichtingen (inclusief schoonmaak- en servicekosten) voor de consultatiebureaus, TBC en reizigersvaccinaties in Drenthe. De looptijden van de huurcontracten van de verschillende locaties variëren van enkele maanden tot een maximum van 10 jaar.

De totale verplichting ultimo boekjaar bedraagt € 1.531.282 en is over de looptijd als volgt uit te splitsen:
1. Verplichting met een looptijd < 1 jaar € 565.568;
2. Verplichting met een looptijd >1 jaar < 5 jaar € 882.010;
3. Verplichting met een looptijd > 5 jaar € 83.704.

Verlofrechten
De verplichting voor overlopende verlofrechten is niet opgenomen. Op basis van een inventarisatie blijkt een saldo aan verlofrechten (exclusief IKB- en spaarverlof) per ultimo boekjaar van 27.965 uren (2023: 32.024). Tegen een gemiddeld uurloon van € 45,05 per werknemer zou dit een kostenpost van € 1.259.823 bij uitbetaling opleveren.

2. Tabel inzake taakvelden

Taakvelden (bedragen x € 1.000)

BBV-Taakvelden	Begroting 2024	Realisatie 2024
Baten		
0.10 Mutaties reserves	1.101	802
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0
0.4 Overhead	1.433	1.430
0.5 Treasury	300	510
0.8 Overige baten en lasten	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0
0 Bestuur en ondersteuning	**2.834**	**2.742**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.236	1.236
1.2 Openbare orde en veiligheid	182	134
1 Veiligheid	**1.418**	**1.370**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.283	1.426
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	8.654	8.665
6.81b Maatschappelijke en vrouwenopvang	274	268
6 Sociaal Domein	**10.211**	**10.358**
7.1 Volksgezondheid	27.791	30.630
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	442	462
7 Volksgezondheid en milieu	**28.234**	**31.093**
Totaal Baten	42.697	45.563
Lasten		
0.10 Mutaties reserves	-514	-531
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	-328
0.4 Overhead	-9.266	-9.719
0.8 Overige baten en lasten	-1.263	-829
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	12
0 Bestuur en ondersteuning	**-11.043**	**-11.395**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.035	-988
1.2 Openbare orde en veiligheid	-161	-113
1 Veiligheid	**-1.196**	**-1.101**
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-925	-907
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-6.925	-6.670
6.81b Maatschappelijke en vrouwenopvang	-229	-223
6 Sociaal Domein	**-8.080**	**-7.801**
7.1 Volksgezondheid	-21.984	-24.806
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-394	-460
7 Volksgezondheid en milieu	**-22.378**	**-25.266**
Totaal Lasten	-42.697	-45.563
Eindtotaal	**0**	**0**
Overhead, % van de totale lasten	18%	18%

3. Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Op grond van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) dienen publieke organisaties de inkomens te publiceren van haar topfunctionarissen. Over 2024 verantwoorden we het inkomen van de directeur en de directeur a.i., en geven we een overzicht van de leden van het Dagelijks en Algemeen Bestuur. Het voor GGD Drenthe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000.

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2024 **bedragen x € 1**	**Mevr. N. Vedelaar**
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01-04 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 105.953
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.416
Subtotaal	*€ 123.369*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 175.705
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 123.369
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2023	
bedragen x € 1	**Mevr. N. Vedelaar**
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t.
Dienstbetrekking?	N.v.t.
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	N.v.t.
Subtotaal	*N.v.t.*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	N.v.t.
Bezoldiging	N.v.t.

De vergoeding van de directeur blijft in 2024 onder de jaargrens van de WNT.

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen x € 1	**Dhr. F. Strijthagen**	
Functiegegevens	directeur a.i.	
Kalenderjaar	**2024**	**2023**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01-01 t/m 31-03	15-09 t/m 31-12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	3	4
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	352	454
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar[7]	€ 221	€ 212
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 92.400	€ 118.000
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 174.040	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 58.879	€ 73.775
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 132.654	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	**€ 132.654**	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

De vergoeding van de directeur a.i. blijft in 2024 onder de jaargrens van de WNT.

Tabel 1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

GGD Drenthe is een gemeentelijke gezondheidsdienst op basis van een gemeenschappelijke regeling tussen de twaalf Drentse gemeenten. De leden van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur zijn allen onbezoldigd lid. Het Algemeen Bestuur wijst uit zijn midden de leden van het Dagelijks Bestuur aan.

Gegevens 2024	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	**FUNCTIE**
De heer R. Wanders	Voorzitter Dagelijks Bestuur en lid Algemeen Bestuur
De heer A. Smit	Vicevoorzitter Dagelijks Bestuur en lid Algemeen Bestuur
De heer M. Turksma	Lid Dagelijks Bestuur en lid Algemeen Bestuur
Mevrouw A. van Tongeren	Lid Algemeen Bestuur
De heer R. Heling (tot 1 september 2024) Mevrouw K. ten Brink (vanaf 1 september 2024)	Lid Algemeen Bestuur
Mevrouw J. Bos	Lid Algemeen Bestuur
De heer J. Slomp	Lid Algemeen Bestuur
De heer M. Tuit	Lid Algemeen Bestuur
De heer R. Schans	Lid Algemeen Bestuur
De heer A. Wekema	Lid Algemeen Bestuur
De heer H. Kuiper	Lid Algemeen Bestuur
De heer J. Boonstra	Lid Algemeen Bestuur

2.3 Overzicht Incidentele Baten en Lasten

Op grond van artikel 28 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet een overzicht worden verstrekt van de incidentele baten en lasten. Dit betreft een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd.

Programma	Omschrijving	Baten	Lasten	Eind-totaal
Publieke Zorg & Dienstverlening	Afrekening voorgaand jaar	54	0	54
Bedrijfsvoering en middelen	incidentele dotatie voor het vormen van een voorziening t.b.v. IKB verlof		-131	-131
Eindtotaal		**54**	**-131**	**-77**

2.4 Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 18 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.295.934. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding
Het dagelijks bestuur stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 1.127.658 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 1.295.934. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede balansmutaties is volgens het dagelijks bestuur een bedrag van € 312.000 acceptabel op basis van door het algemeen bestuur vastgestelde afspraken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie zij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Aan: het algemeen bestuur van GGd Drenthe

CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2024 van de GGd Drenthe te Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 alsmede van het vermogen van de GGd Drenthe op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:
1. het overzicht van baten en lasten 2024;
2. de balans per 31 december 2024;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO), de door het algemeen bestuur op 18 december 2024 vastgestelde normenkader en het Controleprotocol Wet Normering Topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van GGd Drenthe zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel
Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening als geheel bepaald op € 435.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstoleranties bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves. De materialiteit is gebaseerd op het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 20.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SISA- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie
Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:
- het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;
- overzicht verschillenanalyse Incidenteel-Structureel.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie
- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in

ingevolge artikel 213 lid 3 onder d van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag en overzicht verschillenanalyse Incidenteel-Structureel in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten
Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet.63 Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:
- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden.

Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder de verordening van de GGd Drenthe, en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het BADO, de door het algemeen bestuur op 18 december 2024 vastgestelde normenkader, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en,
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Drachten, 5 maart 2025

Bentacera Registeraccountants B.V.

Digitaal ondertekend door:

V.J. Keidel
5 maart 2025 12:29 +01:00

V.J. Keidel AA RA

Bijlage 1 Jaarverantwoording Veilig Thuis Drenthe

Met ingang van het verslagjaar 2015 dienen aanbieders van Veilig Thuis zich jaarlijks maatschappelijk te verantwoorden over hun bedrijfsvoering. De Jaarverantwoording Veilig Thuis is gebaseerd op de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (WMO).

De jaarverantwoording bestaat uit een jaarrekening met accountantsverklaring en het invullen van vragenlijsten in DigiMV.

Jaarrekening
Organisaties die niet verantwoordingsplichtig zijn op grond van de Jeugdwet of Wet Toelating Zorginstellingen (WTZi) hoeven alleen een gesegmenteerde jaarrekening Veilig Thuis op te leveren. Veilig Thuis Drenthe (VTD) is onderdeel van de GGD Drenthe, die niet onder de verantwoordingsplicht van de Jeugdwet valt. Dit houdt in dat GGD Drenthe verantwoordingsplichtig is voor wat betreft VTD.

Voor VTD 2024 en 2023 ziet de gesegmenteerde jaarrekening er als volgt uit:

(bedragen x € 1.000)

	2024	2023
Opbrengsten Veilig Thuis		
Bijdragen gemeenten*	8.043	7.667
Onttrekking Reserve VTD	0	260
Overige inkomsten	3	9
Totaal opbrengsten	*8.046*	*7.936*
Bedrijfslasten Veilig Thuis		
Personeelskosten	5.714	6.154
Afschrijvingen	0	0
Overige bedrijfskosten	2.100	1.763
Totaal bedrijfslasten	*7.814*	*7.917*
Resultaat	**232**	**19**

* Van de bijdragen gemeenten 2023 heeft € 851.000 betrekking op een extra bijdrage Centrumgemeente Emmen. Van de bijdragen gemeenten 2024 heeft € 904.152 betrekking op een extra bijdrage van de gemeenten.

Vragenlijsten DigiMV
De vragenlijsten in DigiMV gaan over onderwerpen als bestuur, bedrijfsvoering, personeel, financiën en productie. Sommige vragenlijsten gaan over de hele organisatie, ook als deze meer taken biedt dan Veilig Thuis. Andere vragen gaan specifiek over Veilig Thuis. DigiMV geeft telkens aan op welk organisatieniveau de gegevens ingevuld moet worden.

Bijlage 2 Nota Reserves en Voorzieningen 2025 - 2028

Het laatste deel van de jaarstukken is de nota Reserves en Voorzieningen. De basis van de gepresenteerde stand van deze nota is de besluitvorming in het Algemeen Bestuur zoals vorig jaar heeft plaatsgevonden. In deze geactualiseerde nota gaan we in op de door het Dagelijks Bestuur vastgestelde mutaties in 2024. De nota reserves en voorzieningen maakt een integraal onderdeel uit van de jaarrekening en daarmee van de vastgestelde jaarplancyclus.

In de navolgende rapportages is de stand per reserve geschetst, inclusief de mogelijke ontwikkeling voor de vier daaropvolgende jaren. Het te bestemmen resultaat 2024 is in deze rapportage verwerkt onder voorbehoud van goedkeuring door het Algemeen Bestuur. De rapportage geeft de actuele stand aan van de reserves per 31 december 2024. Alle bedragen in de reserves zijn in afgeronde duizendtallen. Hierdoor kunnen afrondingsverschillen ontstaan.

Nummer: 0600	Naam: Reserve loon- en prijsontwikkeling		
Financiële informatie			
Stand per 31 december 2023		€	0
Toevoeging	Resultaatbestemming 2023/herschikking	€	453
Onttrekking	Loon- en prijsontwikkelingen 2024 cf begrotingswijziging	€	-453
Stand per 31 december 2024		€	0

Verwacht verloop verdere jaren	2025	2026	2027	2028
(Te verwachten) stand per 1 januari	0	39	39	39
Te verwachten stortingen	39	0	0	0
Te verwachten onttrekkingen	0	0	0	0
Te verwachten stand per 31 december	39	39	39	39

Mogelijke claims

Hogere loon- en prijsontwikkelingen dan de meegegeven compensatie o.b.v. de notitie ‘Samen werken voor Drenthe’.

Kenmerk reserve

Nr.	Onderwerp	Omschrijving			
1.	Doel	De reserve loon- en prijsontwikkeling is ingesteld om ontwikkelingen in het loon- en prijspeil af te dekken. De niet voorziene risico’s voor additionele taken, uitgezonderd VTD, worden opgevangen vanuit de Risicoreservering.			
2.	Historische achtergrond	Op basis van de notitie ‘Samen werken voor Drenthe’. Het maximale niveau van de reserve is 2,5% van de omvang van de basistaken.			
3.	Soort	Bestemmingsreserve		Incidenteel	
4.	Looptijd	Startdatum	2023	Einddatum	Niet bepaald
5.	Benodigd peil	Minimaal	€ 0	Maximaal	2,5% basistaken
6.	Storting	Op basis van besluit Algemeen Bestuur.			
7.	Onttrekking	De reserve mag niet worden aangewend als structureel dekkingsmiddel; onttrekkingen alleen via besluit Algemeen Bestuur.			
8.	Risicocalculatie	Voor deze reserve wordt een maximum aangehouden van 2,5% van de jaarbegroting van het basistakenpakket. Het maximum voor 2024 bedraagt € 477.			
9.	Ontwikkelingsplanning	Eind 2024 is het peil van de reserve 0,0%.			
10.	Algemene opmerkingen	Indien het maximum zoals bij 8. omschreven overschreden wordt, zal het overschot uitgekeerd worden aan de gemeenten conform de verdeelsleutel behorende bij het betreffende boekjaar.			

Nummer: 0601	Naam: Risicoreserve		
Financiële informatie			
Stand per 31 december 2023		€	1.361
Toevoeging	Additionele opslagen	€	523
Onttrekking	Resultaatbestemming 2023/herschikking en diversen	€	-233
Stand per 31 december 2024		€	1.651

Verwacht verloop verdere jaren	2025	2026	2027	2028
(Te verwachten) stand per 1 januari	1.651	809	1.336	1.882
Te verwachten stortingen	525	526	546	566
Te verwachten onttrekkingen	-1.367	0	0	0
Te verwachten stand per 31 december	809	1.336	1.882	2.448

Mogelijke claims

Risico's inzake additioneel werk. WW-uitkeringen en frictiekosten van additionele medewerkers worden hieruit onttrokken.

Kenmerk reserve

Nr.	Onderwerp	Omschrijving			
1.	Doel	Het opvangen van risico van additioneel werk.			
2.	Historische achtergrond	Met de presentatie van de kostprijsnotitie en de invoering van de 'hybride organisatie' is vastgesteld dat de tarieven die gebruikt worden bij de uitvoering van de additionele taken een element bevat ter dekking van risico's op dit gebied. Daarbij gaan wij uit van een risicoreservering van 33% van het personele volume additioneel.			
3.	Soort	Bestemmingsreserve		Incidenteel	
4.	Looptijd	Startdatum	2010	Einddatum	p.m.
5.	Benodigd peil	Minimaal		Maximaal	Zie punt 8
6.	Storting	Op basis van besluit Algemeen Bestuur.			
7.	Onttrekking	Directeur en Dagelijks Bestuur, verantwoording achteraf aan Algemeen Bestuur.			
8.	Risicocalculatie	'Personeelsvolume additionele taken per einde jaar' x 'worst-case scenario (=33%)'. De gewenste omvang, conform deze norm, voor 2024 is € 1.797.			
9.	Ontwikkelingsplanning	Zie mogelijke claims.			
10.	Algemene opmerkingen	-			

Nummer: 0602	Naam: Reserve organisatieontwikkeling		
Financiële informatie			
Stand per 31 december 2023		€	178
Toevoeging	Resultaatbestemming 2023	€	818
Onttrekking	Diversen	€	-474
Stand per 31 december 2024		€	522

Verwacht verloop verdere jaren	2025	2026	2027	2028
(Te verwachten) stand per 1 januari	522	342	287	287
Te verwachten stortingen	360	0	0	0
Te verwachten onttrekkingen	-540	-55	0	0
Te verwachten stand per 31 december	342	287	287	287

Mogelijke claims

- informatieveiligheid en continuïteit: bewustwording van de risico's ten aanzien van informatieveiligheid en het borgen van de continuïteit van de dienstverlening;
- Businesscase 'JGZ in Flow naar meer zorg op maat';
- Governance Zorg en Veiligheid;
- Regeling Vervroegd Uittreden (RVU);
- Borging transformatie VTD;
- JGZ Oekraïne.

Kenmerk reserve

Nr.	Onderwerp	Omschrijving			
1.	Doel	Aansluiten op verwachte - en gesignaleerde ontwikkelingen.			
2.	Historische achtergrond	Voor organisatieontwikkeling zijn geen structurele posten opgenomen in de begroting.			
3.	Soort	Bestemmingsreserve		Incidenteel	
4.	Looptijd	Startdatum	2010	Einddatum	pm
5.	Benodigd peil	Minimaal	€ 10	Maximaal	€ 500
6.	Storting	Op basis van besluit Algemeen Bestuur.			
7.	Onttrekking	Directeur en Dagelijks Bestuur, verantwoording achteraf aan Algemeen Bestuur.			
8.	Risicocalculatie	Realistische inschatting van de te verwachten kosten bij de onder 2. genoemde onderwerpen en de mogelijk claims.			
9.	Ontwikkelingsplanning	De GGD is een professionele en kennisrijke organisatie die, zeker de komende jaren, een belangrijk expertisecentrum van en voor de gemeenten is. Om deze rol aan te (blijven) kunnen is het in onze ogen noodzakelijk om de medewerkers en organisatie voortdurend te ontwikkelen.			
10.	Algemene opmerkingen	-			

Nummer: 0603	Naam: Egalisatiereserve		
Financiële informatie			
Stand per 31 december 2023		€	441
Toevoeging	Diversen	€	15
Onttrekking	Resultaatbestemming 2023/herschikking en diversen	€	-150
Stand per 31 december 2024		€	307

Verwacht verloop verdere jaren	2025	2026	2027	2028
(Te verwachten) stand per 1 januari	307	325	333	343
Te verwachten stortingen	26	18	18	19
Te verwachten onttrekkingen	-8	-9	-9	-9
Te verwachten stand per 31 december	325	333	343	352

Mogelijke claims

Egalisatie van de kosten van 3 onderzoeken epidemiologie per vier jaar (€ 14), opleiding Forensisch artsen (€ 50), Publieke Gezondheid Asielzoekers (€ 219) en opleiding arts infectieziektebestrijding (€ 24).

Kenmerk reserve

Nr.	Onderwerp	Omschrijving			
1.	Doel	Ter voorkoming van een piek in de kosten en lasten in de toekomst (egalisatie van de kosten).			
2.	Historische achtergrond	Ter voorkoming van een piek in de kosten en lasten in de toekomst (egalisatie van de kosten).			
3.	Soort	Bestemmingsreserve		Incidenteel	
4.	Looptijd	Startdatum	2011	Einddatum	p.m.
5.	Benodigd peil	Minimaal	€ 0	Maximaal	p.m.
6.	Storting	Op basis van besluit Algemeen Bestuur.			
7.	Onttrekking	Directeur en Dagelijks Bestuur, verantwoording achteraf aan Algemeen Bestuur.			
8.	Risicocalculatie	Realistische inschatting van de te verwachten kosten bij de onder 1. genoemde onderwerpen.			
9.	Ontwikkelingsplanning	p.m.			
10.	Algemene opmerkingen	-			

Nummer: 0644	Naam: Voorziening verlofsparen		
Financiële informatie			
Stand per 31 december 2023		€	154
Toevoeging	IKB- en spaarverlof	€	184
Onttrekking	IKB- en spaarverlof	€	-44
Stand per 31 december 2024		€	293

Verwacht verloop verdere jaren	2025	2026	2027	2028
(Te verwachten) stand per 1 januari	293	300	296	310
Te verwachten stortingen	15	15	15	16
Te verwachten onttrekkingen	-7	-20	0	-71
Te verwachten stand per 31 december	300	296	310	255

Mogelijke claims

Kenmerk reserve					
Nr.	**Onderwerp**	**Omschrijving**			
1.	Doel	Ter voorkoming van een piek in de kosten en lasten in de toekomst (egalisatie van de kosten). Bij verlofsparen is sprake van arbeidskostengerelateerde verplichtingen die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen.			
2.	Historische achtergrond	Vanaf 2022 hebben medewerkers als gevolg van afspraken binnen de CAO SGO de mogelijkheid om bovenwettelijk vakantie-uren te sparen.			
3.	Soort	Voorziening		Structureel	
4.	Looptijd	Startdatum	2022	Einddatum	p.m.
5.	Benodigd peil	Minimaal	n.v.t.	Maximaal	n.v.t.
6.	Storting	Op basis van een jaarlijkse inventarisatie van het saldo verlofsparen zal gestort of onttrokken worden aan de voorziening.			
7.	Onttrekking	De daadwerkelijke opname van het verlof.			
8.	Risicocalculatie	Realistische inschatting van de te verwachten kosten bij de onder 1. genoemde onderwerpen.			
9.	Ontwikkelingsplanning	p.m.			
10.	Algemene opmerkingen	-			

Nummer: 0645	Naam: Voorziening RVU	
Financiële informatie		
Stand per 31 december 2023		€ 0
Toevoeging		€ 115
Onttrekking		€ -19
Stand per 31 december 2024		€ 96

Verwacht verloop verdere jaren	2025	2026	2027	2028
(Te verwachten) stand per 1 januari	96	66	53	15
Te verwachten stortingen	29	55	0	0
Te verwachten onttrekkingen	-59	-68	-38	-15
Te verwachten stand per 31 december	66	53	15	0

Mogelijke claims

Kenmerk reserve

Nr.	Onderwerp	Omschrijving			
1.	Doel	Opvangen van financiële verplichtingen van reeds afgesloten RVU regelingen.			
2.	Historische achtergrond	Vanaf 2024 hebben medewerkers als gevolg van afspraken binnen de CAO SGO de mogelijkheid om onder voorwaarden gebruik te maken van de RVU regeling.			
3.	Soort	Voorziening		Structureel	
4.	Looptijd	Startdatum	2024	Einddatum	p.m.
5.	Benodigd peil	Minimaal	n.v.t.	Maximaal	n.v.t.
6.	Storting	Op basis van een afgesloten RVU regelingen.			
7.	Onttrekking	De daadwerkelijke kosten van de RVU regelingen.			
8.	Risicocalculatie	Realistische inschatting van de te verwachten kosten bij de onder 1. genoemde onderwerpen.			
9.	Ontwikkelingsplanning	p.m.			
10.	Algemene opmerkingen	-			

Bijlage 3 SiSa verantwoordingen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger		Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	H29	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en**		Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t. Indicator: H29/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t. Indicator: H29/02*	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – zelfstandige uitvoering *Aard controle R Indicator: H29/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen – Inclusief verantwoording tussen medeoverheden *Aard controle D2 Indicator: H29/04*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t. Indicator: H29/05*	Toelichting - verplicht als bij H29/05 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t. Indicator: H29/06*
			1	1328123-1045605	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 580.727	€ 918.477	Ja	
			2	1328123-1045605	Versneld opleiden	€ 132.000	€ 237.967	Ja	
			12	1383142-1045605	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	€ 148.220	€ 148.220	Nee	De verlening van de uitkering was pas 13 mei 2024 waardoor vanaf dat moment pas deels de inzet heeft kunnen plaatsvinden.
				Kopie Beschikkingsnummer / kenmerk *Aard controle n.v.t. Indicator: H29/07*	Kopie Naam van de pijler *Aard controle n.v.t. Indicator: H29/08*	Zelfstandige uitvoering? (Ja/ Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: H29/09*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t. Indicator: H29/10*		
			1	1328123-1045605	Kwetsbaarheden wegnemen	Ja	Nee		
			2	1328123-1045605	Versneld opleiden	Ja	Nee		
			3						
			4						
			5						
			6						
			7						
			8						
			9						
			10						
			11						
			12	1383142-1045605	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	Ja	Nee		
VWS	H29B	**Regeling specifieke uitkering versterking GGD'en** SiSa tussen medeoverheden		Hieronder per regel één (code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die GGD invullen *Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/01*	Naam van de pijler *Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/02*	Besteding (jaar T) *Aard controle R Indicator: H29B/03*	Plannen uitgevoerd conform uitvraag? (Ja/Nee/Nvt) *Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/04*	Toelichting - verplicht als bij H29B/04 "Nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t. Indicator: H29B/05*	
			1	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Kwetsbaarheden wegnemen	€ 0	Nvt		
			2	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Verstevigen (boven) regionale monitoring en surveillance	€ 0	Nvt		
			3	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Versterken wetenschappelijke kennisinfrastructuur	€ 0	Nvt		
			4	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Samenwerking bovenregionaal niveau	€ 0	Nvt		
			5	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Versneld opleiden	€ 140.169	Ja		
			6	50444 Gemeentelijke Gezondheidsdienst Regio Utrecht	Landelijke Functie opschaling Infectieziektebestrijding (transitiecapaciteit)	€ 0	Nvt		

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
VWS	H33	**Regeling specifieke uitkering COVID-19-vaccinatie**	Besteding (jaar T) COVID-19-vaccinaties conform basiscapaciteit *Eerste halfjaar* *Aard controle R* *Indicator: H33/01*	Heeft u de infrastructuur ingericht ten behoeve van de basiscapaciteit covid-19-vaccinatie? (Art. 3, lid 1, onder b) (ja/nee) *Eerste halfjaar* *Aard controle D1* *Indicator: H33/02*	Besteding (jaar T) inzake voorbereidende werkzaamheden (Art. 3 lid 1, onder c) *Eerste halfjaar* *Aard controle R* *Indicator: H33/03*	Heeft u (na schriftelijke mededeling aan de minister van VWS) de infrastructuur die specifiek voor COVID-19-vaccinaties is opgezet, ingezet voor andere activiteiten die vallen onder de wettelijke taak op grond van artikel 6, eerste lid van de Wpg? (Ja/Nee) *Eerste halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/04*	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve activiteiten (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd) *Eerste halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/05*	
			€ 503.863	Ja	€ 59.994	Nee		
			Besteding (jaar T) COVID-19-vaccinaties *Tweede halfjaar* *Aard controle R* *Indicator: H33/06*	Heeft u (na schriftelijke mededeling aan de minister van VWS) de infrastructuur die specifiek voor COVID-19-vaccinaties is opgezet, ingezet voor andere activiteiten die vallen onder de wettelijke taak op grond van artikel 6, eerste lid van de Wpg? (Ja/Nee) *Tweede halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/07*	Besteding (jaar T) ten behoeve van alternatieve activiteiten (verplicht als bij voorgaande indicator 'Ja' is geselecteerd) *Tweede halfjaar* *Aard controle D2* *Indicator: H33/08*			
			€ 1.907.665	Nee				
VRO	J96B	**Regiodeals 4e tranche** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/01*	Kenmerk/ beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/02*	Naam actielijn/ programmalijn/ pijler *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/03*	Besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96B/04*	Besteding regionale financiering (jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96B/05*	
		1	030003 Provincie Drenthe	202402218-01141958	Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe II	€ 0	€ 0	
		2	030003 Provincie Drenthe	202402218-01141958	Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe II	€ 0	€ 0	
		100	030003 Provincie Drenthe	202402218-01141958	Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe II	€ 0	€ 0	
			Hieronder verschijnt de code conform de keuzes gemaakt bij indicator C96B/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/06*	Totale cumulatieve besteding per actielijn/ programmalijn/ pijler (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicator: J96B/07*	Totale cumulatieve besteding regionale financiering (t/m jaar T) per actielijn/ programmalijn/ pijler. *Aard controle R* *Indicator: J96B/08*	Toelichting *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/09*		
		1	*030003 Provincie Drenthe*	€ 0	€ 0			
		2	*030003 Provincie Drenthe*	€ 0	€ 0			
		100	*030003 Provincie Drenthe*	€ 0	€ 0			
			Cumulatieve besteding uitvoeringskosten zijnde kosten ten behoeve van Voorbereiding, Administratie en Toezicht (VAT-kosten) (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/10*	Totale compensabele BTW (t/m jaar T) deel rijksbijdrage *Aard controle R* *Indicator: J96B/11*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: J96B/12*			
			€ 0	€ 0	Nee			

Bijlage 4 Verklarende woordenlijst

ABO	Algemeen bestuurlijk overleg
ABR	Antibioticaresistentie
AIOS	Arts in opleiding tot specialist
AGV	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWPGNN	Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Noord Nederland
AZC	Asielzoekerscentrum
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCG	Bacillus calmette-guérin (vaccin tegen tuberculose)
BI	Business-intelligence
BMR	(vaccin tegen) Bof, mazelen en rodehond
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOCKers	Bewust oplettende carbid knallers
BRMO	Bijzonder resistente micro-organismen
BSO	Buitenschoolse opvang
BVD	Bestuurlijk veiligheidsoverleg Drenthe
CB	Consultatiebureau
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
COA	Centraal orgaan opvang asielzoekers
CRI	Crisis, rampen en Incidenten
CSG	Centrum Seksueel Geweld
DI-PG	Deskundige Infectiepreventie
DTP	(vaccin tegen) Difterie, tetanus, polio
DKTP	(vaccin tegen) Difterie, kinkhoest, tetanus, polio
DPG	Directeur Publieke Gezondheid
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DWO	Digitale Werkomgeving
Fido	Wet financiering decentrale overheden
FMEK	Forensisch medische expertise bij kindermishandeling
FMMU	Forensisch Medische Maatschappij Utrecht
GAGS	Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen
GGD	Gemeentelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulverleningsorganisatie in de regio
GIDS	Gezond in de stad: landelijke stimuleringsprogramma
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
GROP	GGD rampen opvangplan
GO	Georganiseerd overleg
GOB	Gastouderbureau
GOR	Gezondheidsonderzoek na rampen
Hof	Wet houdbare overheidsfinanciën
ICP	Integraal Crisis Plan
IKB	Individueel Keuze Budget
IKK	Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang
ISK	Internationale Schakelklas
HBO	Hoger beroepsonderwijs

HG	Huiselijk geweld
HIb	Haemophilus influenzae type B (Hib)-ziekten
HKZ	Harmonisatie Kwaliteitsbeoordeling in de Zorgsector
HPV	Humaan papillomavirus
IVN	Instituut voor natuureducatie en duurzaamheid
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOGG	Jongeren op gezond gewicht
KD+	Mijn Kinddossier
KDV	Kinderdagverblijf
KIES	Kinderen in Echtscheidingssituaties
KNMAR	Koninklijke Nederlandse Marechaussee
KvdVK	Kans voor de Veenkoloniën
KWE	Kleinschalige Wooneenheid
KWG	Kleinschalige Woongroep
LEWE	Landelijk Expertise Netwerk Windenergie
LHBT	lesbische vrouwen/homoseksuele mannen/biseksuelen/transgenders
MBO	Middelbaar Beroepsonderwijs
MDA++	Multidisciplinaire aanpak intersectoraal en specialistisch
Men ACWY	Meningitis ACWY
MK	Met kinderen
MKD	Mijn KindDossier
MRSA	Meticilline-resistente staphylococcus aureus (‘ziekenhuisbacterie’)
MSM	Mannen die seks hebben met mannen
NNZ	Nu Niet Zwanger
OGGz	Openbare geestelijke gezondheidszorg
OMAC	Operationeel Medewerkers Actiecentrum
OPD	Omgevings Platform Drenthe
OTAV	OndersteuningsTeam Asielzoekers en Vergunninghouders
OTO	Opleiden, trainen, oefenen
P&O	Personeel & organisatie
PGA	Publieke gezondheid asielzoekers
PI	Penitentiaire Inrichting
POH	Praktijk Ondersteuner Huisartsenzorg
PrEP	Pre-Exposure Prophylaxis
PSHi	Psychosociale hulverlening bij incidenten
PSHOR	Psychosociale Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
PSZ	Peuterspeelzaal
RGS	Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten
RIVM	Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu
ROAZ	Regionaal Overleg Acute Zorg
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
RUG	Rijksuniversiteit Groningen
RVP	Rijksvaccinatieprogramma
SOA	Seksueel overdraagbare aandoening
TBC	Tuberculosebestrijding

THZ	Technische Hygiënezorg
UMCG	Universitair Medisch Centrum Groningen
VDG	Verenigde Drentse Gemeenten
VNG	Verenigde Nederlandse Gemeenten
VNN	Verslavingszorg Noord-Nederland
VO	Voortgezet Onderwijs
VRD	Veiligheidsregio Drenthe
VTD	Veilig Thuis Drenthe
VVE	Voorschoolse – en Vroegschoolse Educatie
VWS	Volksgezondheid, welzijn, sport
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector
ZIF	Zorg Innovatie Forum
WTZi	Wet Toelating Zorginstellingen
ZK	Zonder kinderen